

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENÍNSULA:
7'60 Ptas. Trimestre
UNIO POSTAL:
15 Ptas. Trimestre

Any XXXII. - Núm. 8.355 - Dimecres, 3 de gener de 1923

Edició del vespre

Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis - Telèfon 184A

EN JOSEP MORERA I FERRER

regidor de l'Excm. Ajuntament de Barcelona

HA MORT

(A. C. S.)

La seva esposa Anna Grau i Ferrer, fills Josep-Maria, Maria-Teresa, Annetta, filla política Maria-Antònia Ràfols, germans Joan, Carme i Josepa, germans polítics Francisca Rovira, Miquel Rosell, Jaume Carbó, nebots, cosins, família tota, la raó social Morera i Santamans i l'Associació de Drogueria, Productes Químics i Farmacèutics, en assabentar als amics i coneguts tan dolorosa pèrdua, els demanen que encomanin a Déu l'ànima del difunt i es dignin concórrer demà, dijous, a les tres de la tarda, a la casa mortuòria, Ronda de Sant Antoni, n.º 86, pral., per a acompanyar el cadàver a l'església parroquial dels Àngels, i d'allí a sa darrera estada Cementiri Nou.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

CAMISERÍA ROYAL ABRICS

Anglesos 97'50 Ptes.

	PTES.
Bufandes seda gran assortit	8
Camises seda model americà	22'50
Pijames franel·la grans novetats	22'50
Armilles punt diferents models	25

Botins, Guants, Tirants
GRAN ASSORTIT EN MITGES DE SEDA

PELAYO, 32

ESTÓMAGO

Curación del 98 por 100 de las enfermedades del estómago e intestinos con el Elixir Estomacal de Saiz de Carlos. Lo recetan los médicos de las cinco partes del mundo. Tonifica, ayuda a las digestiones, abre el apetito, quita el dolor y cura la

DISPEPSIA

las acedias, vómitos, vértigo estomacal, indigestión, flatulencias, dilatación y úlcera del estómago, hiperclorhidria, neurastenia gástrica, anemia y clorosis con dispepsia: suprime los cólicos, quita la diarrea y disenteria, la fetidez de las deposiciones y es antiséptico. Vigoriza el estómago e intestinos, el enfermo come mas, digiere mejor y se outre. Cura las diarreas de los niños en todas sus edades.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30 - MADRID
Se remite folleto a quien lo pida

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens fa possible fer-ne el menor cas) d'avisar degudament els originals amb un segell o una firma a: L. ESCOFET & C.

MOSAICS E F. ESCOFET & C.
Ronda Universitat, 20

REIS

PARAIGUES
OMBREL·LES
VANOS

J. CARDÚS
10-Portaferrissa-10

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correu núm. 1.

Telèfons números... 4630 A.
4631 A.
4632 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

DR. GALLEGO

Especialista Vies Urinàries. Comte de l'Assalt, 18. — De 10 a 2 i de 4 a 10

Novetat

Cistells per a fruites i flors i objectes per a present, de plata.

MIDDLETOWN
HEYDRICH & C.

Fernando, 25 bis - Tel. A. 3187

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. — Dia 2 de gener de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 768'6, 768'9, 767'2.

Termòmetre sec: 6'9, 12'6, 10'4.

Termòmetre humit: 4'2, 8'4, 8'0.

Humitat (centèsimes de saturació): 61, 52, 72.

Direcció del vent: NO. Calma.
Velocitat del vent en metres per segon: 4, 0, 0.

Estat del cel: Quasi Serè. Quasi tapat.

Classe de núvols: St.K., St.K.AiK., St.K.AiK.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 15'1; mínima, 5'; mínima prop del sol: 4'0.

Oscil·lació termomètrica: 9'3.

Temperatura mitja: 10'4.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 117 km.

Observacions particulars: Boira cap al tard.

El director, E. Alcobé.

— Posto-Glucó-Kola-Lecitinat cura debilitat. B. Domènech, Ronda de Sant Pau, 71.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

El Col·legi d'Advocats fa públic per a coneixement dels senyors col·legiats a qui interessa que, la Junta de Govern ha acordat prorrogar fins el dia 20 del corrent, el termini d'admissió d'instàncies dels aspirants al torn d'ofici per raó d'haver-se retardat per la Delegació d'Hisenda d'aquesta «Província» l'assenyalament del dia que haurà de tenir lloc la designació de la Junta Classificadora que actuarà el corrent any.

Salvador de Hita Delgado, encarregat d'unes obres en construcció del carrer de Gironella (Sarrià), ingressa a la Presó Cel·lular, acusat d'haver fet un dispar d'arma de foc i causat lesions a l'obrere Domènec Prades Boix.

Sembla que aquest desobedi el Salvador, no volent-lo reconèixer com a encarregat, i admet tracta d'agredir-lo amb un mahó, defensant-se aleshores l'esmentat Salvador amb la pistola.

El doctor Soler i Roig que reconegué a la seva clínica el lesionat, li aprecia una ferida per arma de foc, el projectil de la qual penetrà per la galta dreta, travessant la llengua i arribant a tocar amb el costat esquerre del maxil·lar inferior, essent extret de la llengua.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 26

Presentes - Llanternes - Joguines
Cuyàs - Portal de l'Angel, 11-13

JOIES VILANOVA Unió, 8

Presentes - Cines de família
Cuyàs - Portal de l'Angel, 11-13

Pujant a un tramvia del carrer de Llària va caure Llorenç Pifol Bera, de 64 anys, produint-se ferides lleus al peu esquerre.

Fundes per a ballestes
les protegeixen, donant-hi millor suspensió. — **ABADAL**: Aragó, 239.

- Reis A can Capella hi trobareu tota mena de llaminadures de xocolata per a la mainada.

— Demaneu mitges ampolles Algua **VICHY CATALAN** en Hotels i Restaurants.

Descarregant una banyera davant del núm. 246 del carrer de València, on hi ha el magatzem de la casa Sangrà, va rebre ferides de pronòstic reservat al genoll dret i al pit, el carter Ramon Segura Pons, de 59 anys. Fou curat al dispensari de la Plaça de Sepúlveda i conduït a l'Hospital de la Santa Creu.

— **RUM BELLESA** (a base de noguera). Treu la blancor al cabell, tornant-li el seu color primitiu amb extraordinària perfecció. És inofensiu. És l'ideal. Venda a les perfumeries.

- Aparells fotogràfics
Cuyàs - Portal de l'Angel, 11-13

Davant de l'estanc del carrer de Sant Ramon es promogué un fort escàndol perquè Enric Metarrudona Petró, de 51 anys volia tornar a entrar amb el pretext que li mancaven dos cigarets.

El guardià que cuidava l'ordre de la cua, va rependre'l; però l'altre es posà a escandalitzar, havent de conduir-lo a la Delegació.

— **ADAMS** de comprar visiten la llibreria **La Hormiga de Oro**, plaça de Santa Anna, 26, Barcelona, on hi trobareu un esplèndid i variat assortit en Novel·les, Biblioteques, Contes il·lustrats en colors, joguines útils i llibres objectes per a presents de **REIS**.

Al carrer de Flassaders, davant del número 17, es barallaren Antoni Serrano Trullenque, de 35 anys i Joaquim Martínez Azorín, de 49, resultant amb ferides lleus a la cara el primer, i a la mà el segon.

La causa fou que un fill del Martínez pegà un cop de pilota al Serrano, i que aquest li pegués, provocant la intervenció del pare.

— Banyeres, Waters, Lavabos, etc. **S. Verdader**. Ronda Universitat, 9.

- La Tralla Divendres, gran extraordinari, 60 cènt.

- Sabó La Creu Blanca
Econòmic superior
Es ven a tot arreu

En el moment que l'auto núm. 8.408 maniobrava per a entrar a la Tenència d'Alcaldia de Sans per a fer-hi el

Underwood Campió durant 17 anys consecutius

C. M. Guillem Trúniger, S. A. Balmes, 7 - Barcelona

REIS - Rebaixa en articles de Perfumeria - **CASA SERRA** - Pelayo, 9

quotidiana repartiment de la llet destinada a la Beneficència Municipal, fou envestit pel tramvia número 218, sofrint contusions l'empleat encarregat del repartiment, Nicolau Bosch.

REIS
els nens confiem que en deixar nostres encàrrecs, no oblidarem una
Capeta impermeable
En trobareu un gran assortit molt del nostre gust a casa
J. Ribera Portaferrissa, 25
davant carrer Pi).

- Gábies i pens de metall. Nous i elegantíssims models. — Bateria de cuina en alumini extra. Llorens Germans. Rambla Flors, 30.

— Hem tingut ocasió d'admirar uns elegants, a la vegada que pràctics i sòlids mobles de jonc per a nens al P. de Gràcia, 115.

A la matinalada hi havia un home a terra al carrer de Carders. Fou recollit i portat al dispensari de l'Alcaldia, manifestant dir-se Joan Carment Trech, de 53 anys. Sofria un atac cardíac de pronòstic greu, i després d'auxiliat passà a l'Hospital de la Santa Creu.

Pomellistes i futbolistes petits,
ja han arribat els vostres mocadors. Els trobareu: Llària, 2, xamfrà Plaça Urquinaona. Magatzems de Brodats i Pintes.

Al carrer de Ribes, entre els de Marina i Lepant, toparen un tramvia i un carro.

A conseqüència del cop resultà amb una ferida al dors del peu dret el passatger del tramvia Josep Pujol Badia, de 51 anys.

Fou curat al dispensari de Sant Martí.

REIS
Impermeables per a nens de totes menses. Colors de novetat. Única casa que fabrica els impermeables, «DOS en UNO», que són per un costat abric i per l'altre «xubasquer».
Gran assortit per a nens, de pilotes de futbol, nines de cel·luloides, etc., etc. Presents a tots els compradors. **Pacoren, Seridà i Vall**. — Balmes, 18, tocant al carrer de Cortis.

Mari Llorens Ferrà, de 50 anys, casat, habitant al carrer de Robador, núm. 21, va voler destapar una ampolla de xampany i en trencar-se-li va resultar amb una ferida contusa a la mà esquerra, la qual li fou curada a la casa de socors del carrer de Barberà.

Ha mort a l'Asil del Parc Salvador Collat Parera, de 33 anys, solter, natural de Moscaróles.

En la sessió acadèmica que celebrà demà, a les set de la tarda, al seu local la Societat Mèdico-Farmacèutica dels Sants Cosme i Damia, el doctor Noguera Molins desenvoluparà el tema: «Terapèutica de les infeccions». Estudi i observacions clíniques.

En la darrera sessió celebrada per l'Acadèmia d'Hygiene de Catalunya es discutiren els temes «L'enginyeria sanitària aplicada a la casa-habitació, a l'escola i al taller, relacionada amb l'evacuació de l'excreta humana», del senyor Zardoya, i «Barcelona i les seves clavegueres», del senyor Ramoneda; intervenint en la discussió de dits temes els senyors don Josep M. Bosch i don Eladi Vila Cuñer.

Forn del CISNE
Pelayo, 38. Telèfon A. 2973
Esplèndid assortit de cistelles per a present de Reis.
Exquisits turrons de orema i nata.
Gâteaux du Roi, especialitat de la casa, contenint originalíssimes sorpreses.

Demà, a les deu del vespre, tindrà lloc la sessió inaugural del cicle de conferències que organitza anyalment la Secció de Cultura de l'Ateneu Empordanès.
El discurs inaugural és encarregat a don Eugeni d'Ors.
L'acte serà públic.

Dissabte, a la tarda, per a celebrar la diada dels Reis, l'Orfeó Gracienc celebrarà una festa dedicada als infants, en la qual es cantaran una col·lecció de cançons dels mestres Mas i Serracant, Cumellas Ribó i Morera, projectant-se una es-collida sèrie de pel·lícules instructives de la casa Cuyàs, i sortejant-se valuoses joguines en obsequi de la mainada concurrent a la festa.

Reclutes

Per a vestir bé, feu els
vostres encàrrecs als
**MAGATZEMS
SANTA EULALIA**
Carrer de la Boqueria, n.º 4

Useu els millors panyos
La nostra confecció i
tall són irreprotxables
Vestuari i equip per a
totes les Armes

Pròxima la data d'incorporació a files i amb el fi d'evitar aglomeracions d'encàrrecs, recomanem als nostres clients que, per a millor atendre'ls, se serveixin confiant-nos llurs comandes com més aviat millor

REIS

Per quant
La casa **SEGURA** ha donat sempre proves d'estimació als nens i nenes, l'autoritzem perquè tingui instal·lada als seus aparadors i dependències interiors, una

**EXPOSICIO
DE
JOGUINES**

de la nostra propietat, entre el més variat i atractiu de la nostra inagotable col·lecció.

I convidem els nens i nenes a visitar la casa
**Magatzems-Novetats
SEGURA BORRAS**
Passatge de Gràcia, núm. 37
Els Reis de l'Orient

**LLIBRES
REIS**
FONTANELLA, 13
Hereus V. PLA
DEMANI NOSTRE 7.ª CATALEG "BOIXOS DELS SANTS DEL CENTENARI"

EL MILLOR PRESENT
Cristalleria i objectes artístics amb aplicacions de plata de llei
Prens aventajosos
Saló Parés - Petritxol, 5

Necrològica

EL REGIDOR EN JOSEP MORERA HA MORT
Ja feia temps que el nostre estimat amic el regidor nacionalista En Josep Morera i Ferrer, elegit pel districte cinquè, estava afectat d'una aclaparadora anèmia que l'impossibilitava de dirigir el seu important establiment de drogueria i de concórrer a la Casa Comunal.
Va passar una llarga temporada a les seves propietats agrícoles de Torroelles de Foix, al·lunyat de tota preocupació i la malaltia no cedia, ans al contrari s'agreujava amb la solitud del camp i malgrat les reco-

manacions familiars i dels facultatius, retornà a Barcelona, on ha mort sobtadament aquesta matinalada.

La desastrosa nova ens ha causat un gran dol perquè era una persona que gaudia de tota mena de qualitats personals simpàtiques i sentia entusiasme pels nostres ideals.

El poc temps que va poder dedicar a exercir el càrrec consistorial demostrà una bona voluntat admirable que prometé un excel·lent regidor.

A la desolada família i a tots els nostres companys del districte cinquè el nostre més sentit condol i tots preguem a Déu que rebí l'ànima del difunt a la seva Santa Glòria, que prou es mereix per les seves excel·les virtuts.

A Sitges hi ha mort el nostre bon amic en Domènec Balaguer i Brull, persona que gosava en aquella població de generals simpàtics.

La seva mort ha estat molt sentida, veient-se el mateix l'acte de l'enterrament com el dels funerals molt concorreguts.

Amb motiu de complir-se el primer aniversari de la mort de Na Rosa Valls i Vallès, comtessa de Godó, durant tot el matí es digueren misses per al bé de la seva ànima en diversos temples d'aquesta ciutat.
Novament es posà de manifest el sentiment que a Barcelona produí la mort d'aquella virtuosa senyora, puix l'aristocràcia barcelonina, i en general representació de totes les classes socials, dedicaren un pietós record a aquella dama.
A. C. S.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

A LA ENTRADA DEL CONSELL

Madrid, 2, 5'15 tarda.

A dos quarts de sis s'han reunit els ministres a la Presidència per a celebrar l'anunci del Consell.

El ministre de la Governació ha manifestat que, per ésser a la recepció de l'ambaixador italià, no havia pogut rebre la nombrosa comissió de croupiers que ha anat aquest matí a visitar-lo per a protestar contra el tancament de les cases de joc.

— Doncs demà, el visitaran d'altres — ha observat un periodista.

— Per què?

— Si segueix tancant cases...

Ah! això segurament. Estic fermament resolt a seguir tancant cases de joc i que no se'n obri absolutament cap de les clausurades. En això no hi haurà cap excepció mentre jo sigui ministre de la Governació.

El ministre de Foment ha anunciat que en el Consell d'avui parlaria dels problemes d'habitatge i blader.

El senyor Alcalá Zamora portava el Consell expedient.

Ignorava l'estat en el qual es troba el bisbe de Sió.

En arribar el senyor Alba ha preguntat:

— Ha arribat el president?

— No encara — li han contestat els periodistes.

Bé — ha dit el ministre d'Estat.

— Suposo que ell els ho dirà, però la política té els seus límits. He vist que de la malaltia del senyor Villanueva alguns periodistes volen fer-ne un tema de travesura política. El senyor Villanueva està malalt, però seriosament malalt, com un home se'n pot convèncer per una persona tan seriosa com el doctor Ergueta, que l'assisteix. Té prop de 40 anys de febre i jo volia visitar-lo i no ho he fet perquè els metges han dit que amb aquesta temperatura no convé parlar-li, per a evitar-li la natural fatiga l'afecció que pateix se li ha complicat per l'excitació que té en un braç, degut a haver-se punxat un granet amb una agulla sense desinfectar.

També he llegit en els periòdics que el P. Revilla ha anat a Melilla amb una missió del Govern sobre el rescat dels presoners, i m'interessa de fer constar que jo no he confiat cap missió al P. Revilla. Jo vaig rebre la visita del P. Revilla fa alguns dies, i m'annuncià quines eren les seves idees i plans, tocant als presoners. Jo vaig escoltar-lo amb l'atenció que mereixen la seva bona fe i la seva voluntat, i vaig limitar-me a dir-li que el Govern deliberaria sobre el que m'havia manifestat. Després la premsa em sorprèn parlant de tal missió, i, com que no vull que l'opinió pública s'inquieti, com va passar no fa gaire, amb l'esperança d'així, vull dir que no he confiat cap missió a aquest senyor ni a ningú, i que aquest assumpte dels presoners el porto jo personalment.

En últim lloc ha arribat el President.

Ha dit que venia de casa del senyor Villanueva, on es trobava el doctor Ergueta. L'alt Comissari té aquesta tarda bastant de febre. Ultra el doctor Ergueta, l'assisteix el càtedrà de cirurgia don Ramon Jiménez, per a guarir-li l'afecció que té al braç, degut a haver-se-li reventat un granet amb una agulla sense desinfectar.

CONCERT BENEFIC

Madrid, 2, 8'30 nit

El bariton Batistini, que es troba a Madrid per assumptes particulars, pendrà part en un concert que, sota el patronat de les Reines, s'organitza a benefici dels dispensaris antituberculosos.

EL CONGRÉS DEL COMERÇ D'ULTRAMAR

Segons notícies rebudes de Sant Joan de Puerto Rico, a la Casa d'Espanya s'ha celebrat una importantíssima reunió, a la qual assistiren representacions de les principals entitats econòmico-comercials de l'estimada illa.

Presidí l'acte don Abelard de la Haba, qui llegí una Relat ordre del ministeri d'Estat Espanyol convocant al primer Congrés nacional del Comerç espanyol a Ultramar, en la qual disposició ministerial s'invita les corporacions mercantils espanyo-

les establertes a la illa citada a prendre part en el dit Congrés.

També es donà compte d'una expressiva carta del consol d'Espanya, don Ernest Freira, transcrivint un telegrama del ministeri d'Estat, en el qual es reitera la invitació i trametent una cordial salutació del Comitè organitzador.

Es procedí immediatament a nomenar comissions per a la preparació de les ponències que hauran de presentar al Congrés els comerciants espanyols establerts a Puerto Rico.

Les dites comissions funcionaran sota la presidència del senyor De la Haba, com a president de la Junta Central de la Casa d'Espanya, actuant de secretari el senyor Pérez Lozada.

EL PROBLEMA DE L'HABITATGE A MADRID

Madrid, 2, 9'15 nit

Cada dia disminueix més la construcció de cases a l'interior de Madrid i augmenta a l'exterior, si bé no en la quantitat i forma que fóra de desitjar, car no és prou per atenuar el problema de la carestia de l'estatge.

Durant l'any que finalitza s'han edificat al centre de Madrid tan sols 17 cases, comptant-hi la Granvia, on les que es troben en obra foren començades abans de 1922.

A l'exterior el nombre de construccions s'eleva a 60, notant-se una disminució envers l'any anterior.

Aquest retraïment es deu, indubtablement, a la sèrie de conflictes obrers que obstaculitzen la construcció, i a l'augment dels jornals, en detriment dels materials i preu dels solars, que la fan costosa i arriscada.

A l'exterior s'hi han edificat 339 cases o hotels.

No s'hi compten les ampliacions de pisos, i també cal tenir en compte que la dita xifra correspon no solament a les construccions terminades, sinó també a les que s'estan realitzant.

El negociat corresponent de l'Ajuntament de Madrid ha expedid, durant l'any 1922, 2.101 llicències de mudances, que formen un promig de cinc a sis canvis de domicili diaris.

L'any 1921 aquella xifra s'eleva a 4.095, que equival a 11 canvis diaris.

De l'any 1920 encà s'observa una disminució d'aquestes mudances, que s'explica per l'escassetat dels estatsges.

L'ingrés obtingut pel Municipi de l'arbitri per la concessió de llicències de mudança, pugui a 7.417.000 pessetes.

LES FORCES NAVALS

El Reial decret que publica avui la «Gaceta» assenyalant les forces navals per al primer trimestre del present any, autoritza el ministre de Marina per a tenir sobre les armes 13.000 mariners, amb llurs classes, i per a guarnicions de departaments, vaixells, companyies de mar i guardies d'arsenals i ordenances del ministeri de Marina 2.558 soldats i classes d'infanteria de Marina.

EL CONSELL DE MINISTRES

Madrid, 2, 10'30 nit

El Consell ha acabat a dos quarts de deu de la nit, i del seu resultat se n'ha facilitat la següent nota oficial:

«A proposta del ministre de Gràcia i Justícia s'aprova un projecte de Reial decret encaminat a evitar l'alienació i sortida d'Espanya dels objectes artístics i històrics que formen el Patrimoni adscrit als fins del culte.

S'autoritza el ministre de Finances per a publicar l'opòrtun Reial decret extint de l'impost del timbre els xecs creuats.

Els ministres d'Estat i Finances donaren compte al Consell d'un expedient de liquidació de deutes de nacions estrangeres per atencions sufragades amb carrec al Tresor espanyol durant el període de la guerra. El Govern en procurarà la liquidació.

Es despatxaren expedients del ministeri de la Guerra concedint la Medalla del Sofriment per la Pàtria, i exceptuant de les formalitats de subhasta i concurs l'adquisició de material telegràfic per a la Comandància d'Enginyers de Ceuta i de la finca «Mas Enric» per a camp de tir i instrucció de la guarnició de Tarragona.

S'acordà prorrogar per tres mesos la subvenció al carbó espanyol que es distribuïx en règim de cabotatge, encarregant als ministres de Foment i Finances d'estudiar i proposar al

Consell, amb tota urgència, solucions definitives en aquest assumpte.

El ministre de Foment donà compte de la visita dels comissionats de les províncies cerealistes, i amb aquest motiu feu una detinguda exposició del problema, i a proposta seva, es nomenà una ponència composta del dit ministre i dels de Finances, Governació i Marina, que estudiï i proposi una solució per a aquell problema, així com en els abastiments, i sotmeti al Consell mesures eficaces que abaratint el preu de les substàncies.

S'acordaren els homenajes de don Joan Alvarado per a la Presidència del Consell Superior Bancari, de don Tirso Rodríguez per a governador del Banc d'Espanya i de don Joan Pérez Caballero per a comissari regl del Canal d'Isabell II.

EL PLET PEL NAUFRAGI DE L'«AR-MUS»

La revista «Setmana Financiera», que s'ha transformat en periòdic diari dedicat a qüestions econòmiques i financeres, publica el següent telegrama:

«Bilbao. — Els armadors del vapor «Arnos», que naufragà, trobant-se assegurat en una companyia anglesa, recorreran davant la Cambra dels Llocs contra la resolució del Tribunal britànic d'apel·lació que els condemna després d'haver guanyat el plet a primera instància.»

VISITES

Ha conferenciat amb el comte de Romanones el cap dels tradicionalistes don Joan Vázquez de Mella.

També l'han complimentat el senador don Josep Marqués, el baró del Rio Tovia i l'ex-ministre marqués de Figueras.

ELS CARRECS MILITARS AL MARROCCO

El general de divisió don Pius Suàroz Inclán, qui serà en-arregat de la Comandància de Melilla, ha celebrat algunes conferències amb el ministre de la Guerra i amb el senyor Villanueva.

Es creu que aquests dos tractaren amb l'element general d'una convenient combinació d'altis comandaments militars.

El general Suàroz Inclán té el criteri d'acceptar el carrec, sempre i quan sigui el senyor Villanueva qui vagi al Marroc com a Alt-Comissari.

COMBINACIÓ EPISCOPAL

Aviat es farà una combinació episcopal a base de la provisió del Bisbat de Santiago per la mort del cardenal senyor Martín Herrera.

DECLARACIONS ATRIBUÏDES A EN CAMBO

Un redactor d'«Informaciones» ha parlat amb un polític català que no és de la «Lliga», qui diu que en una entrevista celebrada amb el senyor Cambó pogué donar-se compte del gran pessimisme del líder regionalista en relació amb la política catalana.

Segons l'entrevistat, el senyor Cambó digué al president del Consell, en una entrevista recentment celebrada, les següents o semblants paraules:

«Temps enrera la meua intervenció podia haver estat eficaç, però els Governos no van acceptar-la. Avui, la meua autoritat és nul·la en les masses catalanistes.

Sóc enemic d'aquestes violències. Crec que el separatisme és una follia. Mai no he estat l'ideal dels regionalistes, com alguns creuen.

L'atmosfera està carregada, i la meua veu no serà escoltada. Al cap de cinc o sis anys, el problema s'haurà agreujat considerablement, i no hi haurà força humana capaç de contenir-lo. Naturalment, jo renuncio tota acció. No faré cas de mi. Repetiré que no tinc autoritat ni he de tenir-la d'ací endavant.»

VOCALS

DE LA JUNTA D'ARANZELS

Per Reial decret del Ministeri d'Hisenda que inserelx la «Gaceta» d'avui han estat nomenats vocals de la Junta d'Aranzels i Valoracions don Josep Armeñiteras i Vintró, don Joan José Romeró, don Tomas Pérez de Azcarate, don Eduard Landeta i Aburto i don Anticet Sela i Semoll.

COMUNICAT OFICIAL

DEL MARROC

Comunicat de Guerra del dia 2 de gener.

«L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc participa a aquest Ministeri: No res de nou.»

EXPEDIENTS D'INDULT

Els cinc expedients de pena de mort que el comte de Romanones té en estudi pertanyen a les Audiències de Barcelona i València.

EL BANC D'ESpanya

El Consell del Banc en sa última reunió, acordà, segons costum, el dividend que ha de repartir a les seves accions pel segon semestre de l'últim any.

La xifra fixada ha estat de 75 pessetes per acció, o sia una mica més alta del que la generalitat d'accionistes esperaven.

Sumades aquestes 75 pessetes a les 65 repartides a compte pel juny componen un total de 140 pessetes a l'any, contra 220 el passat, que fou de liquidació de l'antic règim.

Recordarem que el dividend de nostre Banc emissor fou de 100 pessetes durant els anys 1914 a 1917; pujà a 105 en 1918, a 125 en 1919 i a 130 en 1920.

No gens menys en bons es repartiran a cada acció 100 pessetes nominals el 1921, i 50 el 1920.

DE PORTUGAL

Lisboa. — El Govern portuguès ha acceptat la invitació de fer-se representar en el Congrés de l'Associació permanent d'alimentació, que es celebrarà a Lisboa, durant el mes de juny de l'any actual.

—Lisboa. — S'assegura en els cirkels polítics, que aviat hi haurà una crisi total del Gabinet. —Havas.

SOBRE LES QUINZENES

Madrid, 3, 12'30 matineda.

La Lliga dels Drets de l'Home ha publicat la següent nota:

«La Junta de la Lliga Espanyola dels Drets de l'Home, reunida el dia 30 de desembre darrer, considerant en tota llur valor les RR. OO. dels ministeris de la Governació i Gràcia i Justícia, relatives al règim de les quinzenes, per tal com signifiquen un projecte de rectificació de l'arbitri governatiu, no pot reputar-les suficients per a la garantia dels drets individuals, car deixen un marge discrecional a la intervenció política, atemptatori a l'eficàcia de les RR. Odrres esmentades, ometen, en el procediment per a l'aplicació de l'article 22 de la Llei Provincial, les necessàries garanties de defensa de l'inculpat, inexcusables en un règim jurídic.

Per consegüent, la Lliga dels Drets de l'Home seguirà en la seva campanya contra el règim discrecional de les quinzenes, mentre no se salvaguardin els drets individuals amb garanties eficaces contra tota violació antijurídica.»

DE LA RIFA

Dos dècims del premi major de la Rifa d'avui foren tornats de Valladolid a Madrid, i va adquirir-los la casa d'automòbils Ford, d'aquesta Cort, la qual els distribuï entre la seva clientela.

La tercera sèrie del segon premi, va vendre-la la Loteria núm. 4, establerta al carrer de San Bernardo, 18, i regentada per donya Manuela de Pablo.

Aquesta senyora recorda que va vendre'l darrer dividend, amb tot el centenar i aproximacions, i creu que es troba a Madrid, fraccionat.

El tercer premi també s'ha venut molt fraccionat.

ELS REIS I EL BISBE DE SIÓ

Durant tota la tarda d'avui ha continuat el bisbe de Sió en el mateix estat de gravetat, i l'estat de debilitat i postració en què es troba, fa temer un desenllaç funest.

A dos quarts de quatre de la tarda han arribat els Reis Don Alfons i Donya Victòria, i tot seguit se'ls ha fet passar a les habitacions del malalt, entorn del qual hi havia en aquells moments, els seus familiars i auxiliars, els seus nebots i el bisbe de Lleyda, qui fou cridat expressament pel pacient perquè li administrés la Unió.

El bisbe de Sió estava prenent aï-

gen, en inhalacions, i, en adonar-se de l'arribada dels Reis, s'ha incorporat amb algun esforç, i, estenent la mà a Don Alfons, li ha dit:

—Jo esperava V. M. Això em satisfia.

—Això demostra — ha contestat el monarca — que em coneix bé.

Després el bisbe de Sió ha saludat la Reina, i aquesta ha manifestat:

—Venim a veure'l i a desitjar-li que vostè es posi bé aviat. Notem molt la seva absència. Ens fa molta falta.

El Rei ha pres el pols al malalt, i, trobant-lo molt debilitat, ha dit:

—Aquest pols està molt debilitat, però tant se val, vostè té una ànima molt gran i aviat reaccionarà.

Als pocs moments els sobirans han abandonat l'habitació, i tots dos han tingut frases de sincer afecte per al malalt, acomiadant-se donya Victòria amb aquestes paraules:

—Que es millori vostè, i espero que no el molestarà que hàgim vingut a veure'l.

L'emoció no ha deixat parlar el prelat.

Tot seguit, els Reis, seguits del bisbe de Lleyda i dels familiars del bisbe de Sió, que els acompanyaren fins l'automòbil, donaren per terminada la visita.

EL PERSONAL DE PRESONS

Una comissió de caps i oficials de la Direcció de Presons ha visitat aquesta tarda, al seu domicili, l'ex-ministre senyor Ordóñez, acompanyada de l'ex-director de Presons senyor García Duran, amb l'objecte d'ofereir-li una plaça com a homenatge per haver estat el ministre qui decretà que les obligacions carceràries passin a l'Estat.

El senyor Ordóñez ha tingut per als visitants frases d'agraïment, assegurant-los que s'havia limitat a complir amb el seu deure.

Després ha obsequiat els seus visitants amb xampeny.

Ultra els Decrets de Finances que hem avançat aquesta tarda, el Rei ha signat avui els següents:

Autoritzant el ministre de la Governació per a adquirir terrenys per a la construcció d'un Institut d'Hygiene a Santa Cruz de Tenerife.

Nomenant cap d'administració de tercera classe a don César Cobian.

Declarant jubilat i concedint-los honors de cap d'administració a don Alfons Moreno Albarac.

Idem a don Ciprià Pacheco i Mieres.

Nomenant administrador de la Duana de Cadix a don Joan Baptista Capdequí.

Idem inspector general de Duanes a Madrid a don Frederic Santa Ana i Comete.

Idem inspector regional de la Duana de València a don Jesús Carrasco Iglesias.

Idem inspector de mols de la Duana de València a don Daniel Fernández de los Muros.

Idem interventor del dipòsit franc de Bilbao a don Lluís Fernández Aguirre.

Idem segon cap de la Duana de Málaga a don Josep Ortega Torralba.

TOPADA

A la carretera d'Aragó han topat dos tramvies de la Companyia d'Urbanització.

Han resultat ferits els dos conductors i set viatgers.

DESGRACIES

El tren de Saragossa ha arribat aquest matí 47 minuts endarrerit, perquè en el quilòmetre 7 s'havia esdevingut una desgracia, de la qual ha resultat víctima una nena.

Aquesta, anomenada Enriqueta del Amo, tragué el cap per la finestra, que estava mal tancada, obrint-se i caient la nena a la via.

Enriqueta sofri tan greus lesions que li cassaren les molts.

—Aquesta tarda han tingut la desgracia de caure de la bastida de la casa en construcció del Circ de Belles Arts, situada al carrer d'Alcala, núm. 44, els obrers Ramon Ramo, Domènec Lozano, Demòfil Gómez i Josep G'rau.

ELS «CROUPIERS»

Cap a tres quarts de dotze d'aquest matí, s'ha format a la vorera de Governació, un nombros grup d'homes que cridava l'atenció.

La gent restava adreçada en veure

congregats alguns centenars de persones ben vestides i no endevinava qui podien ésser.

Poca estona després s'ha destacat una comissió, dirigit-se al Ministeri i pregant d'ésser rebuda pel ministre.

Aquest es trobava a la cerimònia palatina, i per tal causa han estat rebuts els visitants pel sots-secretari del departament, senyor Guillon.

Han dit que eren dependents dels cabarets Ideal Rosales i Turo-Park, on s'havia prohibit el joc, i portaven una instància per al ministre, en la qual deien que, com a conseqüència de les prohibitives disposicions, havien quedat sense mitjans de vida més de 1.500 famílies, i sol·licitaven que el Govern ordenés a les cases on encara es juga d'admetre-lli els cessants.

Davant de tan insòlita petició el sots-secretari, en fer-se càrrec de la instància per a presentar-la al ministre, els ha fet avinent que li semblava molt difícil accedir a la demanda, perquè sembla que els propòsits del Govern són de no tolerar cap casa d'aquestes.

Els comissionats parlaren del pa de llurs famílies i de la dificultat que tenien a trobar una altra professió, sense aconseguir que el sots-secretari encoratges llurs aspiracions.

AMPLIACIÓ DEL CONSELL

Despatxats en la primera part del Consell els expedients que figuren en la nota oficiosa, fou molt detallada i prolífica l'exposició que feu el ministre de Foment del problema cerealista en relació amb l'abastiment del consum interior i els perjudicis que irroga als productors la introducció de blat exòtic burlant les prescripcions assenyalades en l'últim Decret.

A judici del senyor Gasset el preu de cotització del blat no està en relació amb el del pa i amb el del mercat d'aquest cereal en el país.

Malgrat la baixa del preu del blat, el pa es manté sense baixa, i el mateix passa amb les pells.

Els ramaders es planyen de la depreciació de les pells, mentre el calçat es ven a preus exorbitants.

Amb la ponència designada, en la qual figura el ministre de Marina per la seva qualitat d'ex-Comissari d'Abastiments, el Govern tracta de traçar en línies generals un projecte de decret de regulació de preus, suprimint els consabuts intermedietats i adoptant mesures en relació amb els transports per a veure d'obtenir un resultat eficaç en co que constitueix un veritable desgavell de subsistències.

També s'ha examinat el decret de Gràcia i Justícia sobre compra d'objectes artístics, que es modifica lleugerament.

De l'estat del senyor Villanueva en donà compte als ministres el President del Consell.

Si bé els ministres no han fet manifestacions sobre possibles derivacions de la malaltia del nou Comissari, sabem que aquesta contrarietat

constitueix per al Govern una forta preocupació, gairebé perplexitat.

Els nomenaments dels alts càrrecs militars, que estan ultimats, s'han fet, com és natural, d'acord amb el senyor Villanueva, que és el que ha d'exercir la funció directora. Fer-los públics en aquests moments, al·legria una situació precària, perquè directament no podrien rebre les inspiracions de l'Alt Comissari.

Per altra part, dijous, probablement el general Burguete tornarà a la península.

De moment el Govern delegarà interinament les funcions d'Alt Comissari en el secretari de la Comissaria senyor López Ferrer.

El comandament de les forces recaurà en el comandant general de Melilla dimissionari, senyor Losada, mentre arriba al Marroc el general Vallejo, al qual com a més antic, correspon per dret exercir aquesta funció.

De prolongar-se la malaltia del senyor Villanueva, fatalment haurien de variar-se els plans del Govern.

Creiem que aquesta és la situació més greu que s'ha presentat al Govern d'ençà de sa constitució.

DISGUSTOS PER L'ENCASELLAT

Podem afirmar que en el Consell d'aquesta tarda no s'ha tractat de política.

Amb tot, entre alguns dels grups que formen la concentració regna un verdader disgust pels primers passos que s'han seguit en la concessió de l'encasellat.

No fóra estrany que algun dels ministres que es consideren posteriors fessin ostensible les seves queixes, arribant inclòs a renunciar el càrrec, aconsellant pels amics que li són addictes.

Es de suposar que el president del Consell, que porta la direcció de l'encasellat, procuri harmonitzar els interessos d'uns i altres grups, però podem avançar que entre les peticions formulades pels caps i les ofertes existeixen diferències molt grans.

UN PETARD

Oviedo.—Aquesta matinalada féu explosió un petard al domicili de l'enginyer director de les mines de Teverga.

L'explosió trenca els vidres i produí desperfectes en el domicili però no causà desgràcies.

S'han efectuat algunes detencions. Això segurament complicarà les negociacions per a solucionar la vaga minera.

El comitè executiu del Sindicat miner ha visitat el governador per a protestar de l'atemptat.

NOTES DE MELILLA

Melilla.—Procedents de Tefersit han arribat a aquesta plaça els soldats Daniel López i López i Pau Arenas, evadits d'Aydir.

El primer pertany a la brigada disciplinària, i el segon al regiment de Cerifolia.

Els ex-presoners en arribar a Melilla acudiren a la Capitania general, on foren interrogats pel cap acciden-

tal d'Estat Major, tinent coronel senyor Gadea.

En Daniel ha declarat que es trobava a la posició de Mehalat, pròxima a Annual, que estava guarnida per forces de la brigada disciplinària, comandades pels tinentes Caballero i Latorre.

En Pau formava part de la columna que sortí el dia 22 de juliol per a establir una posició prop d'Annual el dia que s'esdevingué l'enfonsament de la comandància.

Tots dos ex-presoners coincidiren que aquell dia els rebels atacaren brutalment les posicions, voltant la de Mehalat i d'altres.

La guarnició d'aquesta posició es defensà valerosament, animada per l'esperit dels dos tinentes que la comandaven.

El senyor Latorre disparava constantment contra l'enemic, animant les tropes amb el seu exemple.

Quan l'enemic, formidable en nombre, aconseguí aproximar-se a la posició, el tinent Latorre hi calà foc i continuà una defensa desesperada fins a caure ferit prop del cadàver d'un soldat.

El tinent, sense forces, arribà a agafar el fusell que estava al costat del cadàver del soldat i seguí disparant fins que es va morir.

Els soldats que componien la guarnició continuaren defensant-se fins que, assaltats pels rifeys, esdevingueren presoners.

Els soldats presoners foren conduïts a Annual, on es trobaren en Pau i en Daniel, els quals el temps que ha durat el seu captiveri, han recorregut els campsaments rebels d'Aydir, Annual, Bocoya i Aycomara, treballant en el carreter de pedra per a construir trinxeres.

Una vegada provaren de fugir però els va detenir un criat del cap Adelan, qui els trobà quan es feien escàpols.

El tinent Caballero està també presoner a Aydir, on vegeren també el general Navarro, el tinent coronel Araujo i els altres caps i oficials.

Aquests soldats diuen que el general Navarro i els altres caps i oficials només foren obligats a treballar mig dia; d'leshores no els han utilitzat més per a treballar.

Elogien la conducta del sergent Vassallo, que van veure a Aycomara.

Conten que durant el temps que es van veure presoners, van veure tres vegades Abd-el-Krim, i asseguren que el dia que les nostres tropes atacaren Segangan, el cap rebel era pels voltants.

Durant cinc nits estiguiren caminant per territori enemic.

En arribar a Beni-Tusin trobaren sis santons, els quals els facilitaren el pas per a arribar a Tefersit, i allí es presentaren a And el Dir Rani.

Els minyons no hi caben d'alegria. Com que pertanyen a la quinta del 18, immediatament s'embarcaran per a marxar a casa llur.

A conseqüència del fort temporal de Ponent no ha estat possible portar el comboi a la plaça d'Alhucemas i als

penyals de Velez de la Gomera.

Se sap que els rebels estan realitzant treballs per a la construcció de trinxeres pels volts de Yebel Cudia amb l'objecte d'emplaçar-hi algunes peces.

Els bombardeigs aeris han dificultat molt els esmentats treballs.

NAUFRAGI

Bilbao.—La societat naviliera Otto Ibil ha rebut un telegrama del capità del vapor «Ortaca» donant compte del naufragi del dit vaixell, la tripulació del qual aconseguí salvar-se i es troba a la Rochela.

L'«Ortaca» havia sortit d'aquest port el dia 27 de desembre amb carregament de mineral.

Desplaçava flues mil tones i comptien la dotació 20 homes.

PARTIDES D'ESCACS

Madrid, 3, 2 matinalada.

Aquesta tarda el campió rus d'escacs Alekhin ha jugat al Liceu d'Amèrica, amb els més famosos aficionats de diversos circuits, trenta partides simultànies.

Alekhin ha guanyat 26 partides; en dues ha quedat en taules, i n'ha perdudes altres dues.

Dintre poc se celebrarà un banquet en son honor.

LA DEFENSA DEL PATRIMONI ARTÍSTIC

El Decret aprovat al Consell de ministres sobre la prohibició d'alienar béns artístics consta de vuit articles.

En el preàmbul es justifica la mesura, perquè els béns de les esglésies es considerin també del patrimoni espanyol. Si amb el Decret sobre lliure s'han emparat els drets col·lectius, amb limitacions del dret dels propietaris, més justificació té el legislar en defensa dels béns espanyols.

En l'article 1 s'estableixen i concreten sancions contra els compradors i venedors; es fixen premis en metàl·lic als denunciadors i el fiscal tramitarà d'ofici les causes que s'incoïn per incompliment de les disposicions dictades.

EL MONUMENT A LES CORTS DE CADIZ

Cádiz.—L'escultor autor del monument a les Corts de Cádiz, Anicet Marinas, amb el delegat regi de Belles Arts, ha visitat les obres, a les quals s'està donant un gran impuls, perquè el monument pugui inaugurar-se aquest istiu.

Les figures grans de bronze, que representen la pau i la guerra, s'estan fent, i vindran aviat.

També ha visitat el monument el marquès de Comillas, qui ha marxat després cap a Madrid.

OAP A LARRAIX

Cádiz.—Aquesta nit ha marxat cap a Larraix l'«Isle de Menorca», amb 150 soldats, 14 caps i oficials i queviures i carros.

EL NOU CARDENAL LOCATELLI

Lisboa.—Demà, dia 3, serà imposada la birreta cardenalícia al Nunci de Sa Santitat en aquesta capital, monsenyor Locatelli, assistint a l'acte el Guàrdia noble vingut amb el dit objecte.—Havas.

MALALT

Bilbao.—L'estat del doctor senyor Medinaveitia és cada dia més greu. Es tem un desenllaç fatal.

Obituari

FUNERALS

N'Alfons Corominas i Montañá, Morí el 15 de desembre darrer, a Sant Pol de Mar. Demà, a les deu, a la parròquia de l'esmentada població.

Na Mercè Robert i Solà, Abadessa del Monestir de Sant Pere de les Puelles de Sarrià. Morí, el dia 25 de desembre darrer. Demà, a les deu del matí, a l'esmentat convent.

En Pere Borrell i Trapé, Morí el dia 18 de desembre darrer. Demà, dijous, a les deu, a la parròquia de Sant Boi de Llobregat.

N'Alexandre Casals i Farran, Morí el dia 9 del darrer desembre. Demà, dijous, a dos quarts d'onze, a la Concepció.

Na Teresa Palou i Tribó, Morí el dia 4 del darrer mes de novembre. Demà, de deu a dotze, misses al Convent de les Carmelites Descalces.

En Jaume Boliera i Oliver, vidu en primeres noces de Na Josepa Braso i Comas. Morí el dia 17 del darrer desembre. Demà, a les deu, a la parròquia dels Josepets.

En Josep Maria Vives de Ferrater. Morí el dia 22 de desembre darrer. Demà, dijous, a les deu, a Betlem.

En Joan Vilaseca i Xipell, vidu en primeres noces de Na Mercè Garrosel. Demà, a dos quarts d'onze, a la parròquia de Sant Pere Màrtir, de Manresa.

Na Dolores Julia i Ramoneda de Callopa. Morí el dia 17 de novembre darrer. Demà, a dos quarts d'onze, a l'església de la Casa de la Caritat.

Na Dolores Soley i Soley de Socias. Morí el dia 12 de desembre darrer. Demà, a les deu, a Sant Agustí.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

En Jaume Vilaseca i Xipell, vidu en primeres noces de Na Mercè Garrosel. Ha estat enterrat aquest matí, a Manresa.

Na Eloïsa Miralles de Imperial i Jiménez de Frontón. Morí el dia de Cap d'any a Alacant.

En Jaume Rovira i Balmau, vidu de Na Caterina Bonaterre. Ha estat enterrat aquesta tarda, al Cementiri Vell.

N'Antoni Alguero i Brú. Ha estat enterrat aquesta tarda.

ANIVERSARIS

En Romà Santamaria i Cogollos. Morí a Vilanova i Gelió el dia 13 de gener de 1922. Demà, dijous, a les deu, Parròquia de Sant Jaume.

En Nativitat Joaquim Carreras i Xuriach. Morí el dia 17 de gener de 1922. Demà, misses, a la parròquia major de Santa Anna i a la de Betlem.

LA FEBRE D'OR

Novel·la de costums del nostre temps

Narcís Oller

(Reservats tots els drets)

PRIMERA PART

LA PUJADA

Montjuich tnyós i pelat de les pedres, allí, davant per davant de la tribuna. Era per a ell com una obsessió que li encongia els nervis i li ofegava l'esperit dins d'una mar de tristura i d'angúnia. El mateix turó, aquell Montjuich tan verdós i alegre del cantó de Llevant, no era allí sinó un embarràs lleig, que amagava la vista de la ciutat, amb sa massa pedregosa i erma i son perfil de nau monstruosa enallada al peu del mar, la popa enclotada entre l'arbrada, i el fort encastellat al cim de la desnivellada proa amb sos murs escalonats, ses troneres, sa bandera i son semafòr perfilant-se en la cortina aviolada del cel. Nervios com estava el bon senyor, l'ensorrament

d'aquella popa li augmentava el neguit. Ell hauria volgut poder, de cop, alcaparrar la muntanya i arruar-la mar endins, on no desorbés la vista i li amagués, sobretot, aquell fonsar impertinent. I l'home tornava a planyer-se de l'elecció del lloc.

— Francament, no entenc com l'empresa no ha pensat... —

Però la senyora a la qual es dirigia, no l'escoltava. Dreta, com moltes, el coll més estirat que un ànec, amb abraçada a una columna, anava guaitant els cotxes que arribaven a la pelouse, no perdia el més petit moviment de les senyores que en baixaven i, amb la vista les seguí per l'espai del clos d'allà estant visible, fixant-se en els més petits detalls del vestit i fent-se de portar-lo. Coneixia tothom, anomenava tothom. Expansiva i senzillota, s'havia guanyat ja la voluntat de la veïna de l'altra banda de columna; una jove estrangera, domiciliada temps ha a Barcelona, a col·legir per ses coneixences també llargues. L'aparició del primer matineach vist a Barcelona, que entrà a la pelouse a so de trompetades, curullat de joves de la crême, senyoretas amb grans patoles, ombrells virolades, gipons i falduilles de colors alegres i contrastats, tots encastellats dalt la caixa de l'altèrrer carruatge, que quatre corpulents alejans arrossegaven amb pena, les encisà, les féu somriure i canviar la paraula, la franceseta, per sa part, era també simpàtica amb son modet agrados, son somris i esguard interessants, i sos cabells d'or sota un senzill pallasson negre, ornat de roses i espigues. Així és que, de llavors ençà, no deixaren de comunicar-

se les sorpreses i impressions, l'una amb llargues ulleres, l'altra amb les de teatre, fites en els caruatges luxosos que, sense parar, arribaven. Era una processó feta de breacks, tilburs, victòries, carretelles, i landaus, algun d'ells a la Doumont molts nous de trineu, tots brillants, conduït la societat més distingida, aclofada amb indolència en els colxins, amb ses sedes, ses blondes i grans totes de flors. El senyor de bon regent, oblidant un minut el comentari, valent com es portaven sos concitadans en aquell felici assaig, no hi cabia de satisfacció. «Allò era un trocet de Longchamps».

— La funció serà tan exòtica com vulguin — deia entretant sa muller — ; però no es pot pas negar que això és senyor i distingit, i una plaça de toros, molt, molt ordinària... Vriat, senyoreta?

— Certament.

— Dona, només el modo d'anar-hi... Aquí tothom hi ve vestit, empolinat... amb aquests cotxes, filla, amb aquestes trones, aquests tiros de quatre cavalls... Allí, a penes hi va una senyora; donotes vestides de xula, el jovent de la bona societat fent el chulo, amb l'homot, la pavera, abreulant-se tant com poden, picant amb els bastons, cridant, renegant com carreters... Allí repartí, repartí el patell de senyoretas que vénen en aquell tilburs (era un bonic tandem) que una d'elles guila... I que aïrores van! Quins sombrero més rics! Calli, no són les Llopis?... Té raó. De primer em creig que eren estrangeres... Ara, la gran, dona les riendas... filla, unes riendas blanques!... al cotxero. Veu, que ell s'ha aixecat de la banqueta

del darrera? I que bufona me'n val Repari... Repari... aquell peto fluix, de blondes, que li sobreix del saquet. Veu? Veu el saquet amb les muscleres brodades de granets d'or?... Ai, filla, i quina falda clair de lune i quina sobrefalda més rica!... Que no veu quines inglaterraes?... Calli, calli, ara baixa la petita; ja li dona la mà un jove... I... al costat, veu? ja n'hi ha un altre que deu esperar la gran... Em vol fer el favor de les ulleres, que veurà millor qui són ells?... Gràcies, dispensi... N'hi ha un d'alt i ros que no el coneix... Ara s'atansa l'altre a rebre la gran... Galan jove! També ben plantat, també... Qui serà aquest?... Em sembla conèixer el de vista... I no hi dono, vegi.

— Vagons... potser jo... Si, si... Es el senyor Baró d'Esmauric.

— Ai, ara que s'acosten... quin sombrero més hermos, la gran!

— Un Nitouche — deu maquinalement la francesa, amb l'apom de coneixedora de la cosa.

— I el de l'altra, amb aquella gran pala i aquella gran pluma?

— Victoire — respongué amb igual accent.

— Però calli, calli... que allí arriba un landó amb quatre cavalls... Els veus, Ramon? Aquell que ara tomba, que duu uns cotxeros amb cordons i colants cendra?

— Ah! si, si — féu el senyor de bon regent.

— Es estrany... no els coneix.

— Si, dona, si; ara els veig bé... Es un client meu... En Gil Foix... un d'aquests que s'ha enfilat en poc temps. No n'has sentit parlar d'aquest home? Si, dona, si. Si aui és un personatge... aquell que farà el

carril de Vilanu, saps?

— Què repapart que hi va ell! La grossa deu ser la seva dona, i aquells joves, que ja han baixat, els seus fills, no?

— La noia, crec que sí; aquell jove, no, no; és el seu secretari.

— Mira, té, em sembla eixerida, la filla!... Has reparat que ha fet? S'ha enganxat al braç del seu pare. Així el dependent ha d'obsequiar la senyora i la noia no dona res que pensar. Mira, no trobo posat en ordre... veritat, senyoreta?... Ah! vostè ja no s'ho mira, vostè ja s'ha causat d'estar dreta, oi?... Ja és veritat que cansa un xic...

Em vol fer el favor dels gemelos; si no soc pesada?... Gràcies! I ho estimo molt... Uí, uí, uí... Mira això, Ramon: mira quina altra riada de gent que ve. Aviat no hi cabrem aquí.

— Doncs, que et creies? — replicà ell amb certa satisfacció d'amor patri.

— I ella, ajupint-se, li digué, a l'orella, que escoltes una noia del darrera que, amb veu melindrosa, declarava a sa mare que, de no poder-hi venir amb gran tren i al pesage, no voldria pas tornar-hi més a l'hípòdrom. «Ves la beneta! Com et estiguéssim tan malament aquí... Tirat! També hi vindrém nosaltres amb gran tren, si poguéssim: no és veritat?... Creu, Ramon, creu; t'has de ficar a la Borsa: només allí es guanyen diners. Què no veus quants, ahir desconeguts, arriben avui enombrats dalt d'aquells cotxes?»

Però ell somrigué bonament i s'accontentà amb dir-li uns copets a l'esquena, com dient-li: «No és pas això el que més m'agradaria». Sos ulls es fixaren altra volta en l'espectacle, banys de melangia i generositat. Una

LLETRES I LLIBRES

Cau a la mar l'estel més bell

I

Ta llum, o estel, desesperada clama
en mig del cel a penes esblaimat
floc neguitós de flama,
vessant-te i recollint-te d'un plegat,
Quan, vívida sageta,
tom suïcida vol serà finit?
Jo em sento mig poruc en ma cambreta
de veure amb quina fúria et peixes d'infiní.

II

Tu que en ma pau vingueres a sobtar-me,
o neguiteig ardent!
ets averany d'adarma?
semtis que trontolla el món o el firmament?
Ets precursor dels dies d'esperança
que cerques pels fondals un cel inconegut
o el primer fugitiu, desalenant-se,
d'un exercit vençut?
Unic rebel en tot el cel, medites
l'alta amarguesa d'un destí preclar
o bé és que horripilat et precipites
al capdavall del mar?
Ah, malcontent de nostres hores mortes!
què et proposes de fer dins nou país?
quin equivoc present és el que portes,
pau a l'infern o angeixa al paradís?

III

Mes ta joia i ta pau no pots haver-les
enlloc, o el més gosat dels vianants!
ni als avenos de la mar on són les perles
ni al cim de l'aire, ple de diamants.
Nit blava on ja s'aixeca un nuvot tot bru,
solixant violeta,
mar que ressona al vent que se la'n duu,
cel gran o terra estreta
no et capirà ningú.
Fereix-te, doncs, sageta
de tu mateix, només de tu.

JOSEP CARNER

Ja no vull res... res anyoro,
sempre tu, tan sols amb tu!
Si sents algun cop que ploro
fes que no em vegi ningú.

para en sec mos tristos passos,
i, si em veus acovardit:
ofega'm entre tos braços,
i deixa'm mort al camí.

Aquí la Dolor no és sinó una envia-
da de Déu. I mossèn Navarro resol en
misticisme el seu fons afectiu.

En aquestes poesies afectivament lí-
riques, com en les altres de natura-
sa, visió i llegenda, del llibre, hi és
mantinguda una plent elegància
d'expressió. Elegants les es rep una
sensació de vigoria i construcció, re-
frescant a estones la tradició poètica
del nostre segle XIX en els seus mil-
lors exemplars, i esclatant en imat-
ges precises i plenes, en verbs en-
certadissims, en adjectius clàssica-
ment exornadors nats en fundició
perfecta amb tota la frase, una de
les gràcies clàssiques per excel·lèn-
cia. Les frescos del Pireneu, en to-
nades que emparenten aquest poeta
amb la vena entregada a la natura-
sa d'En Guasch, i la tendresa, que
és com una rosada sobre la cançó,
característica de poètes balears, ens
són remembrades llegint-lo. Però sen-
se que sabéssim trobar-hi moment
d'imitació. És més aviat un especial
alè de germanor espiritual.

Mossèn Navarro és un poeta ple.
Reuneix, en un, tot de virtuts que en
altres són singulars. El seu d'as-
similació i de selecció és segell ele-
gantíssim de la seva personalitat. El
seu d'ó de transfigurar i elevar a una
zona de llegenda gloriosa i venusta
els casos de la vida sentimental, i
adherir del sentiment religiós, donen
a la seva personalitat un tò ben ca-
racterístic. Lleva magnífic fruit de les
sanes bíbliques i clàssiques de les
quals l'home d'església s'ha hagut de
nodrir per la seva carrera, essent
el seu llibre com una bella demostra-
ció, com un examen brillant estevin-
gut assignatura de poesia, i que ho-
nora els coneixements i l'estat de ele-
cció tant com la clada del parais
líric-espiritualista dels nostres dies.

JOSEP LLEONART.

L'antologia de poètes catalans de M. Schneberger.

Als diferents articles que hem re-
produït, en altres edicions, comentant
l'obra de l'il·lustre catalanòfil fran-
cès, cal afegir-hi el que M. Louis Pa-
yen li dedica en el diari «La Belle
France», de París. És un editorial in-
titulat «Nos anciens dialectes», que
diu així:

«Malgré l'unité qui s'est imposée à
toute la France pour le langage, les
anciennes provinces, les grandes ré-
gions ont gardé à travers les siècles
leur langue propre. Cette langue vit
souvent d'une vie intense que l'on
est tout à coup surpris de sentir aus-
si vaste et aussi marquante. Plus fa-
miliar, plus accessible à tous que le
français, marquant mieux que lui de
mots pittoresques et incisifs le ca-
ractère des choses familières et des
êtres de la région, ce dialecte n'est
pas seulement l'instrument des gens
du commun et du populaire; il lui
arrive de se hausser souvent au rang
de langage littéraire. Nous avons ain-
si, répandu à travers la France, tout
un trésor littéraire, en général peu
connu, volontiers méprisé, toujours
estimé au-dessous de sa valeur et qui

cependant dans bien des cas mérite-
rait d'être mis en lumière.

«Sans vouloir porter ombrage à la
langue française et à son incontestable
suprèmatie, on peut regretter qu'elle
ne fasse pas une meilleure place
à ces grands dialectes régionaux. Es-
sayons de réparer en quelque mesure
l'injustice du sort. Si nous les
considérons dans leur ensemble, ces
dialectes peuvent se diviser en deux
grands groupes, ceux qui dérivent de
la langue d'Oc, c'est-à-dire que l'on
trouve dans le pays qui s'étend des
Pyrénées au Plateau Central et ceux
qui viennent de la langue d'Oïl, du
Plateau Central à la mer du Nord. Ils
sont nombreux dans chaque groupe,
ces dialectes: dans le premier, nous
trouvons le languedocien, le catalan,
le provençal, le dauphinois, le savo-
yard; dans le second, le picard, le
wallon, le normand, le champenois,
le lorrain, le bourguignon, et le bre-
ton en marge de tous les précédents.

«Certains de ces dialectes ont été
cultivés non seulement par le peuple,
mais par de bons écrivains que sé-
duisait leur saveur de terroir et ils
ont donné naissance à toute une lit-
térature qui mérite de retenir l'at-
tention. La plus connue est certaine-
ment la littérature provençale, sans
doute parce que les Provençaux sont
ceux qui font le plus de bruit et aus-
si parce qu'elle a eu le bonheur d'être
cultivée par un poète de génie, le
grand Frédéric Mistral, dont le ray-
onnement a dépassé les bornes de la
Provence pour s'étendre au delà même
des frontières de France. Mais les
autres littératures régionales ont
aussí leur éclat et c'est ainsi que tout
dernièrement, M. Schneberger a pu-
blié chez l'éditeur Povolozky une
«Anthologie des poètes catalans con-
temporains depuis 1850» dans laquelle il
y a beaucoup à admirer.

«Le livre s'ouvre par une importan-
te étude sur la poésie catalane de-
puis ses origines. Elle nous montre
que la langue catalane existait dès
le début du XII siècle. Nous possé-
dons, en effet, le premier document
écrit en catalan, le serment par le-
quel le comte du Bas Pallars, Pierre-
Raymond et ses barons, s'engagèrent
à observer paix et trêve de Dieu im-
posées par l'évêque d'Urgel, Saint
Ot. Mais il faut quelques années en-
core pour voir le catalan s'emparer
de la poésie avec le troubadour Be-
nenguer de Palazol. Le célèbre Ray-
mond Lulle était catalan et sa gloire
donne un beau rayonnement à son
pays. Voici ensuite Raymond Muntaner
qui vécut au XIV siècle et que se fit
l'apologiste convaincu de la langue ca-
talane. Une période de vitalité mag-
nifique s'ouvre pour elle, puis c'est le
déclin à la fin du XVI siècle. La lan-
gue s'appauvrit et cède le pas au cas-
tillan. Il faut arriver au début du
siècle pour voir le catalan reprendre
quel que vigueur et un nouvel essor.
Mais à partir de 1850 c'est une flo-
raison splendide qui continue à se
développer de nos jours. «Dans l'es-
pace de cinquante ans, écrit M. Schne-
berger, la Catalogne a su vivre deux
siècles d'histoire. En ces années, re-
lativement courtes, les catalans pu-
rent rénover leur idiome altéré par
près de trois cents ans où la dégené-
rescence ethnique se fait sentir. Ils
surent relire leur effort avec la tra-
dition classique. En littérature et en
politique, le mouvement fut si rapi-
de, si large et si févèreux à la fois,
que les écrivains de cette époque pa-
raissent au regard des nouvelles sou-
ches littéraires des ancêtres d'un
temps déjà héroïque.

«Ils sont fort nombreux, en effet,
tous ceux que réunit cette antholo-
gie. Il faut citer Verdàguer, Angel Gui-
llera, Joan Maragall, qui fut l'ex-
pression la plus haute de la poésie
catalane et que suivit toute une je-
unesse enthousiaste parmi laquelle on
remarque de Sagarra, Carner, López-
Picó, Pérez-Jorba, Raymond Vinyes,
etc... Voici la traduction d'un court
poème de Maragall intitulé «Excelsior»,
dont on ne peut qu'admirer la belle
élévation de pensée: «Veille, esprit vi-
gilant, — de ton pôle assure-toi bien.
— Ne t'abandonne pas à la sécurité
— de l'eau paisible du port. — Les
yeux hauts sur l'espace — laisse les
plages mesquines; — ton front fouet-
té du vent fort, — enfonce-toi sur la
vaste mer. Avec les voiles suspendues
— du ciel sur la mer transparente, —
toujours, entre les eaux étendues, —
éternellement mouvantes, — laisse la
terre méprisable, — fuis les horizons
étroits. — Toujours sur la mer, mer no-
ble et généreuse, — toujours au grand

cœur de la mer. — Terres, plages et
paysages, — en arrière. Ne pense plus
au retour. — Il ne finira pas ton vo-
yage, — jamais plus il ne finira!

«On a plaisir à connaître cette poé-
sie dont on devine la beauté dans le
texte original et l'on ne saurait trop
encourager la publication de telles
anthologies. Nous avions déjà celle de
«l'amour provençal» dont je parlerai
dans un prochain article, mais il fau-
drait que d'autres traducteurs fissent
pour les autres dialectes ce qu'a fait
M. Schneberger pour le catalan, de
façon à nous permettre de mieux dé-
nombrer toutes nos richesses.

El lector remarcarà que M. Louis
Payen parla com si la llengua cata-
lana fos un dialecte del francès i se-
gurament que això és degut a la sug-
gestió que li ha produït el fet de què
existeixi una Catalunya francesa.
No entrarem aquí en una discussió fi-
lologia amb el distingit director de
«La Belle France», car no hem pas
de convèncer els nostres lectors de
què el català és una llengua perfecta-
ment distinta del francès. Però M.
Louis Payen faria bé en rectificar el
concepte que té de la llengua catala-
na, sobretot per a no esverar a certa
gent de Madrid que, obstinant-se tam-
bé en qualificar de dialecte el català,
poden posar ara el crit al Cel teme-
rosos que en el dia de demà pugui
la França reivindicar Catalunya com
una terra francesa i pugui donar-se
lloc a la creació d'un partit anexion-
ista... M. Payen ens perdonarà aque-
sta petita apostil·la, segurs com es-
tem que, per a convèncer's de la in-
dependència lingüística del català no
necessita d'altre llibre que el de M.
Schneberger.

Han parlat també de l'«Antologia de
Poètes Catalans» M. Albert Vallenat,
a «La Tribune de Saint-Etienne» que
dedica un calorós elogi al recopilador
i a les lletres catalanes; M. Henri Gou-
let, a la revista «Nouvelles Littérai-
res», de París; «Le Courrier du Cen-
tre», de Limoges i «Le Progrès de la
Somme», d'Amiens.

Les Revistes

«Estudis franciscans»

El sumari del número de desembre
d'aquesta revista és el següent:

Estudis. — «Catalanitat fonamen-
tal de Sant Ignasi i la Companyia»,
P. Miquel d'Esplugues; «Plenitud
temporal», P. Nicolau de Tolosa; «De
l'oraison liturgique et de la piété pri-
vée», P. Ubald d'Allende.

Franciscanisme. — «El servo de Déu
P. Fr. Miquel de Sarrià, ex-lecteur,
«predicador caputxi», P. A. de Palma
de Mallorca.

Revista de Revistes. — «Revista de
Filologia Espanyola», «Butlletí de la
Reial Acadèmia Espanyola», «Butlletí
de la Reial Acadèmia de la Història»,
«Franciscans», «Arxiu Ibero-Americà»,
«Butlletí Arqueològic», «Studi Fran-
ciscani», «Le France Franciscaine»,
«Recherches de Science Religieuse»,
«Revue d'Histoire Ecclesiastique», «Gre-
gorianum».

Bibliografia. — «L'esclavitud mo-
derna», per D. Miquel Sastre i Sanna.
— Enciclopèdia Universal il·lustrada
Espana. — Biblioteca «Revista Popu-
lar», «La filla del notari», de Lady
Fullerton; «Pecats d'orgull», per Bel-
cayre; «Herederia i Miss Ideal», de
Zenaida Fleuriot; «Pàgines de la vi-
da», per J. Le Brun; «Le règne de la
conscience», Mgr. Gibier Evêque de
Versailles. — «L'idéal nouveau et la
Religion», Mgr. Herscher, Archevêque
de Laodicée. — «Du college au ma-
riage», G. Cerceau. — «Jesus vivant
dans le présent», per R. P. Millet, S. J.
— «Le contenu de la morale», Rouzic.
— «Les idées pédagogiques de Mon-
taigne», P. Renault. — «Sic Orabit»,
Méditations sur la prière, per Mgr.
P. Morcanti, Archevêque de Raven-
ne. — Biblioteca de Raó i Fé: «Santa
Teresa de Jesús», per C. Bayle; «Sant
Isidre Llauredor», per J. G. Villada;
«Sant Ignasi de Loyola», per J. M.
Ricardo; «Sant Francesc Xavier», per
C. M. Abad, S. J. — «Noves lectures
per a la infància», per J. Josep Prat,
S. J. — «El Rector», per Josep Vall-
honrat. — Memòria de la formació i
estat actual de la Biblioteca de l'Ar-
xiu històric de la ciutat. — «Clavis
Ecclesiæ», per Fr. Bartholomæus F.
M. Xiberta. — «Enigma Elis», per P.
Joan Rovira, S. J. — «Sant Bonaven-
tura en la Bibliografia espanyola»,
per P. Atanasi López. — Llibres rebuts,

COMENTARIS

AL VOLT DE LES POESIES DE MOS- SEN ANTONI NAVARRO

Dins la poesia, la passió, en les en-
cabritades del vessament, és un bell
espectacle dramàtic íntim. Amb admi-
ració o amb terror se'n n'hi va l'à-
nima en una revolada en la qual
exulta el sentit de la pròpia humani-
tat. Però la passió continguda, insi-
nuant, parlant entervorida el llen-
guatge dels purs dalerosos, dona un
tremolor a la paraula que és una de
les formes religioses més arran de la
sensibilitat que entre els fulls dels
llibres es conté.

El recatament inflama i turgeix la
idea pressentida de la flor. Ja és sabut
que en un amor en poncella solem
acumular-hi un patrimoni de grà-
cies i voluptats del nostre propi in-
vent enamorat, probablement supe-
rior a ço que trobarem en la mate-
ria possessió, la qual el poble no-
mena tan bé desponçablement. Qui
no s'acanhori amb el goig, el més
efímer, del sentit, la satisfacció de
la voluntat posseïdora, de segur que,
amb l'embranchida de la possessió,
una vegada haguda, es trobarà, que
prestígis, gràcies, voluptats, abans
imaginats, són restats a l'altra ribera.

Parlo dels esperits treballats. Per
a ells posseir és matar.

Però desitjar és agonejar.
Per això, quan, en confidència, un
amic, jo crec que enamorat, em dela-
fa, poc que en el món hi som casti-
gats perquè no podem, no ens deixen,
estimar, jo ja aconsellava la solució
que resta a un home com ell si vol
restar dins la llei moral: el misticis-
me. Transportar l'amor més enllà de
l'objecte. Cert que el misticisme així
vingut, i posat, ben estudiat, el mistic-
isme en general, no és pas la for-
ma rigorosament directa i adequa-
da de l'homenatge a la divinitat. Més

aviat la veiem en la Teologia la via
més pura, més afí, de l'homenatge
de l'home envers Déu. Però el misti-
cisme és la forma indirecta d'unió
més reveladora del dolor humà per
causa d'amor, aconsolant-se en el
si immens i acollidor de l'Altíssim.

En el llibre «De l'infiní poema» en
el qual mossèn Navarro ens donava
adés el trasor de la seva poesia, hi
ha un aire d'aquest misticisme, que
un espiritualisme erudit i amb cer-
tes qualitats del classicisme, apaiva-
ga i decora. Mossèn Navarro és en
això delicadíssim. El seu moviment
a cantar l'amor troba avinent motlle
en els Llibres sants, i canta la Sula-
mita. En «Secret d'amor i de dolor»
té un punt d'adolescència temorec i
novença que no és sinó la marca d'un
desig no enlletat. I quan el trobem
enamorat del Dolor, que per a ell
caldrà feminitat i ésser la Dolor,
aquella dolor transfigurada, tot i tan
viva, d'amor i de tristesa, hi veiem
la demostració de la derivació mística
que signàvem abans. Per necessitat,
un com ell havia d'acabar enamo-
rant-se, o, millor, posant el seu amor,
en una núvia més enllà de les lites
de la humanitat que es compta per
persones. Ni Plató, ni Sant Joan de la
Creu no hauria sabut fer millor elec-
ció. «Al Dolor que torna» és una
poesia amorosa cristiana d'una va-
lentia i una dignitat de monògam
idealista.

«Mes ja que véns, vina sol,
no vull altra companyia,
ni vull cap altre consol,
fora de tu, nit ni dia.

No em queixaré, seré fort;
i car l'amor t'engendrava:
contra la mateixa mort
serà mon pit penya brava.

O Dolor que véns a mi
vestit d'amor i tristesa
tu seràs de mon camí
antorxa de sang encesa.

TAQUIGRAFIA

CATALANA

DE

J. ELIAS JUBERT

El millor llibre de taquigrafia

De venda en totes les llibreries
i en la nostra Administració

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Ingressos de la Companyia dels Ferrocarrils de Madrid a Saragosa i Alacant

LÍNIES	Ingressos des de 1.er de gener al 10 de febrer de 1922		Ingressos des de 1.er de gener al 10 de desembre de 1921		Diferència	
	1922	Pesetes	1921	Pesetes	1922	Pesetes
Madrid a Saragosa	171.195.718'22	+	175.822.384'07	+	4.626.665'85	+
Madrid a Alacant	85.727.839'77	+	88.053.570'56	+	2.325.740'79	+
Tota la xarxa	256.923.558'99	+	263.875.954'63	+	6.952.386'04	+

Barcelona, 29 de desembre de 1922. — El Secretari accidental del Comitè, P. Gavestany.

Moviment del Port el dia 2

VAIXELLS ENTRATS:

Goleta espanyola «Comercio», de Sant Feliu, amb càrrega general.
Veler italià «Cataluña», de Terranova, amb carbó.
Veler italià «Arno», de Bona, amb carbó.
Vapor espanyol «Turri Ripa», de Geta, amb càrrega general.
Vapor francès «Anatolie», de Casablanca, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Cabo Peñas», de Palermos i Marsella, amb càrrega general i 4 passatgers.
Vapor espanyol «Carolina E. Pérez», de Cardiff amb carbó.
Vapor noruec «Pan», de Cardiff, amb carbó.
Vapor espanyol «Tirso», de Cartagena, amb càrrega general i 57 passatgers.
Vapor espanyol «Mallorca», de Palma, amb càrrega general i 132 passatgers.
Veler espanyol «Joven Sebastian», de Almeria amb alquitrà.
Vapor espanyol «Ramon», de la mar amb peix.

VAIXELLS DESPATXATS:

Veler italià «Fortunato», en llit cap a Terranova.
Veler italià «San Gennaro», en llit cap a Pouza.
Pallebot espanyol «Amparo Ferrer», amb càrrega general cap a València.
Vapor espanyol «Escolano», en llit cap a Màlaga.
Vapor espanyol «Rey Jaime II», amb càrrega general cap a Mahó.
Vapor noruec «Havir», en llit cap a Cetta.
Vapor francès «Anatolie», de trànsit cap a Marsella.
Vapor espanyol «Luis», amb el seu equip cap a la mar.
Vapor espanyol «Turri Ripa», amb càrrega general cap a Soller.

ELS VIATJANTS I CORREDORS

Dissabte a la nit, el Gremi de Viatjants i Corredors del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, celebrà Junta general i extraordinària, en el seu estatge social, sota la presidència de N'Antoni Nadal, assistint-hi molt nombrosa concurrència.

BORSA DE BARCELONA

3 de gener de 1922

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat Lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords de 7'00 a 7'20 i a 7'15. Alacants a 7'10 i a 7'05. Metro-transversal a 105'00, i Gran Metropolità a 119'50.
A la tarda, a la Casa Llotja. Es fa de Nords de 7'20 a 7'10 i a 7'15. Alacants de 7'10 a 7'05. Docs a 18'50, Filipines a 19'50, Algiers a 0'50, Metro-transversal a 105'50, i Gran Metropolità de 120'00 a 120'75 i a 120'50.

Cotització de valors tractats al comptat i no in, rita encara en el Butlletí Oficial.

Barcelona Traction and Light Power 7'00, «1921», a 100'00 i 100'00.
Barcelona Traction and Light Power 7'00, a 106'00.
Barcelonessa de Navegació 6'00, a 54'00 i 100'00.
Obligacions Espanyola Colonització 6'00, a 85'00.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

(A l'hora de tancar aquesta edició no hem rebut encara el Butlletí Oficial)

* Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi per a guia del llegidor.
Cotització: Franco, 45'55; suïssos, 120'70; belgues, 42'50; lliures, 29'60; liras, 32'75; dolars, 6'365; marcos 0'13 i 0'0005.

DARRERA SESSIÓ. Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Es tanca de Nords a 7'10, Alacants a 7'10, i Gran Metropolità a 121'25.

Diferència de les operacions a terme

De la tanca d'ahir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, es baixa 0'05 de Nords i d'Alacants, i es puja 0'25 de Metro-transversal i 0'50 de Gran Metropolità.

De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es puja 0'15 de Nords i d'Alacants, i 1'75 de Gran Metropolità.

REBLU

LLIBRES NOUS

Setze contes, per Alfons Maseras.
L'Editorial Catalana ha reunit, en un bell volum, 16 contes d'aquest infatigable escriptor modern.
Cada un d'ells és una petita obra excel·lent que acredita a En Maseras de saber condensar en un conte les delícies d'un bon assumpte tractat amb competència.
El volum comprèn 206 pàgines ben impreses als tallers de l'Editorial Catalana i es ven al preu de 2'50 pessetes.

Musicals

En l'excursió i concert que l'Orfeó Gracienc portarà a terme el dia 7 del corrent a Vilafranca del Penedès, hi executarà un importantíssim programa, que ha despertat una gran expectació entre els entusiastes a l'art coral, que tant abunda a la comarca del Penedès.
Per tal que l'Orfeó Gracienc pugui esser-hi tot el dia, importants elements s'han ofert espontàniament per a estajar els orfeonistes barcelonins, donant així una prova de veritable germanor i de franca acollida als qui, guiats per un ideal artístic i patriòtic, hi van a fer demostració de les belles cançons de la terra i de les grans obres dels eminents compositors nacionals i estrangers.

Fills de F. Mas Sardà

20, Rambla del Centre, 20
VALORS — CANVI — CUPONS
Negociem els cupons venintent primer de gener pròxim

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	15.16	00.00	15.35	00.00		00.00
Futurs:						
Gener	14.73	14.87	14.80	00.00		14.79
Març	14.61	14.70	14.67	00.00		14.65
Maig	14.44	14.52	14.51	00.00		14.47
Juliol	14.24	14.37	14.31	00.00		14.27
Octubre	13.34	13.43	13.41	00.00		13.37

Alexandria	Febrer	Abril	Junel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs. Asmhoum	28.45	28.75	Març	17.17	17.50	00.00
	Gener	Març	Maig	17.40	17.40	00.00
Sakellaridis	33.20	34.20				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	26.60	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Gener	26.42	26.58	26.54	00.00
Març	26.63	26.90	26.75	00.00
Maig	26.69	26.95	26.82	00.00
Juliol	26.40	26.62	26.33	00.00
Octubre	24.60	24.83	24.78	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	26.50	00.00		00.00
Futurs:				
Gener	26.33	00.00		00.00
Març	26.33	00.00		00.00
Maig	26.34	00.00		00.00
Juliol	26.03	00.00		00.00
Octubre	25.32	00.00		00.00

Barcelona, 2 de gener de 1923.

El secretari del Gremi, En Frederic Sagristà, llegí una ben redactada Memoria, exposant amb satisfacció als avenços que ve obtenint aquest ja important Gremi, que ha augmentat aquest any en nombre extraordinari els nous socis, a més d'esser la seva situació econòmica plenament florissant. Exposà el senyor Sagristà, amb gran nombre de dades l'utilitat real de l'Assessoria Jurídica, que està a càrrec de l'advocat don Joaquim Maria Miralbell, i de la que tant profitosos fruits en gaudeixen els socis del Gremi.
Exposà amb viva satisfacció el senyor Sagristà, l'èxit assolit, baldament hagi estat amb retràs imperdonable, empró finalment hagin estat satisfetes les justes aspiracions dels viatjants, pel Govern espanyol, incloent-los en els beneficis de la llei d'Accidents del Treball.
Finalitzà la Memoria, que fou acollida amb unànims aplaudiments, assabentant a tots els agregats, de què l'Excursió a París-Versalles-Verdun i els seus camps de batalla, que tindrà lloc des dels dies 24 de març al 2 d'abril del corrent any, en serà un gran esdeveniment per a la nostra classe, essent ja nombrosos els representants que han nomenat el Centre de Dependents de Catalunya, com també es veurà dignament representada la Associació de Viatjants i Representants del Comerç i de l'Indústria, d'aquesta ciutat, qui ha nomenat el vocal de Junta, En Pan Grieria Cruz.
S'aixecà la sessió prop les dotze, amb la més gran germanor i confraternitat de tots els assistents.

MERCAT DE TARREGA

Tarrega, 2 de gener de 1923.
Blats blancs, de 41'30 a 41'50 pessetes els 100 quilos; idem roig de força, de 41 a 42.
Ordi, de 32 a 33 pessetes els 100 quilos.
Morenc, de 32 a 33 pessetes els 100 quilos.
Favons, de 36 a 37 pessetes els 100 quilos.
Alfals, a 16 pessetes els 100 quilos.
Vins del país, de 13 a 16 pessetes els 100 litres; idem d'Aragó, de 30 a 35 pessetes.
Alcohol, de 200 a 210 pessetes els 100 litres.
Mistales, a 7 pessetes els 100 quilos.
Anissats, de 180 a 225 pessetes els 100 litres.
Oli, de 6'50 a 7 pessetes el quartà.
Olives, a 15 pessetes la quarta.
Ous, a 3 pessetes la quarta.
MERCAT I FIRA DE LES BORGES BLANQUES
Preus que han regit al mercat de Les Borges Blanques el dia 30 de desembre:
Blat blanc, de 32 a 33 pessetes la quarta de quatre dobles; blat roig de seca, de 25 a 26; blat roig d'horta, de 2'50 a 2'60.
Ordi, de 18'00 a 18'50 pessetes la quarta de quatre dobles.
Civada, de 11'30 a 11'71 pessetes la quarta de quatre dobles.
Panís, de 16 a 17 pessetes la quarta de quatre dobles.
Faves, de 24 a 25 pessetes la quarta de quatre dobles.
Fesols, de 45 a 55 pessetes la quarta de quatre dobles.

Cantada de Cap d'Any

del mestre FRANCESC PUJOL
POEMA PER A TRES COBLES
i l'Orfeó Català

Serà estrenat demà, diumenge, *Diada de Cap d'Any*, a l'AUDICIO DE SARDANES que es farà al PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

LLET CONDENSADA EL PAGÈS

ÉS LA MILLOR

Capses de luxe per a hodes i bateigs. Antiga Casa BARGUES, carrer de Sant Pau, 38.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

El problema de les Reparacions

L'opinió nord-americana

- 1 Constitució d'una comissió d'experts
- 2 Adopció de les conclusions de la comissió
- 3 Res de mesures coercitives

Mr. Hughes, secretari d'Estat del govern dels Estats Units, parlant en una reunió de l'Associació americana d'historia, de Newhaven, ha expressat l'opinió que la qüestió de les reparacions podria solucionar-se si, en lloc de fer-ne una qüestió política, es feia remesa de l'assumpte a una comissió especial d'experts de diverses nacionalitats, les conclusions dels quals serien remeses als diferents Estats per tal d'ésser aplicades per ells segons el seu propi criteri.

«La reglamentació de la qüestió la base del ressorgiment econòmic ghes — és avui d'un interès capital per als Estats Units, els quals han pogut constatar la repercussió visible de l'estat de coses actual en els negocis d'Amèrica.

«La qüestió de les reparacions és la base del ressorgiment econòmic d'Europa, però no hi ha absolutament cap relació entre les reparacions i els deutes aliats. Aquests deutes no afecten de cap manera la capacitat d'Alemanya de pagar ço que deu i no disminueix en cap manera aquesta capacitat, i per tant l'ur simul·lani no augmentaria pas l'esmentada capacitat.

«No hi ha entre nosaltres el menor desig de veure a França perdre una part de les seves legítimes reivindicacions, però, pel que a nosaltres afecta, no volem pas veure Alemanya agraïda a terra.

«Cap ressorgiment econòmic d'Europa serà possible mentre Alemanya no sigui posada dreta. No hi haurà tampoc pau duradora mentre la situació no serà restablida d'una manera satisfactòria i segura.

«Cal que la confiança pugui subsistir; cal que la indústria pugui comptar sobre resultats.»

Mr. Hughes ha declarat també que veuria desagradablement tota mesura que, en lloc d'arribar a produir reparacions, menagaria portar un desastre. I ha afegit:

«No s'ha pas demanat a Amèrica que exerceixi el paper d'àrbitr. Aquest seria un acte extraordinari i sense precedents.

«Es necessari solucionar aquesta situació.»

«La primera condició és que la qüestió sigui tret del camp de la política. Que farà hom si la Conferència dels primers ministres de París no acaba amb una solució? L'empleu de mesures de coercició per a obtenir les reparacions és una mesura poc acceptable, car ningú pot preveure tot l'abast de les greus conseqüències que podria ocasionar aquest procediment el qual, en opinió dels experts, en lloc d'arribar a obtenir pagaments, podria destruir inclòs la mateixa base d'aquests pagaments.»

Mr. Hughes ha donat després idea d'un projecte en virtut del qual la més alta autoritat financiera de cada Estat seria invitada a acceptar el pla financer que seria reconegut a tot el món, com essent el més autoritzat que pugui formular-se.

«I no hi ha cap dubte — ha afegit Mr. Hughes — que un americà distingit estaria disposat a acceptar la representació dels Estats Units en aquesta comissió.

«Sempre hi haurà temps per a preveure mesures de coercició un cop s'hagin assajat d'executar el projecte previst.

«Ço que cal és una discussió franca referent a les proposicions americanes.»

Com a demostració que el discurs de Mr. Hughes és l'expressió del pensament del govern dels Estats Units, cal consignar que s'ha tramés un extracte d'aquest discurs a totes les ambaixades americanes.

El senador Borah, després de les

L'opinió alemanya

- 1 Una sèrie d'emprèstits
- 2 Evacuació progressiva dels països renans
- 3 Renúncia a les sancions i a les mesures coercitives i a les garanties

El canceller Cuno ha pronunciat un discurs a l'Associació «El marxant honest» d'Hamburg.

«Tots els pobles — ha dit — han de col·locar-se resoltament sobre el terreny de la realitat. El nou govern ha tractat, des del començament, de trobar una solució al problema de les reparacions que fos acceptable per nosaltres i per la part adversa. El report del Comitè de l'emprèstít internacional del juny passat hauria d'ésser la carta de totes les discussions futures. La nota del govern alemany del 14 de novembre i les proposicions fetes a la Conferència de Londres, s'inspiren de les mateixes idees, que són: una solució definitiva que vagi a parella amb emprèstits. Però ço que resta de la nostra facultat de prestació ofereix un quadre aflictu. La mateixa comissió de les reparacions va reconèixer el 31 d'agost la nostra impossibilitat de pagar.

Malgrat això hem proporcionat ja prestacions enormes.

Hom discuteix en aquest moment la nostra facultat de prestació. Un baròmetre segur per a això és el crèdit que els financers alemanys estan disposats a acordar i la mesura en la qual els experts internacionals recomanen emprèstits internacionals per a Alemanya. Però ningú prestarà a Alemanya mentre les seves obligacions no siguin definides clarament.

Per altra part, França té necessitat de poder comptar tot seguit amb una suma precisa.

Estem decidits, doncs, a assumir una primera quantitat fixa que reunirem per l'intermediari d'un consorci financer internacional; en la mesura possible els interessos i l'amortització serien coberts sobre el total del mateix emprèstít durant els primers anys.

Ens comprometem també a consignar altres emprèstits per a una altra sèrie d'anys, per l'intermediari d'aquest mateix consorci, si aquest ho jutja possible.

Aquesta solució permetria una col·laboració de les indústries d'Europa i sobre tot de França i Alemanya.

Els cicles econòmics alemanys estan decidits a una col·laboració d'aquesta mena. L'esperança de la llibertat que es trobaria al final d'aquest camí estimularia entre nosaltres totes les forces.

El govern sap que la indústria i la banca estan resoltes a sostenir-lo en l'execució d'aquestes proporcions. El consorci rebria garanties raonables, el detall de les quals seria objecte de negociacions.

L'economia alemanya està disposada a col·laborar a la garantia a assumir, però per a la concentració necessària de les forces, cal no tenir cap prestació accessòria a suportar.

La solució definitiva ha de tornar a Alemanya la igualtat i la llibertat de la seva política econòmica i portar la supressió progressiva dels

explicacions que li han estat donades, ha retirat l'esmena que havia presentat per tal que no destorbés les negociacions en curs amb Europa.

Hom assegura que la Gran Bretanya, Alemanya i altres Estats, han fet conèixer, no oficialment, al govern dels Estats Units que estan disposats a acceptar la proposició americana de convocar una conferència d'experts financers internacionals.

S'afegix que fins ara sols França és oposada a l'acceptació de la proposició americana. Finalment hom diu que les negociacions entre els diversos governs interessats, prossegueixen des de la prop de dos mesos.

països renans. Dusseldorf, Duisburg i Ruhrort, han d'ésser evacuats. Cal renunciar a tota política de sancions i de mesures coercitives. Una solució sols pot trobar-se amb explicacions franques i directes.

La sort de les nostres anteriors proposicions ens ha retingut de sotmetre avui, en tots els detalls, les nostres proposicions a la part adversa, però hem demanat que un dels nostres representants les exposés per escrit i les expliqués oralment a París.

Esperem que aquestes negociacions no seran reduïdes a res per decisions funestes; vaig a dir per la política de les garanties.

Aquells que demanen garanties no persegueixen més que un fi polític, i si les prenen, violen el tractat i cometem un acte de violència.

La realització de la política de les garanties, acte polític, seria la mort de totes les reparacions econòmiques. El recent discurs de Mr. Hughes respon a la nostra idea.

Per a provar a França que no tenim idees bel·licosos i que podíem evacuar sense temors la banda esquerra del Rin, hem fet saber al govern francès, per mitjà d'una tercera potència, que Alemanya estava disposada a pendre en comú, amb França i les altres potències, un compromís solenne pel qual aquests Estats s'obligarien, durant una generació a no fer-se la guerra sense ésser autoritzats per un plebiscit. França ha rebutjat l'oferta.

Els turcs mobilitzen llur exèrcit

Londres, 3. — Un comunicat d'Esminna que publica la premsa, diu que van a ésser mobilitzats quatre cupus i que sembla que s'ordenarà que estiguin preparats dos més. — Havas.

Lusana, 3. — Ahir no es va reunir cap Comissió.

La Sub-Comissió que entén en el problema de les minories s'ocupa de diversos assumptes que afecten als súbdits aliats a Turquia, i fou convingut després que una comissió composta per delegats turcs i representants de les minories a Turquia codifiqui l'Estatut familiar de les minories. — Havas.

Constantinoble, 3. — Comuniquen d'Angora que durant la sessió celebrada per la Gran Assemblea Nacional i en la qual el tercer delegat a la Conferència de Lausana dona amplies explicacions a la Cambra sobre les negociacions realitzades en aquesta Conferència. Reouf bel, parlant en nom del Consell de Ministres, declara que la política del Govern constituent està basada en el Pacte nacional.

Acabà el seu discurs aprovant l'actitud d'Ismet patxà a Lausana.

Acabada la sessió declarà que Turquia rebutjaria totes quantes proporcions poguïn atemptar contra la seva independència.

Sentim — afegí — que els aliats no es facin càrrec de la justícia de la nostra causa, però la nació turca està decidida a la defensa dels seus drets.

S'assegura que aviat l'Assemblea Nacional comunicarà a Ismet patxà la seva decisió definitiva. — Havas.

Lausana, 3. — La delegació britànica s'ha negat a intervenir en el relatiu al pla d'allunyament del patriarcat de Constantinoble i a la supressió dels seus drets espirituals com a cap de l'església ortodoxa grega a Turquia.

Els delegats grecs insistiren sobre llurs punts de mira perquè fossin mantinguts. Els delegats turcs es reservaren la resposta. — Havas.

Gala, 3. — La conferència de cal·lats, en tancar la sessió, decidí que en el cas d'una nova guerra contra Turquia, s'organitzaria immediatament una campanya de desobediència a l'autoritat civil, consistent en fer propaganda en l'exèrcit i la policia per a impedir el reclutament de soldats, negar-se a subscure els emprèstits de guerra, boicotejar els establiments de comerç de teixits i begudes alcohòliques estrangeres i impedir l'exportació de cereals i llegums.

La conferència decidí també reclutar una legió, la qual serà posada a la disposició del Govern d'Angora. — Havas.

Les execucions a Irlanda

Londres, 3. — Els periòdics de Dublín publiquen una notícia dient que

per ordre del Govern de l'Estat lliure d'Irlanda, han estat executats quatre rebels, amb la qual cosa passen ja de vint les execucions portades a cap per ordre del dit Govern. — Havas.

França rebutja la tesi anglesa

París, 3. — El redactor diplomàtic de l'Agència Havas creu saber que la tesi anglesa, tal i conforme presentada en el projecte del Govern de Londres, ha provocat alguna decepció en els centres francesos.

Resulta, en efecte, molt distant del criteri francès i està informat per un esperit distint i donaria resultats que serien considerats a França com insuficients.

El projecte anglès té així mateix l'inconvenient de trobar-se en oposició en alguns punts amb lo estipulat en el Tractat de Versalles per la qual cosa l'acceptació i realització d'aquestes proposicions exercirien l'única influència sobre la solució del problema de les reparacions, tal com aquestes estan previstes en l'esmentat tractat.

Es creu saber que el pla anglès proposa la concessió d'una moratòria de quatre anys, transcorreguts els quals, l'empanya faria remeses anuals d'un cert nombre de milions en mars or, i, demés, proposa fixar la quantia del deute en 50 mil milions de marcs or.

En quant als deutes interaliats, proposa un sistema molt complex, buscant compensacions mitjançant els Bons de l'Estat de pagaments, i també mitjançant condicions de les quals resultaria augmenta quasi en el doble el percentatge corresponent a Anglaterra en les reparacions i reduït en altre tant per consegüent el percentatge que li correspongui a França.

Per últim, el pla anglès es mostra oposat a pendre preteses que serveixin de garantia.

Proposa que el control no el segueixi exercint el Comitè de garanties, sinó que se n'encarregui una comissió, en la qual estigui representada Alemanya.

La impressió que hi ha en els cicles diplomàtics referent al particular és més bé desfavorable.

Pel contrari, el projecte italià s'acosta bastant al criteri francès. — Havas.

París, 3. — En un document annex a les proposicions del delegat francès a la Comissió de Reparacions s'extranya aquell de què la disposició contra l'incompliment, per part d'Alemanya, de les remeses que havia de fer el 26 de desembre, hagut sorprendre al delegat anglès, i insisteix en que la Comissió de Reparacions faci constar el dit incompliment, i que França no pot tolerar cap falla en les remeses estipulades, així de carbó com de productes nitrogenats, i en el tocant a la reconstrucció de les regions destruïdes.

Acaba dient el document que Alemanya demostra amb la seva conducta un deliberat propòsit de defugir tota classe de prestacions. — Havas.

París, 3. — Segons els diaris, en Poincaré est decidit formalment a no ésser joguina de cap manobra que intenti esquivar les divergències fonamentals, i a aquest objecte demanarà, en primer lloc, que es faci una reunió plenària, en la qual cada potència exposi els seus drets.

El «Echo de Paris» creu saber que M. Poincaré, probablement apoiat per Bèlgica i Itàlia, demanarà avui que la discussió s'estableixi a base del projecte francès. — Havas.

Londres, 3. — Segons el «Daily Mail», a la delegació britànica a París, informada oficialment ahir tarda de la decisió de França de rebutjar completament el projecte anglès, li serà així comunicat oficialment avui, perquè en la reunió que tindrà lloc s'estudien les esmenes que sigui possible fer al projecte francès perquè sigui acceptat per Anglaterra. — Havas.

París, 3. — An' va arribar a aquesta capital el doctor Bergmann, delegat del Govern alemany. — Havas.

Washington, 3. — El departament d'Estat anuncia que la proposició Cuno, encaminada a concertar un pacte de no agressió, no ha estat tramesa a França per haver-se rebut la notícia de què després de les gestions realitzades prop del Govern francès, aquest no està disposat a acceptar-la. — Havas.

París, 3. — La primera sessió de la Conferència ha estat consagrada a l'exposició de les tesis presentades.

El senyor Poincaré, contestant als paràgrafs de l'últim discurs pronunciat pel canceller alemany, senyor Cuno, en els quals es refereix a la suposada negativa de França a acceptar la proposició de no agressió, va demostrar que el tractat de Versalles conté ja el compromís formal de no agressió, que comprèn a França, i el qual s'apliqués també a Alemanya des del seu ingrés a la Societat de les Nacions.

El senyor Poincaré exposà les fetes del Reich en l'execució de les reparacions en espècie i detalla en quines condicions perfectament regulars comprovà oficialment la Comissió de reparacions els incompliments del Reich en el que es refereix a les remeses de fusta.

A continuació, els senyors Poincaré, Bonar Law i marquès de la Torretta exposaren llurs respectius projectes, suspent-se de seguida la Conferència fins el dimecres, a la tarda, per a donar temps a les delegacions a estudiar les tesis presentades. — Havas.

La Justícia Internacional

La Haia, 3. — El dia 8 del corrent es reunirà en aquesta capital la Comissió consultiva permanent de justícia internacional. — Havas.

Discurs de Mussolini

Roma, 3. — Amb motiu de la festivitat d'Any Nou, el president del Consell senyor Mussolini fou felicitat pels ministres.

Contestant al discurs del degà, declarà que per tots els mitjans és necessari reduir a la nació a una absoluta disciplina.

Acabà el discurs, el general Diaz va remetre al senyor Mussolini les insígnies de la Creu de Mèrit de la guerra i la medalla commemorativa de la campanya. — Havas.

La Societat de les Nacions

Ginebra, 3. — Dintre d'aquest mes es reunirà la Comissió consultiva permanent del tràfic de l'opi, així com la que entén en el treball de les dones i dels nois. — Havas.

La Ciutat de Budapest

París, 3. — Comuniquen de Budapest els següents detalls de l'acord concertat entre els delegats de la ciutat de Budapest i els seus creditors francesos.

Els propietaris estrangers d'Obligacions de l'emprèstít de 1921 cobraran interessos variables i reduïts, a tenor de la disparitat entre la corona hongaresa i el franc francès.

Un membre de la Comissió qui acaba de tornar a Budapest ha manifestat el següent:

Hem estat rebuts a París amb certa amabilitat, no sols pels representants dels creditors, sinó també per les autoritats franceses.

El president del Consell municipal de París ens va rebre, i va pronunciar un discurs fent ressaltar la solidaritat que existeix entre ambdues ciutats.

El resultat de les converses està fundat en la base de «funding», i el capital i interessos seran amortitzats en quinze anys. Segons l'acord, els interessos que no s'han pagat fins ara constitueixen un deute a part, l'amortització del qual començarà el maig d'aquest any, però el pagament del capital no començarà fins l'any 1925.

L'acord ens autoritza també a renunciar en el cas que els altres creditors protestessin.

La validesa de l'acord depen de la ratificació de l'Assemblea general de creditors i de la municipalitat de Budapest i del consentiment del Govern. — Havas.

Els bolxevistes contra el feixisme

Roma. — «La Tribuna» diu que Zinovief, no podent entrar a Itàlia, on seria detingut, ha decidit convocar un Congrés bolxevista a Suïssa, per arribar a la unificació del partit comunista italià.

Aquest Congrés fixaria a més a més la línia de combat que els bolxevistes volen emprendre contra el feixisme italià.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dimecres, 3 de gener de 1923

La qüestió de l'idioma

N'E. Gómez de Baquero és un dels escriptors castellans que demostren una més alta i més noble voluntat de comprensió del problema català. En parlar de la nostra llengua nacional, ho fa sempre amb tots els respectes externs. L'article que ha publicat suara a *El Sol*, comentant el cas del flamenc a Bèlgica i del català a Espanya n'és una prova.

Hi ha, però, sota la cortesia de les paraules i la civilitat dels conceptes, un corrent subterrani que arreplega tots els prejudicis ètnics.

Creu el senyor Gómez de Baquero que la situació de Catalunya, quant a l'idioma, és molt distinta de la situació de Flandes. Catalunya diu, és un poble bilingüe, car no hi ha masses de parla exclusivament catalana, i la immensa majoria dels catalans parlen el castellà i el català. Afegeix que la qüestió dels idiomes és una qüestió de fet i que si a Catalunya deixés d'ésser ensenyat el castellà els catalans hauríem perdut un gran instrument lingüístic i retallat les ales a la nostra expansió espiritual i econòmica, car tota llengua que ha de caminar d'incògnit pel món és una llengua incompleta.

El Sr. Gómez de Baquero vol plantejar la qüestió dels idiomes com a qüestió de fet. Oblida, però, en tractar del català, una sèrie de fets importantíssims.

En primer lloc, el català és la llengua natural dels catalans. Els catalans que parlen el castellà el parlen com un idioma adquirit, no com un idioma propi. En segon lloc, la història de la castellanització de Catalunya demostra terminantment que el castellà no ens ha servit per a la nostra expansió espiritual. Per a restaurar la cultura catalana ha calgut restaurar la nostra parla nacional. Ni ens ha servit tampoc el castellà, realment, per a l'expansió econòmica.

Es veritat que un català troba generalment menys dificultat per a entendre el castellà que un flamenc per a entendre el francès. Però és que el català i el castellà pertanyen al mateix grup dels idiomes neo-latins, i el flamenc i el francès pertanyen a famílies lingüístiques diferents. El mateix passa als catalans amb els altres idiomes neo-latins, especialment, segons els casos, amb el francès, l'italià o el portuguès.

Quan Catalunya, als segles de la seva decadència nacional, intentà adoptar el castellà com a idioma propi, fou precisament quan aixalà la seva espiritualitat. Per a donar-li noves ales ha calgut la renaixença miraculosa de l'idioma, que no ha de caminar certament d'incògnit pel món, car pertany a la noble nissaga de les llengües neo-latines hereves de la civilització greco-romana.

El Sr. Gómez de Baquero reconeix lleialment l'ús legítim del català als telègrafs, a les corporacions locals, etc. Caldria escatir l'abast d'aquest prometedors etc. Creu, però, que esdevé una cosa artificial l'esforç per a presentar l'ús general del castellà com a una imposició del vencedor. Aquest és el punt fonamental.

Si el Sr. Gómez de Baquero, i els que pensen amb la seva mateixa generositat de propòsit i equanimitat d'esperit, creuen que el que ells anomenen l'ús general del castellà a Catalunya no és pas una imposició del vencedor, secundin les nostres campanyes contra aquesta imposició i deixin al lliure joc de les cultures i de les conveniències econòmiques la decisió final. No demanem pas moltes altres coses. No volem que sigui imposat per la força cap idioma. Que Catalunya lliurement pugui escollir els instruments lingüístics que la garanteixin millor l'expandiment natural de la seva cultura i de la seva economia. No diu el Sr. Gómez de Baquero que l'existència del castellà a Catalunya no és efecte d'una imposició? Doncs que no ens sigui imposat.

L'acte de la Barceloneta

Pel Casal Nacionalista de la Barceloneta han estat adreçades comunicacions a les entitats adherides a la Lliga Regionalista de tot Catalunya, convidant-les a l'acte inaugural del seu estatge.

També hi han estat convidats particularment els nacionalistes que exerceixen càrrecs d'elecció popular.

A la Secretaria del Casal es reben nombroses comunicacions demanant que s'adrecin als actes preparats per a la dita diada i anunciant l'assistència a la conferència del senyor Cambó de nodrises representacions i telegracions.

També són molts els organismes adherits a la Lliga que trameten l'adhesió a l'acte.

L'entusiasme despertat pel transcendent acte organitzat pel Casal, d'acord amb la Comissió d'Acció Política de la Lliga, és extraordinari.

Polítiques

SORTINTS

Marxaren ahir amb l'express de Madrid l'ex-ministre En Felip Rodés, el senador senyor Gimeno i el diputat a Cortes senyor Conde.

LA JOVENTUT NACIONALISTA DE VALLS

En la reunió general de la dita Joventut, celebrada diumenge passat, es va renovar el seu Consell Directiu, en la següent forma:

President, Pere Batalla Andreu; vice-president, Joan Lluís Vallès; tesorero, Ramon Guasch Estrader; secretari, Eugeni Cirac Fontova; vice-secretari, Josep Gaya; i vocals, Joan del Valle i Francesc Torner.

Les Idees i les Imatges

PREJUDICIS I PREJUDICIS

El fanatisme és absurd. Tot són prejudicis, si voleu. Ara, que hi ha prejudicis que informen les veritats eternes i prejudicis que informen els altres errors.

JOSEP MARIA JUNOY

AL DIA

Ja comencen

«La Vanguardia», que fa una campanya de perfecte ministerial, més ministerial que els diaris que paguen els homes del Govern, confessa que entre els ministres ja hi ha baralles per l'encasellat i, per aquesta causa, no poden parlar d'eleccions en els Consells, ni determinar les dades de la dissolució i convocatori de Cortes. D'encà que va ésser cridada al Poder la Conjunció liberal, i vençuda l'ètica política dels representants reformistes en l'assumpte dels alcaldes de R. O., és aquest de l'encasellat, el perill més greu que corre el Govern. Hi ha cinc agrupacions quatre de les quals, si no totes, tenen pretensions de defensar-se amb fortes minories pròpies, per al cas d'una penya. Es diu que els reformistes volen 60 diputats, és a dir, quasi tot el partit a les Cortes, i com que el Govern no disposarà, probablement, més que d'un parell de cents districtes, i com que el marqués d'Albuñeras voldrà tenir la part del lleó, és natural que hi hagi baralles, perquè hi ha més gana que menjar.

Deiem no fa gaires dies, que abans de les eleccions podria haver-hi crisi: no hi serà, si de cas, per cap principi polític, per cap qüestió de procediment: contra el país s'entendran bé els ministres, i renunciaran a tot el renunciàble, però en el repartiment de les actes no hi haurà transacció: baralles, si.

Comença edificant la gestió ministerial: del moment que el reformisme va deixar-se caçar en qüestió de principi, aquest Govern ja no és res més que una aglomeració dels governs liberals d'antany.

Els mateixos homes, els mateixos pecats.

POL

Qüestions socials

DE L'ASSALT DEL POBLE NOU

Ahir al matí ingressà a la Presó Cel·lular, procedent de Baracaldo i amb caràcter d'incomunicat, Antoni Jimenez Martinez, acusat d'ésser un dels principals autors del robatori i assalt a un tren, esdevingut al dia primer de setembre propassat a l'estació del Poble Nou.

A la tarda es constituí a la Presó el Jurat de la Barceloneta i l'advocat fiscal senyor Caplin, per a ampliar la indagatoria al delinqüent en mèrits de l'esmentada causa.

ASSEMBLEA

Se celebrà l'assemblea organitzada per la Confederació del Treball.

Començà la primera sessió presidint Francesc Arin, i actuant de secretaris Antoni Amador i J. Rige.

Es discutí l'organització dels Sindicats obrers dels pobles, acordant convocar a una assemblea de delegats per a tractar la campanya a seguir, i publicar un periòdic.

Es posà a discutir el tema «Reparació de Solidaridad Obrera», per a cercar la fórmula que arbitrés els suficients mitjans econòmics perquè el diari tingués una vida pròspera. Es va pendre l'acord d'exigir als sindicats el pagament del segell confederal, el valor del qual de 15 cèntims es divideixi en la següent forma: 5 cèntims per al Comitè pro-presos; 2 per a l'edició de «Solidaridad Obrera»; 2 per al Comitè de Catalunya, i 2 per al Comitè pro-presos del Comitè d'Espanya.

Es va pendre l'acord de què per a cobrir les primeres despeses que motiva la reparació del diari obrer, arbitrin les organitzacions obreres deu mil pessetes.

A la nit se celebrà l'última sessió de l'assemblea regional, prenent-se els següents acords:

Organitzar una campanya pro-amnistia a tots els pobles d'Espanya.

Butlletí internacional

3 de gener de 1923

LA PROPOSICIÓ ANGLESA

Informacions oficials de París anuncien que el projecte del Govern anglès per a l'arranjament de la crisi econòmica i política europea no ha estat rebut amb satisfacció pel Gabinet francès. La tesi britànica és rebutjada per l'opinió francesa. Ni en l'esperit que la informa ni en els detalls que proposa, el projecte anglès no sembla plausible als francesos, els quals creuen que la seva acceptació equivaldria a una revisió injustificada i prematura del Tractat de Versalles.

Comencen, doncs, les converses de París amb un desacord absolut entre els governs d'Anglaterra i França. Aquest desacord esdevé més greu encara als moments actuals, quan la Conferència de Lausana ha arribat a un punt crític i les notícies que el telègraf ens trameta de Constantinoble i Angora revelen una situació gràvida de perills imminents.

Cal reconèixer que la proposició anglesa ha estat inspirada pels impulsos més generosos. Mr. Bonar Law, rectificant en aquest punt concret la política del govern anterior, sintetitzada en la famosa nota de Mr. Balfour, es decanta a tractar amb una generositat gairebé sense precedents la qüestió dels deutes interaliats a condició que les Potències vencedores arribin a un acord absolut i definitiu amb Alemanya.

La premsa oficial de Londres ha dit suara que Anglaterra complirà tots els seus compromisos amb els Estats Units, als quals pensa pagar íntegrament les sumes que li reclamen, però accepta l'eventualitat de renunciar a cobrar els seus crèdits contra els aliats del continent, si França i Itàlia faciliten l'endegament econòmic d'Europa, que interessa igualment a tots els pobles, vencedors, vençuts i neutrals.

Aquesta generositat inicial d'Anglaterra li dona una enorme autoritat moral per a defensar el seu projecte. Anglaterra és el país ex-belligerant que ha demanat dels seus contribuents, i n'ha obtingut, els sacrificis més feixucs i els impostos més onerosos. Les sumes que els altres aliats deuen a Anglaterra, i que Anglaterra es prepara a condonar, són molt més quantioses que les sumes que Anglaterra deu als Estats Units, i que pensa pagar íntegrament.

No coneixem encara els detalls dels projectes francès i italià presentats a la conferència de París. Informacions oficials, de l'Agència Havas diuen que el projecte italià s'acosta més al projecte francès que a l'anglès.

La proposició anglesa probablement coincidirà fonamentalment amb el projecte presentat el mes d'octubre a la Comissió de Reparacions per Sir John Bradbury amb l'objecte d'aconseguir l'estabilitat del marc i la restauració de les finances alemanyes en forma que habiliti la República germanica per a pagar la major quantitat possible.

Cal esperar que aquestes hores seran aprofitades eficaçment per a escurçar les distàncies entre el criteri britànic i la concepció francesa. Tal volta el projecte italià pugui esdevenir una mena de síntesi entre la tesi britànica i l'antitesi francesa.

Si persisteix el desacord actual entre Anglaterra i França, no fóra possible acabar amb el desnivell dels pressupostos i la inflor monetària que impedeixen la reconstrucció efectiva d'Europa i repercuten en l'economia universal. El projecte anglès cerca generosament la solució integral de la crisi. El projecte francès tendeix a perpetuar en una situació nominal de pau un estat efectiu de guerra. El govern de Londres tem, no sense raó, que el projecte francès complicaria enormement la situació actual i impediria al capdavant que França pogués cobrar les quantitats que, en concepte de reparacions, tan justament li pertoqueu.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

manar al Sindicat del ram de construcció que dictami sobre la solució factible per a resoldre el problema de l'escassetat d'habitacions; treballar intensament per a la millora moral i intel·lectual del proletariat català, i pregar als Sindicats de productes químics i alimentaris, que dictaminin sobre l'encariment de les subsistències i de les sofisticacions que sofreixen.

CONGRES DE TREBALLADORS DEL CAMP DE CATALUNYA

La «Unió de rabassaires de Catalunya» ha organitzat per al proper dissabte, diada dels Reis, un Congrés el qual se celebrarà a Barcelona, al Teatre de la Marina (Barceloneta). S'han encarregat les ponències als senyors Duran Canameras, Carreras Candi i Ventos, les quals versaran sobre terrenys comunals, roturació de terrenys incults, redempció de càrregues que pesen damunt la terra i crèdit agrícola.

Per a facilitar l'assistència al Congrés i donat el gran nombre de pàgotes que han manifestat desigs d'assistir-hi, hi haurà trens especials que sortiran dissabte al matí de Vilanova, de Vilafranca i de Martorell (tren petit).

OBRERS EN VAGA

Aquest matí s'han declarat en vaga 22 obrers de la fundició Indústries Siderúrgiques de Can Tunis.

Els vaguistes demanen augment de jornal.

LES SUBSISTÈNCIES

El governador ha reunit aquest matí els inspectors de subsistències, donant-los instruccions concretes per què perseguixin tota mena de fraudacions en el pes i venda de gèneres que no reuneixin les condicions demandades.

També els ha ordenat que visitin les cambres frigorífiques i posin multes als que no les tinguin en bones condicions.

ELS DEPENDENTS DE FARMÀCIA

La Junta local de Reformes Socials de Barcelona, contestant una nota publicada a la premsa diària a prec, segons sembla, de l'Associació Professional de Dependents de Farmàcia, fa constar:

Primer. Que en l'acord sobre l'horari d'obrir i tancar les farmàcies de la capital, adoptat pel Col·legi Oficial de Farmacèutics d'aquesta «provincia» i autoritzat per aquesta Junta en la seva sessió del dia primer d'octubre de l'any 1921, apareix la signatura del president de dita Associació i el segell de la Societat junt amb la de la representació del Col·legi.

Segon. Que la facultat de veïllar vuit hores no correspon a aquesta Junta, sinó als inspectors dependents de la Direcció General del Treball i Inspecció i.

Tercer. Que tampoc correspon a aquesta Junta la missió de fer complir els convenis de caràcter civil i contractual sobre sous i salaris acordats entre farmacèutics i dependents, ja que les lleis atribueixen aquesta comanda als Tribunals Industrials.

Es requereix indispensable que les notes que ens siguin trames a per a la publicació vinguin redactades en català i amb consell periodístic.

Notes de la Generalitat

El senyor Culi i Verdagué, secretari de la «Revista de la Vida Municipal» ha estat a visitar els senyors Puig i Cadafalch i Valles i Pujals per a fer-los donació dels primers exemplars d'aquella «Revista» que comença de publicar l'Escola d'Administració de la Mancomunitat.

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes de la Secció d'Hisenda:

Informe al senyor governador respectiu del recurs formulat per don Josep Farré, contra l'acord de l'Aljuntament de La Granada, pel qual se'l declara responsable i a altres vocals de la Junta general del repartiment de la dita població, de la quantitat import de les despeses de locomoció i dietes devengades pel comissionat de la Delegació d'Hisenda que confeccionà el repartiment de la citada població per a l'any econòmic de 1919-20.

Idem idem sobre un recurs d'alçada interposat per don Ramon Suterrià, contra un acord de l'Aljuntament d'aquesta ciutat, pel qual se li exigeix el pagament dels drets corresponents per la suposada col·locació de dos focus elèctrics a la façana del seu establiment instal·lat a casa número 82 del carrer de Sant Pau.

La Comissió Provincial ha despatxat el següent dictamen:

Informe en l'expedient relatiu a l'autorització sol·licitada per don Jacint Esteve Fontanet per a transportar electricitat a les fàbriques Biosca i Figuerola, situades a Calat.

Aquesta tarda s'ha reunit el Consell Permanent de la Mancomunitat sota la presidència del senyor Puig i Cadafalch.

El diputat senyor Nogués i Comet ha dirigit una carta a l'alcalde de Perelada fent-li present que l'Aljuntament de la vila ha de reparar la destrucció de a llosa posada en una placa a la memòria d'En Valentí Almirall.

S'assenyala el dia 26 de gener, a les onze hores, per a la celebració de la primera subhasta de pedra picada per a la conservació de l'aferrat de la carretera de Vich al conll de Girona en direcció a Sant Hilari, quilòmetres 1 al 7, que tindrà lloc al Palau de la Generalitat.

El pressupost de contracta importa 28.129 pessetes, ascendint a 1.406'45 pessetes la fiança provisional que hauran de constituir els licitadors per a pendre part a la subhasta. El termini d'execució dels treballs és de quatre mesos.

El projecte, plec de condicions, model de proposició i disposicions relatives a la forma de presentació, estaran de manifest al Negociat de Carreteres, camins i ponts de la Mancomunitat de Catalunya, tots els dies feiners, a hores hàbils d'oficina.

Lliga Regionalista

Junta General Ordinària

En compliment del que disposen els articles 7 i 19 dels nostres estatuts, es convoca tots els socis a la Junta General ordinària que, per l'aprovació de comptes i elecció de la meitat dels membres de la Junta Directiva, se celebrarà al nostre estatge social (Boters, 4) el diumenge, dia 14, a les sis de la tarda.

Barcelona, 2 de gener de 1923. — El President, Raimon d'Avadal.

NOTA. Els socis poden assistir-hi personalment o per delegació.

Govern civil

LA CIRCULACIÓ DE CARNS MORTES

Ha visitat al governador el president del Col·legi de Veterinaris En Pau Martí a l'objecte d'exposar la necessitat d'imposar la certificació d'origen i sanitat de carns fresques mortes circulants en les facturacions per ferrocarril a l'objecte d'evitar abusos que atempten la salut pública, com també perquè la tasca dels inspectors de subsistències i veterinaris municipals puguin fer el servei amb la deguda eficàcia.

munitat de Catalunya, tots els dies feiners, a hores hàbils d'oficina.

Les proposicions, redactades segons el model que figura a l'expedient i esteses en paper segellat de la classe octava, reintegrat amb una pòlisa de pesseta de la Mancomunitat, hauran de presentar-se al Negociat de Carreteres, camins i ponts tots els dies feiners, de deu a dotze del matí.

S'assenyala el dia 26 de gener, a les onze hores, per a la celebració de la primera subhasta de pedra picada per a la conservació de l'aferrat de la carretera de Caldes de Montibuy a Sant Celoni, quilòmetres 1 al 6, que tindrà lloc al Palau de la Generalitat.

El pressupost de contracta importa 52.762 pessetes, ascendint a 2.638'10 pessetes la fiança provisional que hauran de constituir els licitadors per a pendre part a la subhasta. El termini d'execució dels treballs és de quatre mesos.

El projecte, plec de condicions, model de proposició i disposicions relatives a la forma de presentació, estaran de manifest al Negociat de Carreteres, camins i ponts de la Mancomunitat de Catalunya, tots els dies feiners, a hores hàbils d'oficina.

Les proposicions, redactades segons el model que figura a l'expedient i esteses en paper segellat de la classe octava, reintegrat amb una pòlisa de pesseta de la Mancomunitat, hauran de presentar-se al Negociat de Carreteres, camins i ponts tots els dies feiners, de deu a dotze del matí.

S'assenyala el dia 26 de gener, a les onze hores, per a la celebració de la primera subhasta de pedra picada per a la conservació de l'aferrat del camí de Manlleu a la Gleva (Masies de Sant Hipòlit), que tindrà lloc al Palau de la Generalitat.

El pressupost de contracta importa 47.760'08 pessetes, ascendint a 2.388 pessetes la fiança provisional que hauran de constituir els licitadors per a pendre part a la subhasta. El termini d'execució dels treballs és de sis mesos.

El projecte, plec de condicions, model de proposició i disposicions relatives a la forma de presentació, estaran de manifest al Negociat de Carreteres, camins i ponts de la Mancomunitat de Catalunya, tots els dies feiners, a hores hàbils d'oficina.

Les proposicions, redactades segons el model que figura a l'expedient i esteses en paper segellat de la classe octava, reintegrat amb una pòlisa de pesseta de la Mancomunitat, hauran de presentar-se al Negociat de Carreteres, camins i ponts tots els dies feiners, de deu a dotze del matí.

Es troba restablert de la malaltia que ha sofert el distingit historiador i arxiver del Palau de la Generalitat, el nostre bon amic don Joan Ruiz Porta.

Borsa de Madrid

Canvis facilitats per la Banca Mar-sans, S. A.

Barcelona, 3 gener.	
4 per 100 interior, comptat	71'00
» fimes.....	00'00
» fi pròxim.....	00'00
Amortitzable 5 per 100 (1920)...	96'75
Banc d'Espanya.....	538'00
Arrendataria de Tabacs.....	000'00
at. Gral. Sucr. Obligacions.....	000'00
» » Ac. preferides.....	72'50
» » ordinàries.....	36'00
Francs.....	46'05
Lliures.....	29'60
Banc Espanyol Rio Plata.....	240'00
Cèdules hipotecàries.....	100'95

Borsa de París

4 per 100 Interior Espanyol	00'00
» 100 Exterior.....	000'00
Accions Nord d'Espanya.....	000'00
» Alacant.....	762'00
» Andalusos.....	000'00
Renda russa 5 per 100.....	000'00
» 4 1/2 per 100.....	000'00
Brasil 4 per 100.....	000'00
Banc Espanyol Rio Plata.....	000'00
Renda francesa 3 per 100.....	59'05
Accions Rio Tinto.....	2.090

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Dietari històric 3 gener de 1844

L'ACADEMIA DE BONES LLETRES, DE BARCELONA, COMENÇA A CREAR EL SEU MUSEU D'ANTIQUITATS

Mercès al concurs de la Junta particular de Comerç se salvaren moltes obres artístiques dels convents cremats en 1835. Si valuosos quadros i escultures foren dipositats a la Llotja pels professors de l'Escola de Belles Arts, es recolliren també notables exemplars arqueològics, entre ells les urnes sepulcralis del Convent de Santa Catalina, i de Sant Ramon de Penyafort i altres per l'anomenada Junta de enajenació de edificis i efectes de conventos.

El Govern designà una Comissió especial per a guardar antiguitats i com que l'Acadèmia de Bones Lletres n'havia nomenat una altra de semblant, s'ajuntaren ambdues, i en l'edifici que aquesta última ocupava en el que fou convent de monjes de Sant Joan, en la Riera d'aquest nom, s'arreglaren per la construcció de la Via Layetana, al costat de la Biblioteca de 40.000 volums, dita provincial i en el seu fons procedent de convents i que ara està enclosa a la Universitat, s'establí el Museu de què tractem, traslladat més tard a l'ex-capella real de Santa Agata, de la plaça del Rei.

Com diu En Balari i Juveny, fou el savi Llobet i Vall-llobera el qui prengué la iniciativa de la formació del Museu Arqueològic de Barcelona. «Sense ajut oficial ni cap subvenció, recollí gran nombre d'objectes que existien avui al Museu provincial, i no escatimà mitjà ni diligència per a salvar de la completa destrucció làpides i sepulcres que restaven abandonats en els convents després dels tristes esdeveniments de 1835. L'amor a les glòries de Catalunya i el seu agrosolat patriotisme foren els únics mòbils dels seus treballs, puix llavors no es somniava en crear museus per a obtenir carrecs ni comissions i si l'exemple d'En Llobet i Vall-llobera hagués tingut imitadors, avui hi hauria veritables museus.» (1).

Estava instal·lat el Museu de què tractem en els baixos de l'edifici i comprenia làpides, bustos i estàtues romanes, una inscripció hebrea trobada a la mantunya de Montjuich, capitells, escudets i relleus de diferents estils, sepulcres gòtics, gorgoles, columnes, capitells, fragments d'obres del Renaixement i escuts i làpides de les antigues muralles que voltaven la ciutat.

ESPIGOLAIRE

(1) Balari: «Historia de la Real Academia de Ciencias y Artes», de Barcelona. — 1895.

A l'Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou

LA CATALANITZACIÓ DEL NOSTRE POBLE

Tingué lloc, en aquell important centre de l'organització de la Lliga Regionalista, la conferència que, tractant de la «Catalanització del nostre poble», fou confiada a En Josep M. Ginesta, de la Joventut Nacionalista de Barcelona, amb el qual acte ha quedat clos el cicle de conferències que amb tant d'èxit s'hi ha desenrotllat.

N'emili Daunes, president de la Joventut de l'Ateneu, féu la presentació del conferenciant, i tot seguit el senyor Ginesta, després d'elogiar l'Ateneu per la seva tasca catalanitzadora, i d'evocar el record de quan, formant en les rengleres de l'Agrupació Escolar Robert, tingué ocasió de palesar la decisió nacionalista de la gent d'aquella barriada; digué que si els catalans tinguessin sempre present la Història de llur Pàtria, se sentirien tots catalanistes: història que l'Estat no ens ensenya per l'interès que té a fer-nos-la ignorar o oblidar. Sostingué que en el terreny dels ideals, el Nacionalisme no té fites fins aconseguir que Catalunya sigui mestressa d'ella mateixa, i que, mentre no arribi el dia del triomf de la nostra causa, cal que per un esforç de voluntat col·lectiva sigui la catalanització la que triomfi en el nostre poble, car fóra un contrasentit que ens quixéssim com a oprimits si per rutina o per manca de voluntat no ens possessionéssim d'a-

Notes del Municipi

RECAPTACIÓ COMPARADA

Segons nota facilitada pel president de la ponència d'arbitris indirectes, tinent d'alcalde senyor Barbey, la recaptació obtinguda per l'arbitri sobre carns i líquids durant el tercer trimestre de l'actual exercici econòmic ascendí a 5.538.347'02 pessetes, que, comparada amb la de 4.886.237'91 pessetes, que s'obtingueren en igual període anterior, resulta un augment de recaptació de 652.107'11 pessetes a favor de l'exercici actual.

DEMOGRAFIA

Segons estadística facilitada a l'Alcaldia per la Jefatura de l'Institut Municipal de Demografia, han ingressat durant el passat mes de desembre en el padró de pobres 332 famílies per a rebre assistència del Cos Mèdic Municipal, classificades com segueix: Barcelonins, 54; de la resta de la regió, 51; valencians 34; murcians, 97; aragonesos, 32; balears, 3; béticoastrenenys, 12; castellans lleonesos, 30; gal·les, 4; bascos, 4; i estrangers, 1.

SUBHASTA

S'ha celebrat la subhasta relativa a la construcció d'un mur de contenció de terres a la barriada del Carmel i lloc denominat Sant de les Bruixes, sota el tipus de 52.173'59 pes-

setes. Fou adjudicada a don Manuel Salles Comellas per la quantitat de 39.000 pessetes. Autoritzà l'acte el notari don Cesarí Martínez Conde, essent presidida pel regidor senyor Tusquets.

VISITES

Ha visitat al senyor alcalde una delegació de la Junta de l'Ateneu Obrer del Districte II, composta dels senyors Clapera Pujol i doctor Fuster, acompanyada del tinent d'alcalde del districte, senyor Barbey, per a interessar la seva assistència per a presentar la Calvalcada que per al dia de Reis organitza l'esmentada entitat. No essent-hi possible a l'alcalde assistir-hi personalment, ha delegat la seva representació en els regidors pel dit districte, senyors Barbey i Sabater.

També l'ha complimentat, felicitant-lo, per l'entrada d'Any Nou, el delegat del ministeri del Treball a Barcelona, doctor don Jaume Algarra.

Altí matí va visitar, a l'alcalde, el gerent de «La Jornada Deportiva», don Angel Millà, per a oferir-li la presidència honorària de la gran prova atlètica «Premi Jean Bouin» quart any, que se celebrarà el pròxim dijous al matí amb sortida d'Esplugues i arribada al parc d'aquesta ciutat, davant del monument a Prim.

Recalcà que la base fonamental per atènyer la catalanització del poble era el foment de l'Escola Catalana fent-ne la propaganda, enviant-hi la mainada o aportant-hi els cabals.

Anà desgranant la forma en què els nacionalistes s'havien de valer de les distintes manifestacions de la vida catalana per a intensificar la catalanització de tots els estaments. Va elogiar la tasca catalanitzadora que en l'ordre religiós i patriòtic aconsegueixen els Pomells de Joventut. Digué que els catalans s'havien de corregir de la dèria per esbarjos completament exòtics al país, posant a la picota, com una vergonya, les curses de braus i recalcant la conveniència que a l'estranger no ens confoquin en un comú denominador. Digué que donava bo de veure el creixent entusiasme per l'esport, en el qual el nostre jovent, tot buscant-hi l'esbarjo i la salut del cos, ha vingut a trobar l'abrandament de l'esport, ja que, ultra l'interès que hi té, cada deportista català es deleix pel triomf de la bandera del seu club, manté el jovent en constant vibració patriòtica, i en un poble d'ideals convé que tothora hi hagi un jovent ardit i entusiasta. Afegí que cal interessar el poble per l'art i el teatre de la terra, fent que senti el conreu del seu esperit en les festes poètiques i literàries, que foren les precursores del moviment polític.

Palesà com a Catalunya són legió els cantaires i, considerable la floridat d'orfeons, dient que poble que canta és un poble optimista i esperançat en el seu esdevenidor. Cal arreconar cantades que avui no ens emocionen, per altres de calent patriòtic, i que tinguin tot l'aire de la terra. Cal que tot el jovent català senti també les seves preferències per l'altosa dansa nacional abans de practicar-ne d'altres d'importació, que són tota una tècnica.

Als deures que en l'ordre privat tenen els catalans per tal d'estendre i enfondir la catalanització del poble, ha d'afegir-s'hi els que els atanyen en la vida pública i corporativa i, tots els que ocupin llocs directius en corporacions i associacions de tota mena, han de catalanitzar-ne la vida interna i de relació, amarrant tota la terra de catalanitat. Féu l'elogi dels modestos desconeguts que fan pàtria, i d'una manera especial d'aquells que tenen l'esperit de continuïtat en l'esforç, ja que no arriben millor a la fita els que més corren sinó els que menys es cansen.

Amb una visió de la nostra terra completament catalanitzada acabà la conferència la seva dissertació. Fou molt aplaudit.

PREMI DE L'OR (Premi de compra)

Alfons	124'50 per cent
Isabel	128'00 » »
Unces i mitges unces	124'00 » »
Quart d'unca	124'00 » »
1/16 d'unca	124'00 » »
Francs	124'00 » »
Dòlars	6'42 » »
Lliures	31'15 » »

Barcelona, 3 gener.

DARRERES INFORMACIONS

BARCELONA

Mort per un tramvia

A la una d'aquesta tarda, un tramvia de la línia de Sans que passava pel carrer de les Corts, a l'encreuament amb el carrer d'Aribau, atropellà a Frederic Padró Bes, de 77 anys, habitant al carrer de Balmes, núm. 112, segon.

Greument ferit fou portat al dispensari del carrer de Sepúlveda, on el metge li aprecià la fractura de les dues cames. Als pocs moments d'entrar-hi el desgraciat ha mort.

Avisat el jutjat ordenà que el cadàver fos portat a l'Hospital Clínic.

PENINSULA

DE PORTUGAL

Lisboa, 3.—S'ha publicat i repartit profusament un follet en el qual algunes associacions revolucionàries demanen que s'apliquin penes d'extremat rigor als oficials complicats en els successos del 19 d'octubre.—Havies.

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 3, 2 tarda. El marqués d'Alhucemas ha manifestat, aquesta tarda, que les notícies que avui tenia de la salut del senyor Villanueva eren que continuava la febre ocasionada per l'afecció del braç.

Com que el braç no es pot operar, persisteix el mal.

—Com hauran vist-ha afegit el president «la Gaceta» publica el decret nomenant Alt Comissari al Marroc al senyor Villanueva.

Demà empenirà el general Burguete el seu retorn a Espanya; i mentre el senyor Villanueva no pugui marxar, exercirà interinament l'Alt Comissari el secretari general, senyor López Ferrer.

Ha confirmat el cap del Govern que el Rei havia signat el decret nomenant president del Consell bancari al senyor Alvarado, governador del Banc d'Espanya al senyor Rodríguez, i comissari regi del Canal d'Isabell II al senyor Pérez Caballero.

S'ha referit després al president als rumors d'inquietuds polítiques recollits per algun periòdic.

—Es insinua-ha dit— aquesta campanya d'inquietud perquè el Govern està tranquil i no té el menor motiu per a no estar-ho.

L'ordre públic és complet i sols contaria al Govern la malaltia del senyor Villanueva, més pel sofriment que per altra cosa.

DE GOVERNACIÓ

El ministre de la Governació s'ha limitat avui a manifestar que no ocorre novetat a «provincies».

Després ha repetit les seves manifestacions d'ahir sobre els propòsits d'arribar a la supressió del foc, impedint l'obertura de nous circols i clausurant els que no apareguin en les degudes condicions de garantia.

ELS VINS ESPANYOLS A NORUEGA

El Monopoli de Vins Noruec ha dirigit una circular als agents de cases espanyoles importadores de vi en aquell país, participant que es proposa adquirir en l'actual mes de gener la meitat del contingent anual fixat en el recent conveni comercial hispano-noruec de 250.000 hectòlitres, i amb aquest objecte advertiaix als agents que convé presentar aviat les mostres de vins de graduació superior a 14 graus que desigui exportar.

EL PREU DE L'ELECTRICITAT

El ministre del Treball ha manifestat que havia celebrat una extensa conferència amb els representants de les companyies elèctriques sobre el pretingu augment del preu del fluid.

Aquesta tarda continuarà la conferència, i en possessió del criteri de les companyies i de l'informe del cap tècnic, el ministre formularà les condicions i les portarà al pròxim Consell de ministres que es celebri.

DE FOMENT

El ministre de Foment en rebre aquest matí els periodistes ha dit que l'havia visitat una comissió de vintidors de Tomelloso els quals li han demanat que s'estableixi una estació enclotada a l'esmentada ciutat.

Parlant després de l'alarma produïda per l'espècie llançada de que es va a donar fi a les obres del paviment de Madrid, ha dit que no era

cert. Per ara hi haurà obres, almenys mentre durin els crèdits que hi ha votats per aquest servei.

— Ara bé — ha afegit — quan aquest crèdit s'esgoti, les obres seran suspeses, amb tot i la meua bona voluntat.

Sobre les denúncies llençades en aquest sentit per «La Acción» i altres periòdics, ha dit que en aquest i en tots els assumptes han de fer-se acusacions concretes.

Ha dit per últim, que li comunicava el governador civil de Ciudad Real que havia imposat una multa de 10.000 pessetes a diversos propietaris que es negaven a roturar llurs terres, contravenint d'aquesta forma les disposicions del ministeri respecte a la forma en que ha de combatre's el flagell de la llagosta.

Ha afegit que elogiava la conducta del governador de Ciudad Real, afirmant que en aquest punt havia d'obrar amb la màxima eulogia.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica: Real Decret del ministeri d'Estat confirmant en llurs càrrecs de president i magistrats de l'Audiència de Tetuan a don Fulgenci de la Vega i Talla, don Juli Rodríguez Contreras i don Joaquim Lacambra i Bru.

Un altre acceptant la dimissió del càrrec d'Alt Comissari d'Espanya al Marroc presentada per don Ricard Burguete Yllana.

Un altre nomenant Alt Comissari d'Espanya al Marroc a don Miquel Villanueva, president del Consell de Estat i diputat a Cortes.

Real ordre del ministeri de Finances disposant que es procedeixi sense pèrdua de temps a l'estudi de la reforma de la contribució industrial i de comerç, i disposant que es publicuin en aquest periòdic oficial les tarifes vigents amb les noves quotes i modificacions i addicions introduïdes reglamentàriament a les dites tarifes.

De la presidència. — Relació dels articles o productes per a l'adquisició dels quals s'admet la concurrència estrangera en els serveis de l'Estat en el present any i tarifes de contribució industrial i de comerç.

PARLA EL MINISTRE DE LA GUERRA

Madrid, 3, 4'15 tarda. El ministre de la Guerra ha rebut els periodistes aquesta tarda, dient-los que demà arribarà a Madrid el general Burguete, segons li anuncia aquest per telègraf.

Ha afegit que fins que arribi al Marroc el general Vallejo, al qual correspon assumir el comandament de les tropes, se n'encarregarà interinament el general Gómez Jordana.

Contestant a un article que va publicar ahir «La Epoca», tocant al problema de l'Estat Major Central, el ministre ha manifestat:

— Es un problema de conducta, i, per entendre-ho així, hem estat d'acord el general Alzupur i jo en les conferències que hem celebrat aquests dies.

El que no és un problema de conducta és No qu'ees refereix al cos de

Sanitat Militar. Amb la seva actual organització, el cos de Sanitat Militar desapareixeria totalment. Per tant, no hi ha més remei que donar-li la nova organització que la realitat exigeix.

Tinc de tornar desmentir les notícies fantàstiques publicades pel alguns periòdics a propòsit de suposades visites o indicacions pertocants al règimen al Marroc. Aquestes notícies les desmento categòricament.

He de fer una declaració, que crec necessària: Al Marroc ara, abans i sempre, amb Comissari militar o civil, tots els funcionaris serveixen Espanya, i Espanya, conforme als pactes internacionals, presta assistència al Govern del Marroc en la nostra zona.

Un periodista li ha preguntat: — I el senyor Villanueva?

El senyor Alcalá Zamora ha contestat:

— Continua millorant.

Ha afegit que a primeres hores del matí havia visitat el bisbe de Sion, trobant-lo en greu estat.

ELS REIS

El Rei, acompanyat dels seus ajudants, ha marxat aquest matí a la Casa de Camp, on passa el dia.

— La reina donya Victòria, acompanyada del príncep d'Astúries, ha realitzat compres en alguns comerços.

LA CAMPANYA SEPARATISTA DE «B C»

«B C» insisteix en la seva campanya antiscandinava, i en el seu article d'avui, diu que queda clarament demostrat que els qui prenen el nom de Catalunya, des dels seguidors del senyor Cambó, que no tenen inconvenient a ocupar càrrecs i cobrar sous de l'edat tirà, fins als qui tracten manifestos a la Societat de les Nacions, estan enganyant Catalunya.

El senyor Cambó i LA VEU—diuen—no han desmentit el que diu «L'Estat Català»: que Catalunya paga a Espanya una contribució de guerra de 360 milions, sabent ben bé que això és mentida.

També diu que ha demostrat que, quant a l'idioma Espanya és la nació més tolerant del món. Es tal la tirania d'Espanya, que deixa inflar en periòdics i manifestos tots aquests conceptes segons els quals Catalunya està tirantitzada per Espanya.

La treu dels Govern i les lleugeres del Parlament han permès que es fessin a Catalunya concessions en virtut de les quals és una regió privilegiada. Si li fos concedit el que vol, resultaria que tindria tots els beneficis de la independència i seguiria Catalunya essent espanyola perquè Espanya tingués els riscos, les càrregues i les responsabilitats de la vida catalana.

Com si això fos poc, mentre un andalus, a un galic, a un valencian, o un leonès, no podrien ésser funcionaris de Catalunya, ni notaris, ni mestres d'escola, ni registradors de la propietat, els catalans podrien ésser a Espanya tot el que volguessin: diputats a les Corts nacionals, minis-

tres de la Corona, militars, funcionaris de l'Estat, de les altres provincies i de tots els Municipis de la nació.

No gens menys, Catalunya seguiria tenint per seu el mercat nacional, i les seves necessitats econòmiques exercirien pressió sobre els Govern i regularien, com fins ara, l'aranzel, produint l'encariment de la vida. Hi ha més, encara. No es limiten a somniar en la possibilitat d'aquest Eldorado, d'aquesta Xanxa, que no existeix al món, sinó que ja a Madrid s'assenyalava l'exaltació de les joventuts i la recluta pública de legionaris anunciada en «L'Estat Català» (i la tirania d'Espanya no ho ha impedit), per a plantejar un dilema, no tan clar i senzill i generós com el nostre, però dilema, al cap d'avall: o l'autonomia integral, o la guerra civil.

Davant de totes aquestes realitats, «A B C» ha plantejat el dilema de «O hemanos, o extranjeritos».

Espanya ha fet els majors sacrificis per a la pau social de Barcelona. Mai cap regió no protestà que a Catalunya se li donés tot allò que té; cap port no es mostrà gelós del de Barcelona, per les concessions i subvencions, ni que els catalans ocupin llocs a milers en els càrrecs de la nació, ni en els Consells de la Corona. I, quan aquesta és la conducta d'Espanya, ls usurrs, ambiciosos, polítics de Catalunya mantenen contra Espanya una campanya de falsedats i d'odis.

Acaba dient que avui haver interpretat el pensament d'Espanya manifestant que no hi haurà guerra civil, i que, si volen ésser independents els catalans, ho seran, però amb totes les conseqüències de l'estrangeria.

MULEY HAFID

Madrid, 3, 5'15 tarda.

Acaba avui «El Sol» la informació sobre Muley Hafid que ahir començà. Explica les aventures de l'ex-soldat del Marroc que tingué la feblesa de publicar les seves idees germanòfiles, la qual cosa li valgué el rezel de França.

Per por que la seva persona fos objecte d'alguna agressió abandonà la seva residència de Tanger i vingué a Espanya.

França féu després nombroses gestions oficioses per a atraure'l, sense aconseguir-ho, i, finalment obligà el soldat del Marroc Muley Jussuf, germà d'Hafid, a donar un «dahir» de confiscació dels béns d'aquest. Això esdevingué en març de 1922.

Quan s'esperava la tramitació de l'administració dels béns incorporats a l'Estat xirifí, féu Muley Hafid el seu viatge a Màlaga, i per això res d'estrany té que França es preocupés d'aquest viatge.

El cert és que pocs dies després, per ordre del nostre Alt Comissari al Marroc, bé sigui per iniciativa del propi Muley Hafid, descontent i amb raó sobrada, del desaire que li fes en aquella capital, qui no tenia cap dret de fer-ho per la seva pròpia iniciativa, perquè els treballs de l'ex-soldat havien estat directes amb el nostre Govern, bé sigui per indicacions rebudes de París procedents d'al-

gun nou agent oficios del mariscal Lyautey que es trobava allí aleshores, el dia 25 d'octubre arribà Muley Hafid a Sant Sebastià, on s'estatja a l'Hotel Continental.

Allí va rebre la visita el dia següent d'un personatge moro d'alta significació, Sidi-Kadur Ben Chabrit, intèrpret de la Residència general a Rabat i home de tota la confiança del mariscal Lyautey.

A l'entrevista, que durà més de quatre hores, no assistí res més que un senyor francès, al menys d'origen francès Jordi Barnad, qui pel que es veu assessorà a Muley Hafid en la negociació entaulada.

Res s'ha pogut trailluir del que s'ha tractat, però no és aventurat descartant en absolut el supòsit emès per algun periòdic donostiarra, que el tema de la conversa fou els assumptes d'Espanya al Marroc, que sol·licitat per l'enviat moro l'ex-soldat remetria una nota amb les úniques condicions en què podria reconciliar-se amb el seu germà, amb la Residència General i amb el Govern protector del seu país, i no seria gens estrany que un d'aquests dies ens sorprengués la notícia de la marxa de Muley-Hafid, ja amic de França, per a París o qualsevol altra residència fixada de comú acord.

Aleshores és quan ens donarem compte els espanyols, de que després d'haver-lo tingut durant nou anys incondicionalment entre les nostres mans, hem deixat escapar, per a profit dels altres, un instrument polític d'incomparable valor per a la consolidació de la nostra influència al Nord d'Àfrica.

— Amb la marxa de Muley-Hafid s'es-

vairà per a sempre el somni, potser menys quimèric del que sembla a alguns, del sultanat de Tetuan, sota el ceire d'un descendent directe del Profeta.

DEFUNCIO

— Bilbao. — Ha mort el metge don José Medinaveta.

SUPRESSIO DE LA FESTA DE SANT TOMAS

Madrid, 3, 6'15 tarda.

Demà publicarà la «Gaceta» un decret Instrucció pública suprimint la festa de Sant Tomàs d'Aquino que celebraven els estudiants.

SOBRE EL DECRET D'EN ROMANONES

«El Debate» creu de molta gravetat i transcendència el decret del comte de Romanones prohibint la venda d'objectes artístics existents a les esglésies, i diu:

Es destitueix a l'església per un senzill Real decret de la seva condició de mestressa i se la redueix a simple depositària.

No cal fer veure la transcendència de l'acord ministerial. La seva gravetat és doble, pel que respecta a la propietat eclesiàstica, negada de fet, i pel que atany a tota la propietat.

Quant a l'Església, de moment, per virtut del Real decret, quedarà jurídicament despullada d'enormes riqueses; davallará de propietària, amb la plenitud de facultats dominicals que li correspon, a simple depositària; i l'Estat, que avui comença per prohibir la venda, qui dubta que podria ordenar demà un inventari de tota la riquesa que ell s'atribueix i un altre dia qualsevol arribar a la confiscació de tot o part del patrimoni artístic de l'Església?

Aquest precedent va contra la propietat en general, puix també per raons de patrimoni artístic, es podrà aplicar la mesura a altres corporacions nacionals i fins a entitats particulars i fins a persones individuals; i això no solament als objectes artístics, sinó a les llibres, palaus, bibliques, vaixelles, etc., puix tots pertanyen al patrimoni nacional.

A CLASSE

El Rector de la Universitat Central, senyor Carracido, ha dictat la següent disposició:

A fi de donar compliment a l'establert en la Real Orden del 9 de desembre últim, en la part que fa referència a la duració del present curs acadèmic; escoltades les manifestacions fetes pels representants dels estudiants i d'acord amb el consell dels senyors degans, aquest Rector ha tingut a bé disposar que es reprenguin les classes el dia 8 del present mes de gener.

També es rependran el mateix dia als altres centres docents, si ho acordessin els respectius claustres.

EL NEN
NARCIS OLLER ALEMANY
HA MORT
HAVENT REBUT ELS AUXILIS ESPIRITUALS
(A. G. S.)

Els seus affigits pares doctor don Josep Oller Rabasa i donya Mercè Alemany, avis paterna don Narcís Oller i donya Esperança Rabasa, àvia materna donya Maria Sabadell vídua d'Alemany, germans, oncles, cosins i parents tots, en participar als amics i coneguts tan irreparable pèrdua, els preguen que li tributin un record en llurs oracions i se serveixin concórrer a la casa mortuòria, carrer Consell de Cent, 302, demà, a les nou del matí, per acompanyar el cadàver a l'església parroquial de la Puríssima Concepció i d'afí al Cementiri de l'Est.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

LES TERRES CATALANES

MASNOU

Festa d'homenatge a mossèn Jacint Verdaguer

Va tenir lloc en aquesta blanca i polida vila de la costa, un acte d'homenatge al nostre gran poeta mossèn Jacint Verdaguer.

Amb un dia clar va despertar-se la vila, veient-se ja des de molt matí els preparatius que el poble es disposava a fer per rebre homenatge aquesta glòria de Catalunya. Totes les cases dels carrers de Sant Cristòfol, Baix i Hortes i Fonts que ajuntats portaven el nom de Mossèn Cinto, lluen en sos finestres penjolls de tots colors, i en moltes la bandera de Catalunya, demostrant amb això la joia i satisfacció que els veïns han vist envers l'acord de l'Ajuntament donant el nom de l'excel·lent poeta als dits carrers.

A les onze del matí va organitzar-se la comitiva per anar a descobrir la llosa que senyalava el començament del carrer de Mossèn Cinto. Precedits pels guàrdies de la vila, vestits de gala i la Banda Municipal, de Mataró, va encaminar-se la comitiva cap al lloc de la festa. No es recorda a Masnou, a excepció dels actes patriòtics com aquest, un homenatge a En Camil Fabra i Mestre, En Lluís Millet i en les Festes de la Poeta darrerament celebrades, haver vist una gentada tan grossa com la que va concórrer a aquesta festa. La comitiva, com abans diem, no la podem anomenar així, doncs degut a que hi havia tot el poble en pes, podem qualificar-la de manifestació. En el seguici hi veíem el batlle popular, el metge En Jaume Currell; el primer tinent d'alcalde, En Jaume Gibernau; els regidors En Josep Xuriach, En Manuel Colomé, En Jaume Pagès, En Pau Bertran, En Miquel Mata, En Sadurn Jordana, i el secretari de la corporació En Josep Canudas; el rector de la parròquia, reverend Francesc J. Raventós; el jutge municipal, Francesc Pujades; el fiscal, Pere Vidal; En Pere Susa i En Joan Sanjaon, pel Casino; En Damià Sempere i En Vicens Cantó, pel Centre Choral; En Grau Poch, Puigse, Pagès, Tabaràs, Roca i González, per la Calàndria; En Joan Llompallas, Salvador Colomé i Salvador Grau, per la Casa Benèfica; En Teodor Estapé, per l'Associació Nacionalista; En Joaquim Piers i En Joan Valldeu, per la Lliga Regionalista; En Pau Estapé, pel C. D. Masnou; els vicaris de la parròquia, reverends Manuel Roca i Raimond P. Majó; capellans de les capelles de les RR. MM. Escolapios i Col·legi de la Sagrada Família; els Pomells de Joventut Plànquens Masnouins i Peries Llevantines; el sots-caporal de soment, En Salvador Estapé; el caporal de mar d'aquesta Ajuntament, el mestre de les Escoles Municipals, don J. Lladó; el president de la Cooperativa Textil; En J. Prat, per l'Associació de Llogaters; En Grau Estapé, Feliu Arisa, Salvador Oria, Josep i Enric García, Feliu Maras, Josep Sala, Grau Vilà, Joan Rosell, i una munió de persones que no acabaríem mai d'anomenar. En una paraula, pot dir-se que en la manifestació hi va concórrer tot el que a Masnou val i representa alguna cosa.

Quan el cap de la manifestació va arribar al lloc de l'acte, la gentada que s'esperava va tributar a les autoritats de la vila i seguí una forta ovació.

Seguidament En Jaume Bertran i Estapé va llegir l'acte en que l'Ajuntament en sessió del 23 d'abril de l'any passat i a proposta d'En Pau Bertran, Jaume Pagès i Miquel Mata; donava el nom de Mossèn Cinto als dits carrers de la vila, estenent-se amb paraules d'elogi i recordança a l'homenatge. Va llegir unes cartes excusant la vinguda del canonge de la Seu de Vich, mossèn Jaume Collet i del marqués de Masnou. De seguida l'alcalde, En Jaume Currell, va descobrir la bandera catalana que tapava la làpida en mig d'una forta ovació i visques a Catalunya, mentre la Banda de música tocava «Els Segadors».

El reverend rector, senyor Raventós, va beneir la llosa i el vicari reverend Majó, digué unes paraules recordant a l'homenatge com a patriota i virtuos capellà. Finalment el batlle de la vila, amb un eloquent discurs, va cantar les glòries del poeta com a pa-

Actes d'Afirmació Nacionalista

TARRAGONA

A Montblanch

Tingué lloc a la vila de Montblanch una diada patriòtica, organitzada per Nostra Parla, de Barcelona, amb motiu de celebrar una festa d'homenatge a la llengua catalana.

Hi assistiren de Barcelona els senyors En Domènec Pallerola, N'Elies Rogent i En Rafel Cardona.

A l'estació hi havia una nombrosa comissió de la Joventut Nacionalista per a rebre els oradors.

La formosa sala del Casal Nacionalista, a l'hora de la festa, oferia un aspecte bellíssim. En entrar els oradors el públic els va tributar una entusiàstica ovació.

Ocupaven la presidència, ultra els oradors, els senyors N'Albert Talavera, president de la Delegada de l'Associació Protectora de l'E. Catalana; mossèn Pau Queralt, conseller dels Pomells de Joventut; els senyors Pujades, Folguet, Poblet i altres de la Junta del Casal.

La primera part del programa la integrava una lectura de poemes escol·lides, al·lusives a la diada, que foren llegides bellament per joves de l'entitat nacionalista, els quals escoltaren grans aplaudiments.

Seguidament, N'Albert Talavera va adreçar la paraula al públic, fent ressaltar en el seu parlament la patriòtica significació d'aquella festa d'homenatge a la llengua catalana. Va demanar als nacionalistes de Montblanch llur col·laboració a l'obra gran de la veritable catalanització de la vila montblanchina. Així el nostre poble — afegí — donarà un exemple i complirà el deure suprem d'un bon fill de la Pàtria (Xardorosa ovació).

Parlà a continuació En Rafel Cardona. Començà dient que la doctrina de Nostra Parla és tot un programa pràctic de patriotisme. Assolir que tots els ciutadans de Catalunya servin el sentiment d'amor i veneració que es mereix la nostra llengua nacional.

Ja veieu, catalans de Montblanch, que els enemics aviven el foc. Cada dia són més nombrosos els greuges que fan a les nostres coses, a la nostra llengua sobretot. Ells, doncs, no la defensaran, no l'homenajaran, la llengua catalana.

Som nosaltres els que tenim el deure sagrat de sortir a defensar-la amb tota la força del nostre esperit. (Aplaudiments.)

Fa història de l'actuació nacionalista, felicita la dona catalana de Montblanch, que fa acte de presència en aquella festa de Pàtria, i acaba dient amb accent enaridor: — Nacionalistes montblanquins, avui acaba l'any. Procurem, ara, que el nostre programa de la vida nova tingui l'eficàcia que un altre any, homenajant la llengua catalana, celebrem l'alegria de la victòria. (Gran ovació.)

Parlà després N'Elies Rogent, el qual va començar el seu parlament amb afirmacions entusiàstiques de nacionalisme. Tots els pobles de la nostra pàtria serveixen una tradició, un record memorable, que tenen un full d'or a la història de la Catalunya dissortada. Avui, a Tarragona, celebren una festa de commemoració a la memòria de llurs màrtirs catalans.

Els vostres avant-passats, que aleshores eren de l'exèrcit patriòtic lluitant heroicament i vessaren la seva sang en defensa de Catalunya. Bé prou que n'hi havia, de soldats d'aquesta bella contrada de la Conca de Barberà... Jo us demano, catalans de Montblanch, un record i una prome-

triota i model d'homes que enlairen la nostra pàtria, fent que així sigui coneguda per tot el món. Una forta ovació va coronar el parlament del doctor Currell, retornant la comitiva cap a Casa de la Vila.

Pot enorgullir-se la vila de Masnou de l'acte que acabem de ressenyar, doncs festes com aquesta, honren i enlairen el nom d'un poble i posen a son nivell la cultura i patriotisme del mateix.

sa. Un record per als màrtirs de la llibertat de la Pàtria. I una promesa que clogui tota la vitalitat de la vostra ànima catalana. (Grans aplaudiments.)

Finalment, va parlar En Domènec Pallerola adreçant una salutació als patriotes de la vila de la Conca. Nosaltres, els nacionalistes de Nostra Parla, la anem arreu de Catalunya, ciutats i viles, pobles i masies sembrant una llavor sagrada, i ho fem amb la tranquil·litat del que està segur que tota la terra és ben fecunda. A Montblanch ja estava plantada la llavor de l'amor a la Pàtria. La plantaran aquests montblanquins benemèrits del Casal Nacionalista. Nosaltres hem vingut a fer més sac. Havem vingut a collir una flor de la planta benedicta. La flor de l'amor a Catalunya, que avui fervorosament ofrenem com a joia d'homenatge a la nostra benaurada llengua catalana. (Aplaudiments.)

Parla extensament del problema nacionalista, i diu als catalans de Montblanch que ho s'ha de perdre mai l'esperança. Desafortunadament, és veritat — afegí — que a Catalunya hi ha molts catalans que no coneixen ni saben què vol dir nacionalisme. Aquests, però, vindrà un dia que seran nostres. Els altres catalans que no volen combregar amb nosaltres després de demanar-los-ho, no podem dir-los catalans, malgrat que per una equivocació hagin nascut sota el cel de Catalunya. (Gran ovació.)

Termina encoratjant els ciutadans montblanquins, perquè davant la potent reacció nacionalista actual, es disposin a una tasca activa, enèrgica i formidable.

L'Orfeó Montblanquí, per a cloure la festa, interpretà un programa d'escol·lides cançons patriòtiques, fent-ho com de consuetud, responen al prestigi artístic que gaudeix, excel·lentment. La bella composició «El rossinyol» hagué d'ésser repetida. «La sardana de la Pàtria», fou ovacionada amb entusiasme, que no és pot descriure. El mestre Vendrell fou aclamat.

La bella festa, de la qual hom servirà agraït record, acabà cantant-se «Els Segadors».

Nostra Parla ha deixat instituida a Montblanch una Delegació, amb el següent Consell Directiu:

Mossèn Pau Queralt, president; En J. Pujades, secretari; En J. Folguet, tresorer; N'Albert Talavera i En Josep Maria Poblet, vocals.

A Picamoixons

Després del miting patriòtic que a Montblanch havia celebrat la Comissió de Propaganda de Nostra Parla, dos dels seus elements, En Domènec Pallerola i En Rafel Cardona, organitzaren un miting d'afirmació catalana al poble de Picamoixons.

Demanaren el permís per a celebrar l'acte a l'alcalde En Lluís Robert, el qual digué que per a celebrar un acte en favor de la Pàtria i de la llengua catalana no calia demanar-li permís.

Prestà la seva valuosa col·laboració per a l'organització de la festa el director del novell orfeó «Renovació» de Picamoixons, En Joan Vilà, el qual, amb una comissió d'orfeonistes, anà gairebé de casa en casa, pregant a tots els veïns que no manqués al miting, després del qual preparava, per a donar més relleu a la festa, una cantada per l'Orfeó.

El president de la Societat Cooperativa Agrícola En Josep Albareda, en nom de l'entitat, autoritzà de bon grat els oradors perquè celebrassin el miting d'afirmació catalana a l'espetiosa sala de l'entitat. El miting havia de començar a les tres de la tarda, però ja molt abans la sala era plena de gom a gom. Les escoles del Casal eren plenes de públic que no podia cabre dintre. Més de trenta veïns es veleren obligats a roman-dre al carrer. Hi havia més de quatre-centes persones. Tot el poble en pes.

En Joan Vilà, director de l'Orfeó del poble, presenté escalfiment els oradors.

Els companys Pallerola i Cardona

parlaren extensament del problema nacionalista i de com hem d'estimar la llengua catalana. De com tots els catalans de Picamoixons que reben sempre les alenades purificadores de la vall del Francolí havien de sentir-se honrats de dir-se catalans. El miting durà una hora i mitja. A cada paràgraf els oradors eren interromputs pel públic que se sentia amarat d'un entusiasme indescriptible. En acabar el poble ovacionà els companys de Nostra Parla llargament i entusiasta.

L'Orfeó «Renovació» cantà «Sota de l'Olmo», «L'Emigrant» i la «Sardana de la Pàtria», que hagué d'ésser repetida. El públic aplaudint frenèticament i delirant, ovacionà el mestre Vilà. L'Orfeó, molts veïns, i la Junta de la Cooperativa Agrícola, acompanyaren els oradors fins al tren, tributant-los, en sortir aquest de l'estació, una afectuosa comiat.

Cal remarcar que els bons catalans de Picamoixons, accedint a la indicació dels companys de Nostra Parla, han fundat una delegació que té en projecte la catalanització dels rètols i classes d'ortografia catalana. La Junta està constituïda així: president, Joan Vilà; secretari, Joan Domènec; tresorer, Nicolau Dalmau; vocals, Lluís Paris, Jaume Serret, J. Albareda i Joan Petit.

A Caldes de Montbuy

Organitzat per l'Associació Nacionalista de Caldes de Montbuy i el grup «La Barricada», de Barcelona, tingué lloc un miting a l'estatge del Casino Calderí.

Essent la sala plena de nacionalistes, gairebé tots obrers, va obrir l'acte el senyor Eduard Xalabarder, president de l'Associació Nacionalista de Caldes de Montbuy, el qual féu una breu peroració sobre la finalitat de l'acte que se celebrava. Digué que no tenia pas cap caràcter polític, ni de divergències entre el poble calderí, i que sols portava l'ideal de la pàtria nostra. Acabà, l'orador, fent grans elogis del qui fou fill de Caldes, doctor Eduard Xalabarder, essent aplaudit. Tot seguit el senyor Xalabarder cedí la presidència al representant de la Unió Catalanista, En Daniel Roig i Pruna, qui dedicà unes frases de sentiment per als malaguanyats patriotes el doctor N'Edward Xalabarder, fill de Caldes de Montbuy, i el doctor En Martí i Julià, fill de Barcelona, i a tots els qui han sucumbit no oblidant un moment la pàtria.

En Domènec Latorre, del grup La Barricada, després de saludar el poble calderí, el Casino Caldense i l'Associació Nacionalista, en nom dels companys, fa un breu parlament.

Diu que, en iniciar l'acte, ha pensat únicament de fer soldats per a la pàtria. En Fernández-Vidal digué que els catalans tenim una sola pàtria, i exhortà els obrers a deixar-se de lluites dirigides per elements forasters, i en parla manlleuada.

Ataca durament els qui, posant-se dintre de sindicats roigs o blancs, viuen a espallies del proletariat, lamentant que les seves convocatòries no siguin fetes en la nostra parla, que és la dels catalans. (Ovació.)

Seguí dient En Fernández-Vidal que ell és obrer i català i que per això sent amb gran amor les reivindicacions obreres i la reivindicació de Catalunya. Acabà l'orador pregant als obrers que lluitin per la llibertat de Catalunya i que sols així podran aconseguir llur benestar.

Parlà després En Joan Pujol, de la Joventut d'Esquerra Catalana. Tracta de les valors de les nacionalitats que darrerament han adquirit llur independència; fa un estudi de les característiques de Catalunya i al·ludeix la campanya que fa l'A. B. C., demanant que ens declarem «germans o estrangers»; que, en cas de declarar-nos estrangers, deixaran de protegir Catalunya amb les seves duanes. Nega que els espanyols protegeixin Catalunya. Si Catalunya posés una frontera seria la indústria i l'agricultura catalanes més protegides, fent tractats de comerç amb les repúbliques americanes i amb moltes nacions europees. Acabà dient En Pujol que, darrerament, un peribóic

(Conferència de les 9 de la nit)

PER A L'ELECCIO DE SENADORS

Al vestíbul de l'Ajuntament hi ha exposada la llista de contribuents amb dret per a designar els compromissaris per a l'elecció de senadors.

Aquesta llista ofereix moltes deficiències, per la qual cosa haurà de sofrir moltes rectificacions. A les oficines de la Lliga Regionalista de Tarragona s'ha instal·lat una secció especial que cuidarà de fer incloure en la llista esmentada els contribuents que hi tinguin dret, o sia aquells que satisfacin per contribució directa 300 pessetes o més.

LA FESTA MAJOR DE SECUITA

La vetlla d'ahir, festa major de Secuita, hi anaren, en automòbil, uns quants joves i senyorettes, per tal d'agregar-se al jovent d'aquella població en l'audició de sardanes que figurava en el programa de festes, la qual audició fou molt concorreguda de sardanistes i públic que la presenciava.

Molts companys de causa van aprofitar la festa fent una visita a llurs amics d'aquella vila.

EL PARC DE BOMBERS

Ahir va inaugurar-se el nou parc de bombers, instal·lat amb millors condicions que no en els locals on era fins ara.

A l'acte inaugural hi havia l'alcalde i els regidors.

A L'AJUNTAMENT

La sessió celebrada avui per l'Ajuntament la presidí l'alcalde, senyor Segura.

Ha estat nomenat peó de la brigada municipal En Joan Rovira, i ha estat destituït de funcionari de l'Escorxador En Josep Larín.

ELS SERVEIS SANITARIS DE LA MANCOMUNITAT

A Reus s'ha celebrat, amb molta de concurrència, un curs d'Ensenyament tècnic dels Serveis Sanitaris de la Mancomunitat.

Hi han concorregut nombrosos metges i apotecaris.

ALTRES NOVES

Ha estat declarada oficialment l'existència del còlera en l'aviram d'aquest terme municipal.

No fa gaire, ja va fer-se pública l'existència d'aquesta malura.

—Demà, en el tren exprés, surt cap a Barcelona, d'on marxarà cap a Mallorca, el governador civil de Tarragona, En Josep Feliu.

En absència seva el substituirà el president de l'Audiència, Sr. Montserrat.

—Dien de Santa Coloma de Queralt, que dins d'una armaria va rebentar-se un dipòsit d'explosius, resultant amb ferides de pronòstic reservat el propietari de l'establiment, Carles Cunillera, i altres quatre persones.

Tots foren auxiliats pel metge En Jaume Mundi.

S'ignoren les causes de l'explosió, que va ésser formidable.

ha publicat un gravat molt ben ideat, en el qual «A. B. C.» creu que posant fronteres a Catalunya, Espanya formaria els gossos amb llangonisses i que ningú treballaria allà dalt. (Rialles.)

El doctor En Francesc Muntanya, dels nacionalistes catalans de París, fa un parlament ben patriòtic, glorificant els pobles novament lliures, com Polònia, Irlanda, Txecoslovàquia, Estònia, etc., etc. Es condol que Catalunya no sabés aprofitar els valuosos moments d'oportunitat quan va signar-se la pau de la gran guerra.

El doctor Muntanya té una fe i un convenciment segur que Catalunya recobrarà ço que li és propi de la seva essència nacional. Fou aplaudit.

El senyor Roig i Pruna fa un breu resum dels parlaments dels oradors, dedica unes paraules al programa de la Unió Catalanista, ataca durament l'Espanya política i acaba dient que no sent odi als castellans, mentre aquests ens respectin. Fa recordar que són molts els pares castellans que veuen llurs fills, nascuts a Catalunya, convertits en separatistes catalans. Ataca En Roig el tractat d'Utrech, tractat que acaba amb la Catalunya lliure.

Ressonen, al final de l'acte, els aplaudiments i els visques a Catalunya.

LLEYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

APROVACIO DE PRESSUPOSTOS

El governador civil ha autoritzat, per a l'any econòmic 1923-24, els pressupostos municipals ordinaris dels Ajuntaments de Pobers, Sant Guim de la Plana, Surroca de Lleyda i Granja d'Escarp.

FESTA NACIONALISTA

De Santa Coloma de Queralt ens comuniquen que s'hi ha celebrat, amb un èxit inesperat, la jornada nacionalista que havia estat anunciada.

Al miting d'abans d'ahir van parlar-hi En Jaume Mundí, metge i president de la Joventut Nacionalista; N'Albert Tudó, En M. Tio, En Pere Riera, En Fermí Palau i En Francesc Macià.

En la vetllada que en el programa s'anunciava, van llegir-se poesies dels poetes locals En Joaquim Sapeira i En J. Morros. Hi hagueren audicions de sardanes, tarda i nit, que foren ballades pels nombrosos amants de la nostra dansa que hi ha a la vila de Santa Coloma.

LES ESTADÍSTIQUES DE POBLACIO

Per la Secció d'Estadística ens ha estat facilitada la següent nota:

A fi que el servei d'Estadística de la població no sofreixi cap trigaçca ni desordre, el cap de la secció esmentada recomana als jutges municipals de servir-se trametre el dia 5 d'aquest mes, a les oficines que estan a càrrec meu, els butlletins corresponents a la inscripció del moviment de població registrat durant el mes de desembre propassat.

A LA DIPUTACIO

Per no haver-se reunit prou nombre de diputats, avui, a la tarda no ha pogut celebrar-se a la Diputació la sessió corresponent a l'actual període trimestral.

ALTRES NOVES

Es troba vacant, i es proveirà per oposició, l'Escola de nenes del poble de Vallfogona de Balaguer.

—Demà celebren mercat les poblacions de Balaguer, Mollerussa, Poble de Segur i Pons.

A Mollerussa hi haurà la fira quinzenal de bestiar.

SABADELL

El tribut, primer llibre de Joan Sallarés

Joan Sallarés, poeta exquisit, lloretat en moltes de les nostres festes literàries, ha publicat el seu primer llibre. Duu per nom «El tribut», i és presentat amb aquella bellesa característica en tots els treballs que surten de les màquines de «La Noogràfica».

«El tribut» és un aplec de proses escaients, que revelen la forta personalitat d'En Joan Sallarés, el qual figura entre els capdavanters del moviment cultural de la nostra ciutat, i té ja un merescut prestigi entre els joves intel·lectuals catalans.

La majoria de treballs que componen aquest llibre amable, sobretot «L'aviada», «Primer capítol del poema d'una vida», «Flames d'amor i pietat» i «L'incendiari», són obres mestres en el seu gènere, i no cal dir com el lector els llegeix de cap a cap amb veritable fruïció.

El llibre porta vuit dibuixos de N'Antoni Vila Arrufat, el més prestigiós dels nostres artistes joves. Bé hi escau la col·laboració d'aquest excel·lent dibuixant en el llibre exquisit d'En Joan Sallarés.

El volum d'aquests dos compatriotes nostres és ben mereixedor de figurar en les llibreries més selectes, i és de creure que tots els sabadellens de bon gust voldran adquirir-lo. És una presentalla d'any nou ben encisadora.

Pot adquirir-se — i es deu adquirir per a correspondre al primer llibre d'un excel·lent literat sabadellenc — a l'Acadèmia de Belles Arts i a totes les llibreries sabadellenques.

La diada dels Reis

La Secció Permanent de Propaganda Autonomista del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria està organitzant la tradicional Festa de Reis que ve celebrant anualment per aquesta diada. L'esplendor assolida els anys pas-

sats, fa preveure un gran èxit. Esmentarem de passada, que el Centre, enguany, ha rebut importantíssims donatius en joguines i en metall·lic d'importantes cases comercials i d'un sens fi de particulars.

Ultra el repartiment de joguines, mitjançant sorteig, hi haurà una exhibició de titelles pel popular i acreditat senyor Pi. Es farà, també, una al·legòrica entrada dels Reis d'Orient amb la fastuositat que el cas requereix.

La Diada de la Llengua Catalana

Dijumenge vinent tindrà lloc la festa tradicional de la Diada de la Llengua Catalana, que, com cada any, organitza «Nostra Parla».

Cel que la festa d'enguany sigui ben solemne. La Llengua Catalana ha rebut greuges que revelen una hostilitat sistemàtica contra la nostra espiritualitat, i, per tant, cal que el nostre poble demostrï una manera ben manifesta que està disposat a honorar-la, i a retre-li públic homenatge.

Que tots els catalans que estimen el nostre verb nacional, acudint a la festa, arborats de patriotisme. Defensem amb entusiasme i aridesa la llengua catalana que és el tresor espiritual del nostre poble.

A l'aplec patriòtic que tindrà lloc el dia 7 de gener, a les onze del matí, hi assistiran les entitats nacionalistes i els orfeons, amb llurs banderes.

A la plaça de la Cascada del Parc, es ballaran sardanes. La «Schola Orpheonka» i l'Orfeó Barceloní, cantaran un enfilall de cançons catalanes.

Ultra aquests importants elements, és probable que també hi prengui part una institució musical de molt prestigi.

Les banderes, com de costum, seran col·locades a les escales de la cascata. L'entrada serà lliure.

A la tarda se celebrarà la festa d'homenatge a la Llengua Catalana, a la Sala de Cent.

Es probable que hi prengui part el president de la Diputació de València, senyor Bentosa.

Encara no és completa la llista d'oradors, però podem avançar que parlaran el president de la Diputació de Barcelona, senyor Vallès i Pujals, i En Marí Esteve.

Les autoritats catalanes seran invidades a l'acte.

Tenint en compte que la Sala de Cent no és de gran capacitat, com de costum, l'entrada serà per invitació.

Les invitacions es facilitaran a «Nostra Parla», i a les entitats que integren la comissió organitzadora.

El Comitè Executiu prega als socis de «Nostra Parla» que se serveixin passar per les oficines de l'entitat, per tal de recollir les invitacions.

Els Pomells de Joventut

LA FESTA DELS 800 POMELLS

Es vibrant l'entusiasme que regna entre la joventut pomellista de Catalunya amb motiu de la magna festa dels 800 Pomells que es celebrarà el dia 14 de gener a Santa Anna, el matí, i al Palau de la Música Catalana a la tarda.

Tots els Pomells que posseeixen bandera es proposen assistir-hi portant-la, i són molts els que n'estan confeccionant per tal de poder pendre part al solemnisssim acte de la presentació de les banderes al poble de Catalunya.

EL POMELL «POM DE ROSELLES» DE MADRID

El Pomell de Joventut «Pom de Roselles», format per joves i damelles catalanes residents a Madrid, que presideix l'entusiasta patufista Rafael Moreno, està organitzant la festa del segon aniversari de la seva fundació, que tindrà lloc el dia 7 del present gener.

Al matí solemne Missa de Comunió i una visita col·lectiva a les sales de Murillo, Velázquez, Greco i Rafael del Museu del Prado. A la tarda es celebrarà un acte patriòtic que va a càrrec exclusivament dels pomellistes residents a Madrid. Es llegiran poesies patriòtiques, hi haurà audició de cançons populars i es representaran les obres d'En Folch i Torres «Borrallons de neu» i «Reict». Amb motiu del segon aniversari

serà repartit entre els catalans residents a Madrid l'opúscle «L'Esperit dels Pomells de Joventut».

A aquests actes hi ha estat convidat el fundador de l'institució En Josep Maria Folch i Torres.

ELS REIS PER ALS INFANTS DE LA BARCELONETA

Editada per la Federació de Pomells de Joventut de la Barceloneta, s'està repartint per la dita barriada unes petites fulles, de paper couché amb un gravat al·legòric de R. Figuerola, que insereixen una petita al·locució demanant la cooperació del veïnats a la festa de Reis.

Pel sol esforç dels Pomells de la Barceloneta «Nostra Senyera», «Lliris d'aigua», «Niu d'amors», «Tanyes de Ribera» i «Sant Joan La Salle» seran més de cent els infants pobres que seran visitats pels Reis d'Orient.

L'estafa pel procediment de l'empleu

DETENCIO DE TRES TIMADORS

Fa algun temps el senyor alcalde va assabentar-se que tres subjectes havien ofert un empleu a la secció d'Higiene Municipal a Jordi Salcedo Hernal, porters de la casa número 187 del carrer de la Diputació, a canvi de 3.000 pessetes, de les quals en va rebre 1.000, a compte, remeient un ofici-nomenament falsificat.

Sabent que ahir devien tornar a la porteria, amb l'esperança de rebre més diners, el cap de la guàrdia urbana, senyor Ribé, complimentant ordres de l'alcalde, va disposar un parany, ordenant que l'oficial de la guàrdia urbana, senyor Merino, l'auxiliar senyor Florit, l'urba senyor Garcia procurassin agafar els estafes.

A les sis de la tarda acudiren a la porteria Alfred Grandí Bardi, de 57 anys, cotxer, habitant a la Riera Alta número 24, Miquel Mateo Arosa, de 34 anys, ebanista, habitant al carrer de la Cadena número 6 bis; Sebastià Curtó Alani, de 34 anys, habitant al carrer de Fortuny número 2, esperant rebre les 2.000 ptes. que mancaven, segons conveni amb el Salcedo.

En el precís moment en què un dels tres subjectes rebia de l'espasa del Salcedo un sobrescrit al qual devia haver-hi les 2.000 pessetes, fou detingut pel senyor Merino, qui es feu càrrec del sobre i conduí a la Delegació de Policia els tres timadors, els quals foren entregats al Jutjat de guàrdia amb els documents al·ludits anteriorment.

Seria convenient que el públic no es deixés caure en estafes semblants, ja que abunden més del convenient els afeccionats a timar pel procediment de l'empleu.

Cultura

A l'Escola Superior d'Agricultura (Urgell, 187), ha quedat oberta fins el 9 del corrent, la matrícula del curs semestral preparatori que comprèn les assignatures necessàries per a ingressar-hi, que són: Nacions de Matemàtiques (Aritmètica, Àlgebra i Geometria), Nacions de Física, Nacions de Química, Català, Llengua francesa i Geografia.

L'organització d'aquest curs que comença el dia 10, permet adquirir en mínim de temps tots els coneixements necessaris, i està especialment dedicat als alumnes que desitjant ingressar el pròxim curs a l'Escola, no estiguin suficientment preparats a les matèries exigides.

Anuncis oficials

COMPANIA DELS CAMINS DE FERRO DEL NORD D'ESPANYA

En el sorteig efectuat avui davant del notari de l'Ilustre Col·legi i districte de Madrid, don Modest Conde i Caballero, de les obligacions corresponents al venciment del primer de febrer de 1923, han resultat amortitzades les següents:

Línia d'Osoa a França per Canfranc, Soto de Rei a Gijón, Santa Anna i Villabona a Avilés i Sant Joan de Nieva.

1.914 obligacions especials, números 571 a 74, 681 a 90, 731 a 40, 951 a 60, 1.141 a 50, 6.561 a 70, 7.191 a 200, 7.431 a 40, 8.161 a 70, 10.891 a 900, 12.031 a 40, 15.041 a 50, 15.911 a 20, 17.131 a 40, 18.131 a 40, 25.991 a 26.000, 26.181 a 90, 26.601 a 10, 26.661 a 70, 29.341 a 50, 29.451 a 60, 29.651 a 60,

30.521	a 30,	30.541	a 50,	31.301	a 10,
31.431	a 40,	33.141	a 50,	35.401	a 500,
36.861	a 70,	37.631	a 40,	37.771	a 80,
40.361	a 70,	41.091	a 100,	42.521	a 30,
42.911	a 20,	43.791	a 800,	49.041	a 50,
50.391	a 400,	51.151	a 60,	51.371	a 80,
51.481	a 90,	51.591	a 10,	51.631	a 40,
51.951	a 60,	52.691	a 700,	52.871	a 80,
52.951	a 60,	53.431	a 40,	56.201	a 10,
57.261	a 70,	60.181	a 90,	62.071	a 80,
62.411	a 20,	62.631	a 40,	62.921	a 30,
64.051	a 60,	65.351	a 60,	66.021	a 30,
66.151	a 60,	66.231	a 40,	67.761	a 70,
68.631	a 40,	68.941	a 50,	69.561	a 70,
70.041	a 50,	73.341	a 50,	73.981	a 70,
74.621	a 30,	74.821	a 30,	75.081	a 90,
76.081	a 90,	76.301	a 10,	76.551	a 60,
76.931	a 40,	77.001	a 10,	77.231	a 40,
78.751	a 60,	78.761	a 70,	78.791	a 800,
79.321	a 30,	80.011	a 20,	80.881	a 90,
81.391	a 400,	81.651	a 60,	82.641	a 50,
82.741	a 50,	84.891	a 900,	85.351	a 60,
85.731	a 40,	87.721	a 30,	88.511	a 20,
88.841	a 50,	88.901	a 10,	89.001	a 10,
89.121	a 30,	89.301	a 10,	90.491	a 500,
90.661	a 70,	91.551	a 60,	91.711	a 20,
92.051	a 60,	92.231	a 40,	92.371	a 80,
92.461	a 70,	92.901	a 10,	93.411	a 20,
93.751	a 60,	94.041	a 50,	94.111	a 20,
94.151	a 60,	94.331	a 40,	94.911	a 20,
95.051	a 60,	95.941	a 50,	97.811	a 20,
97.871	a 80,	97.981	a 90,	98.011	a 20,
99.601	a 10,	100.051	a 60,	100.391	a 400,
100.661	a 70,	100.881	a 90,	102.551	a 60,
105.131	a 40,	105.481	a 90,	105.641	a 50,
106.931	a 40,	107.141	a 50,	107.331	a 40,
107.341	a 50,	108.801	a 10,	109.231	a 40,
109.801	a 10,	109.861	a 70,	110.091	a 100,
110.141	a 50,	11.551	a 60,	111.971	a 80,
112.101	a 10,	112.231	a 40,	113.251	a 60,
113.471	a 80,	113.541	a 50,	113.691	a 700,
114.001	a 10,	116.291	a 300,	117.101	a 10,
118.331	a 40,	118.911	a 20,	118.921	a 30,
121.571	a 80,	122.091	a 100,	123.541	a 50,
123.821	a 30,	123.831	a 40,	124.331	a 40,
124.581	a 90,	124.651	a 60,	125.291	a 300,
125.991	a 126.000,	126.581	a 90,	127.991	a 128.000,
128.000,	128.381	a 90,	128.911	a 20,	
128.971	a 80,	132.171	a 80,	132.341	a 50,
132.551	a 60,	133.011	a 20,	133.251	a 60,
133.591	a 600,	133.771	a 80,	134.201	10,
134.471	a 80,	134.651	a 60,	135.101	a 10,
136.771	a 80,	138.481	a 90,	140.161	a 70,
140.651	a 60,	140.901	a 10,	144.341	a 50,
144.651	a 60,	144.981	a 90,	145.781	a 90,
146.951	a 60,	147.511	a 20,	148.591	a 600,
148.731	a 40,	149.451	a 60	149.801	a 10.

els portadors d'aquestes obligacions podran efectuar el cobrament de llur import des del primer de febrer de 1923, a raó de 500 pessetes, en la forma i llocs que a continuació s'expressen, amb deducció dels impostos establerts pel Govern sobre la prima de reembors:

A Madrid: Al Banc d'Espanya i a les Oficines de Títols que la Companyia té instal·lades a la seva estació del Príncipe Pio i al Palau de la Borsa (Lealtad, 1).

A Barcelona: A l'Oficina de Títols instal·lada a l'estació del Nord.

A València, a l'Oficina de Títols, que la Companyia té instal·lada a la seva estació.

A Bilbao: Pel Banc de Bilbao.

A Santander: Pel Banc Mercantil i pel Banc de Santander.

A Valladolid, León, Saragossa i Sant Sebastià, per les Oficines de Caixa que la Companyia té a les seves respectives estacions.

I per últim, a les Agències i corresponsals del Banc Espanyol de Crèdit, a tots els llocs no expressats i per totes les Sucursals del Banc d'Espanya.

Madrid, 15 de desembre de 1922. — El Secretari general de la Companyia, Ventura González.

(Anunci publicat a la «Gaceta de Madrid» el dia 25 de desembre de 1922.)

SOCIETAT ESPANYOLA DE CONSTRUCCIONS ELECTRIQUES

Amortització d'Obligacions
En virtut del sorteig celebrat el dia 30 del mes passat, amb intervenció del notari don Antoni Gallardo, corresponen ésser amortitzades les 135 següents obligacions de les emeses per aquesta Companyia:

NUMERACIO

Números	661	al	670
	831		840
	890		900
	2251		2360
	2301		2310
	2321		2330
	2431		2440
	2641		2650
	2751		2760
	2981		3000
	4481		4490
	4651		4660
	5321		5330
	5861		5865

Per al cobrament del valor nominal d'aquestes obligacions (i import del cupó vençut el 31 de desembre últim), podran presentar-les llurs tenedors a la Caixa social de «Cooperativa de Fluid Elèctric, Plaça de Catalunya, núm. 9», primer, a partir del 15 del corrent.

Barcelona, 2 de gener de 1923.

Excursionisme

La Secció de Propaganda i Excursions de l'Ateneu Obrer del Districte II, d'acord amb la Secció d'Instrucció del mateix centre, tenen organitzada per al present curs un cicle de conferències.

La primera tindrà lloc al local social de l'Ateneu (Marcaders, números 38 i 40), el dia 11 del corrent mes a les deu de la vetlla, anant a càrrec del doctor En Narcís Fuster, qui tractarà d'«Una excursió a la India anglesa», projectant-se un bon nombre de vistes fixes.

L'acta serà públic.

Los dolores de cabeza y de nuclas

desaparecen inmediatamente usando las **Tabletas "Bayer" de Aspirina**

Exfase siempre el embalaje original con la faja encarnada, la Cruz "Bayer" y la inscripción: "Fabricación especial para España".

CINEMA

Per la depuració

Es cert que el cinema va marcant progrés lent però segur vers la seva depuració, no sols en el sentit moral, sinó en el de la representació exacta de la vida humana i dels costums dels pobles. La manca de realitat, de sinceritat, en la manera de presentar al públic les escenes, fan que els costums, els sentiments i les accions que s'hi exposen no reflexen la vida dels homes en el lloc al qual l'acció es desenrotlla. Aquesta desprecupació per la veritat és un gran dany que es fa públic i per ella en reben matemàtics no sols els cinematògrafs sinó també els autors que presenten un teatre del tot convencional.

Per això trobem molt encertades les opinions que han emès recentment dos directors d'escena francesos Louis Delluc i Jaume Feyder. Ha dit el primer: «Desitjo al cinema americana que deixi d'europeïtzar-se; al cinema alemany que faci menys consum de tautes i d'esquelets; al cinema rus que resti suau i al cinema francès que esdevingui del tot francès». I el segon, el director de les excel·lents produccions «L'Atlantide» i «Crainquebille»: «Desitjo que la producció de França esdevingui la producció francesa. Continuarem vegetant d'una manera lamentable mentre les nostres indústries de vista curta obstinaren en preconitzar la fabricació del film que passi per tot arreu, fatalment, cau en la indiferència i, fatalment, cau en la indiferència internacional».

Dins d'aquest mateix ordre d'idees escrivia fa poc temps el crític cinematogràfic d'un dels grans diaris parisiens:

«Un dels atractius més principals del cinema és el de permetre als imaginatius fer la volta al món en vint-i-cinc minuts i d'estudiar sobre el natural les civilitzacions més diverses sense aixecar-se de la butaca. Gràcies a l'internacionalització del repertori de la pantalla, ens vatem de conèixer avui els costums i els usos dels americans, dels italians i dels suecs, que veiem agitar-se davant els nostres als en comèdies innombrables i en tragèdies del dia, en les quals es pot veure de reüll el seu psicològic».

Il·lustrat: Si hom jutja pel que succeeix als nostres estudis francesos, aquests documents no són pas sempre una sinceritat indiscutible. Hi ha a els cercles professionals del cinema, una deformació psicològica molt accentuada. Els nostres directors d'escena i els nostres actors, obligats pels editors que somen conquerir el mercat mundial, s'esforcen en americanitzar llurs moviments i llurs fets. He vist en tres films francesos, l'acció dels quals es desenrotlla a França, com en plantejar-se un conflicte sentimental o social entre els herois, per arribar a l'alta societat, era solució immediatament per un combat de boxa, vigorós, metòdic, interminable, en presència de llurs esposes i de llurs filles, que tenien l'aire de robar aquest procediment molt natural i conforme als nostres millors costums.

En una correspondència dels Estats Units hem llegit també que molts

films no s'adapten pas a l'ambient del viure dels americans. I afegia:

«Dec dir que el problema de la qualitat artística i intel·lectual del film, que inclou el simple bon sentit i la seva humanitat, no són pas qüestions que semblin preocupar molt els directores del cinema. Un escriptor americà de talent, Mr. P. E. More ha dit amb certa lamentació: «Abans que tinguem una literatura americana, hem de tenir una crítica americana».

Aquesta màxima s'aplica amb més precisió encara al cinema americà i gosaria a dir al cinema de tots els països. És per mitjà d'una crítica vigorosa que pot encaminar-se als productors per una via millor.

Ens diu l'articulista que hi ha als Estats Units el National Board of Review que es proposa ajudar la presentació dels bons films i arreconar els dolents. Aquest organisme és enemig de la censura dels Estats o els municipis perquè entén que aquesta censura no serà mai de la mateixa opinió que una gran indústria com la del cinema americà, la qual no pot estar a la mercé dels capricis dels municipis, perquè sovint els uns es contradueixen amb els altres.

El «National Board of Review», precontiza, doncs, l'examen dels films per grups de gent desinteressada i escollits. Aquest examen és voluntari per part de l'editor. Si aquest no el vol presentar, res se'n diu, i si dels presentats n'hi ha algun de dolent, també queda en el silenci. Però aquesta tria no satisfà tampoc al comentarista, perquè, si bé els films recomanats són morals, n'hi ha de molt pobres d'esperit o d'uns costums del tot imaginaris.

Mentre el cinema no sigui una expressió fidel de la realitat, no haurà assolit el seu grau de perfecció a qual pot arribar. El cinema no s'ha d'apartar de la naturalitat, perquè és en ella que té el seu gran esdevindre. El dia que sigui així, aleshores, a través del cinema, veurem els costums dels pobles de tot el món, fent una tasca semblant a la de la traducció de les grans obres a totes les llengües, per tal que s'universalitzin. I en mig d'aquestes obres humanes el cinema hi podrà encabir les grans meravelles de la naturalesa.

DE NOVA YORK ESTANT

Activitat filmadora de la Paramount

(Escrut especialment per a LA VEU DE CATALUNYA)

Fa pocs dies tornà a obrir les seves portes l'immens «estudi» cinematogràfic que l'empresa «Paramount» té a Long Island, a curta distància de la ciutat de Nova York. Les facilitats d'aquesta coneguda empresa per a la producció de pel·lícules, amb un grau de perfecció tècnica fins avui no igualat, han augmentat considerablement. De conformitat amb els plans del departament de producció de la «Famous Players-Lasky Corporation», empresa productora de les famoses pel·lícules «Paramount», en l'esdevindre existirà una cooperació més estreta entre l'estudi de la Paramount

a Hollywood (Califòrnia), on fins avui s'han produït la majoria de les seves pel·lícules, i l'estudi de Long Island.

Quan es tracti d'impressionar una pel·lícula, l'acció de la qual es desenrotlla en una urbs populosa com Nova York, o els seus voltants, la pel·lícula s'impressionarà, parcialment o total, segons les circumstàncies, en l'estudi de Long Island i quan l'acció demanarà com escenari les belleses del paisatge californià, les escenes s'impressionaran a Hollywood.

Darrerament, s'han donat ja alguns exemples de la ubicuitat que a la Paramount ofereixen els seus il·limitats recursos per a la producció de pel·lícules. En la recent pel·lícula «Making a Man» (La formació d'un home), dirigida per Josep Henabery, un dels millors «metteurs» de l'empresa, la qual pel·lícula interpreta el primer actor Jack Holt, molt conegut del públic de Barcelona, les escenes exteriors (co és, les impressionades fora de l'estudi cinematogràfic), ho foren a Nova York, i quan aquestes escenes foren finides, la companyia es dirigí a Califòrnia, on s'impressionaren les escenes interiors, per oferir l'estudi de Lasky (que, per cert, és el més gran del món), majors facilitats per a la impressió de la pel·lícula, que l'estudi de Long Island.

En la pel·lícula «Java Head», dirigida per George Melford, director de notables produccions «Paramount», la qual està en preparació, les escenes californianes s'impressionaran, com és natural, a la mateixa Califòrnia, abans que la companyia es traslladi a les immediacions de la històrica ciutat de Salem, prop de Boston, on es desenrotlla la major part de l'acció de l'adaptació cinematogràfica de la novel·la del literat americà Josep Hergesheimer.

La pel·lícula «Back Home and Broke» (De tornada a casa sense diners), en la qual Thomas Meighan, el gran actor de la Paramount, interpretarà el protagonista, sota la direcció d'Alfred Green, s'impressionarà en la seva totalitat a l'estudi cinematogràfic de Long Island, perquè solament en una urbs com Nova York pot trobar-se l'ambient apropiat que requereix l'argument d'aquesta pel·lícula.

L'important actriu polonesa Pola Negri, qui fa poques setmanes arribà als Estats Units, per a pendre part en una sèrie de pel·lícules de la Paramount, interpretarà les seves admirables creacions a l'estudi de Califòrnia, en lloc de fer-ho en el de Long Island, com en un principi s'havia projectat. La primera pel·lícula que aquesta famosa estrella interpretarà als Estats Units es nomenarà «Bella dona», i la dirigirà George Fitzmaurice. La pel·lícula s'impressionarà totalment a Califòrnia, perquè els frondosos paisatges, alternats amb les platges i els sorrells inhospitalaris que apareixen en la pel·lícula, no es trobarien enlloc més dels Estats Units.

Els films presentats

«L'ocell blau», film per a infants

Les idees belles i de bona voluntat escassegen. De tant en tant, amb gest altruista, s'esbossa un propòsit elogi-

ble. I els homes sincers que poden i volen ésser-ho, han de recollir-lo i vigilitzar-lo amb els seus clams, alçar la veu i pregonar-ne les seves excel·lències.

Ara la casa Seleccine ha traçat una idea remarcable. Es tracta de realitzar per les diades dels Reis unes escollides sessions de cinema per a infants. Cinema de bellesa, de fantasies, d'ensenyament. Artistes que en la plenitud de llurs facultats, en el cim de la glòria, ofereixen generosament llur treball, ple de puresa i honradament expressat, als homes de demà. Es tracta d'una ingènua i senzilla il·lusió d'estètica i de bondat, en la qual tot somriu.

Els subjectes dolents, d'una dolenteria sense cap malícia, esdevenen bons i al capdavant ho són més que els bons mateixos. I les fades, molt humanes, amb còmica serietat guien la vida, fent el món més bell. El somriure que passa constantment, sense nòcio de temps ni d'espai, és la rialla deliciosa a les placides cares dels petits espectadors. Diríem que la felicitat passa per les criatures fugacment, mentre espurnes d'ella van al cor dels grans.

L'adaptació de «L'ocell blau», el conegut conte de Maeterlinck, està en primer terme del film.

Per Maurici Maeterlinck la felicitat és un ocell blau que es troba al nostre abast. Per obtenir-lo no cal anar-se'n molt lluny. A vegades quietament està entre nosaltres.

La vetlla abans de Nadal, Tytyl i Mytyl, dos petits fills de gent campecola, senten fred i tristesa.

Senten també enveja perquè ella, no guaire lluny, hi ha els nois rics de càlida llar. En adormir-se, pensen en una amigueta malaltissa, que, plorosa, els demanava un petit ocell que ells tenien de temps i que refusaren donar-li.

En la nit admirable, la Fada Berylune apareix amb un talisman que ensenya l'ànima de totes les coses. Aquestes prenen simbòlicament grans formes i parlen. Fins el petit gat i el feréstec gos contenen, amb un plany trist i llarg, llurs inquietuds. Tots fugen amb la Fada cap al niu de l'Ocell Blau. El camí és infinit i la nit negra. El Palau d'ella, de la nit, els convida a entrar. El Somni, la Mort, les Malalties, les Estrelles i la màgica Rosada parlen també. Després arriben al Sant Camp. Sobre els sepulcres, els morts prenen altra volta la vida. El cementiri és un jardí de flors.

Tytyl i Mytyl parlen amb els avis, molt vells, i de fa tants anys i enterrats. La memòria, gran senyora, els festeja a tots. Seguint sempre, arriben al Palau del Luxe-alegre, i en el qual hi regna magna festa. Asseguts grollerament a taula, la Riquesa, el Propietari, la Ignorància, la Vanitat, la Peresa, el Riure estúpid i el Golafre, gesticulant immoderament, discuteixen de coses banals. La Llum els fa fugir i plens de sofriment queden a la Cova de la Misèria.

Majestuosament alçat, el Temple de la Felicitat els espera. L'Alegria, la Salut, l'Aire Pur, el Cel Blau, la Pluja, la Primavera i els Bons Pensaments, els reben amb gran joia. Els Grans Plaers, Ser Bo, Ser Just i el Talent els parlen amb extensió.

Els pares Tytyl i Mytyl els besen.

Infinitat de nois volen venir a la terra. Les mares ansiosament s'esperen a les Portes del Palau. El Temps les obre, i mares i fills van a la vida alegrement.

Però l'Ocell Blau resta perdut encara, potser per a sempre...

Quan el sol esclata amb timidesa, els petits germans es desperten. Penen altra vegada en la noia malaltissa que plorosa els demanava l'ocell, i en agafar-lo per a portar-l'hi, sobtadament es converteix en l'Ocell Blau, de rara magnificència. I aleshores comprenen que fent bé als altres és com s'assoleix l'Ocell Blau, símbol de la felicitat.

Aquestes i altres coses és el cinema per a infants que es projectarà a l'Estudi Cirera, de Gràcia.

Qui hagi llegit el conte de Maeterlinck hi trobarà la realitat mateixa. Un bell somni intensament majestuos.

Benvingut igual transplatat al cinema. Voldríem que restés com una cosa exemplar.

La «Fada de les nines»

Mary Miles Minter, una actriu de singular relleu d'Amèrica, és certament poc coneguda entre nosaltres, cosa verament sensible. En les comèdies lleugeres de conflictes sentimentals, finament expressats i sense gaire transcendència, hi ocupa un lloc envejable. I co que posa de relleu les seves condicions d'artista, és la simplicitat, la senzillesa, el caire d'ingènua modesta que obté el seu treball.

La «Fada de les nines», obtindrà molta acceptació. L'espectador la recordarà per molt de temps.

Pel·lícula de programa corrent, presentada per la casa Pathé, però d'acció original i intensament exposada. Es remarca en primer lloc la constant claredat de les fotografies i que, com és natural, dona al film aquest una visibilitat poc acostumada en produccions semblants.

Les estrenes

Al Palace Cine i al Kursaal ha estat estrenada la comèdia alemanya «L'amor porta el volant», interpretada per la simpàtica artista Ossf Oswald.

Ha estat molt ben rebuda pel públic per tractar-se d'un assumpte original que amb tota pulcritud ens ha presentat el programa Verdaguer.

Anglaterra té sòlidament arrelada una indústria cinematogràfica. Allí hi ha homes de molta voluntat, que lluitant amb les inclemències del temps, amb la trista grisor estesa al cel, fan pel·lícules de totes menes, algunes de valor positiu ben dignes d'exhibir-se als públics més exigents.

La fotografia, amb absoluta contribució d'una tècnica moderníssima, és d'impecable claredat i els actors, inconfundibles per llur treball, tan propi, diríem, la saben fer valer.

L'èxit recent de diverses adaptacions, de les novel·les de Conau Doybe, que tan encertadament feren per al film, és tan sols un petit avenc del molt que han fet. Sigui'n permès d'oldre'n d'aquesta sistemàtica exclu-

Aneu a veure al **Kursaal** Palau de la Cinematografia

ROGER LA HONTE

l'admirable producció francesa, l'estrena de la qual ha constituït un èxit sense precedents

sió que es fa del film anglès, quan totes les produccions que s'han presentat han estat ben acollides.

Jugant amb vides: és una pel·lícula anglesa, que tot i no essent de programa especial, patentitza co que hem exposat. Estrenada al Saló Catalunyà ha obtingut un èxit en extrem falaguer.

Felicitem la Proelne per haver-la presentada.

El Programa Ajúria acaba d'obtenir un nou èxit amb la presentació de la deliciosa comèdia «Vint-i-tres hores i mitja de permís», basada en els dies del reclutament dels soldats que havien d'anar a lluitar als camps de batalla de França.

L'actor Douglas Mc. Lean en fa una gran creació, donant proves d'unes dotes còmiques remarcables.

A la Sala Catalunyà, on s'ha estrenat, ha estat acollida amb franca simpatia.

«Roger La Honte»

En la pel·lícula de selecció «Roger la Honte», l'artística producció francesa que es projecta en un lloc tan confortable com és el Cinema Kursaal, hi ha sobriament exposada una perfecció cinematogràfica i una acció lògica, natural.

Els adaptadors coronen les qualitats de la novel·la amb una riquesa en la presentació i una interpretació acuradíssima. El notable actor Signoret no podia fer un Roger de qualsevol manera, sense companyes que l'ajudessin dignament. I així el conjunt que obté aquest film tan francès és amb tota justesa una visió artística.

El silenci absolut—evident demostració d'un interès—amb que el públic acollí algunes de les escenes més emocionants, l'aprovació general que fou visiblement notada al final, són una prova del nostre judici.

Com que fou estrenada anit passat a l'espai ens manca, en la propera Pàgina insistirem amb més extensió sobre el «Roger la Honte», la producció cabdal de totes les sèries franceses, sense que la paraula «sèrie» vulgui dir en moltes d'elles, un film d'aventures insubstancials, sinó adaptació d'obres de gran volada de la literatura francesa.

Reportatges

La casa Verdaguier, després dels ressonants èxits que acaba d'obtenir presentant els gran films «La filla de l'ajusticiada» i «Anna Bolena» prepara per aviat l'estrena de la nova gran exclusiva «Elena Power».—La culpa agena.

Presentarà també dins el curs d'aquesta temporada la gran sèrie alemanya «L'home sense nom» per a la producció de la qual la U. F. A. de Berlín ha fet recórrer tota Europa als artistes per tal d'impressionar escenes adequades a la novel·la.

Igualment té en cartera les dues grans obres de la literatura francesa «Els misteris de París» i «L'emperador dels pobres», dos films que orliran poderosament l'atenció. Finalment remarcarem, com a repertori extraordinari, l'adaptació al cinema de la popular obra «Robinson», l'estrena de la qual és esperada amb molt d'interès.

Aviat seran presentades a Barcelona tres magnífiques produccions editades per la prestigiosa marca alemanya U. F. A.

Són aquestes «La verge de la neu», «Mania» i «Els ulls de la mòmia». El millor elogi que podem fer d'elles és citar el nom de la casa productora, afegint que en la primera executa el paper de protagonista la Mia May i en la segona Pola Negri. Aquestes obres ja són a Barcelona i no dubtem que no tardarem molt temps a veure anunciada l'obra estrenada en aquells salons que presenten el més notable que es produeix.

«Art i Cinematografia». L'acreditada publicació cinematogràfica publica un número extraordinari, que a part d'honorar en extrem els elements directors de tan útil revista, demostra ben visiblement la importància que ha assolit el comerç cinematogràfic català.

Felicitem els directores per l'esforç que acaben de realitzar.

Hem tingut ocasió d'admirar unes belles fotografies de «Monna Vanna», film adaptat de Maurice Maeterlinck. Són unes escenes majestuosas. Esperem veure'l per a comprovar i estendre els nostres judicis.

Concerts

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA «DA CAMERA»

El sisè concert d'aquest curs, organitzat per la prestigiosa entitat musical barcelonina, revestí un interès excepcional. Tingué lloc la nit del 31 de desembre, al Palau de la Música Catalana, on, com d'habitud, hi acudí una nombrosa i selecta concurrència.

Tot el concert era dedicat a la música russa i figuraven en el programa els noms dels compositors més genials i representatius d'aquest país, el qual posseeix una ànima musical tan rica i exuberant. Cal nomenar ara aquests noms per a fer-nos arribar de la importància del programa. Mireu: Mussorgsky, Glazounov, Rimsky-Korsakow, César Cui, Dargomijsky, Rachmanow, Strawinsky i Glinka.

Si diem encara que aquest programa fou confiat a artistes de tant mèrit i de tant refinada sensibilitat artística com la eminent mezzosoprana senyora Maria Davidoff, la incomparable interpretadora que tant hem aplaudit al Liceu durant les memorables representacions de «Boris Godunov», «La dama de piques» i «El príncep Igor», i l'intel·ligent home de teatre senyor Víctor Andoga-Jouffrè, qui ha tingut cura amb evident talent, de la «misce en scène», delicada i difícil, de totes aquestes obres del teatre nacional rus, trobarem ben explicable que resulti aquesta sessió russa, oferta per l'Associació de Música «da camera», als seus associats, una de les més notables d'aquest curs.

La senyora Davidoff és una artista completíssima. No solament posseeix una rara musicalitat i un gran talent, sinó que canta amb una veu, no molt potent, però de timbre ben agradable, i sap expressar, d'una fàcil i viva, en les cançons que interpreta, tota l'ànima de l'autor, i tot l'esperit també del seu país. La seva dicció és franca i senzilla i natural, i el seu art, molt pur, us deserta de seguida una profunda simpatia.

Canta amb una rara perfecció la «Cançó oriental», de Glazounov; el «Cant jueu» i les cançons de l'aplec «La cambra dels pens», «Al recó», «Amb la nina» i «Anant al liti», de Mussorgsky; «La rosa i el rossinyol», de Rimsky-Korsakow; la «Cançó de bressol» i «Campanetes de neu», de Glinka; i les cinc delicioses cançons populars, harmonitzades per Strawinsky, «Sorotchenka», «Vorona», «Tchitcher-Jatcher», «Natachka» i «Tilim-Bom», totes elles breus i concises, però admirables com a caràcter, i remarcables per la riquesa rítmica i per la fusió maravillosa de la paraula, gairebé sempre incoherent, amb el so. La senyora Davidoff va interpretar magistralment tot aquest difícil programa, excel·lent d'una manera extraordinària en les cançons de Strawinsky, que ella ha treballades amb el propi autor. El públic es va mostrar prodig en aplaudir-la, obligant-la a bisar algunes de les cançons i a cantar fora de programa una molt bella cançó de Mussorgsky.

El bariton senyor Andoga-Jouffrè és tot un artista, d'ànima elevada, que sent amb intensitat aquella dolça incomparable intimitat de la cançó.

La seva veu, mai estrident i sempre agradable, com a sonoritat, té el do de penetrar de seguida i de remoure el sentiment. La seva dicció, el seu fraseig i el seu matís, són incomparables.

Les interpretacions que ens oferí el senyor Andoga-Jouffrè, amb el seu art tan perfecte, resten qualsevol de memorable. En el programa d'aquest excel·lent i veritable artista, les cançons: «Aria de Chakovsky», de Khovachina, «Entre quatre parets», «Avui no m'has vist entre els altres» i «El boc», de Mussorgsky; «Liles», «Vora ma finestra», «Ja torno a estar sol» i «Com passa tot», de Rachmaninow; «A la primavera», de Rimsky-Korsakow; «Desig», de C. Cui, i «El moliner», de Dargomijsky.

El senyor Andoga-Jouffrè obtingué un èxit complet, veient-se obligat a bisar moltes de les composicions i a cantar, fora de programa, el cant popular «Soleils», harmonitzat per Siomoff.

Aquest notable concert ens afirmà en la idea de com pot ésser ben profitós per a nosaltres els compositors catalans, el coneixement complet i l'estudi aprofundit de tota la música russa, tan amara del sentit de la terra i dels sentiments pregonos de la raça. Estemem com a obres sobresortint d'entre totes les que integraven el magnífic programa, les cançons de Mussorgsky, i

d'entre elles «El boc», «Amb la nina» i «Anant al liti»; «A la primavera», de Rimsky-Korsakow; «Ja torno a estar sol», de Rachmaninow; «El moliner», de Dargomijsky, i les cinc interesantíssimes cançons de Strawinsky.

La senyora Davidoff i el senyor Andoga-Jouffrè trobaren un notable cooperador en el pianista senyor Nicolau Siominsky, artista de talent excepcional, qui acompanya magistralment totes les obres, algunes d'elles ben difícils, que figuraven en el programa. El senyor Siominsky, no acompanya solament al cantant, sinó que sap identificar-se amb ell i sap donar als comentaris musicals del piano, tot l'ambient de la cançó. El senyor Siominsky és molt jove encara, però pot dir-se d'ell que és un artista complet i un gran artista.

Cal felicitar a l'Associació de Música «da camera» per haver-nos proporcionat el goig d'aquesta exquisida i selectíssima sessió.

J. LL.

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Cobles Montgrins, Barcelona, Principat de Perelada, i Orfeó Català

Heu's aquí un concert esdevingut també tradicional. El fet de dedicar cada any un dia ben assenyalat a l'audició i glorificació de la nostra dansa nacional constitueix, certament, una excel·lent pensada. I en glorificar la nostra dansa i en portar-la a les nostres sales de concerts, es glorifica, ensems, l'instrument transmisor: la cobla.

Tres foren enguany les cobles a les quals es confià la interpretació del interessant programa: «Montgrins», de Torrellà; «Principat», de Perelada, i «Barcelona». Executaren sardanes dels coneguts compositors: Morera, Garreta, Pujol, Toldrà, Balcells, Lambert, Alfonso, Junca, Fornells, Botey, Serra, Català i Pep Ventura-Pujol. Tocar, demés, la bonica Glossa: «Les danses de Vilanova», de Toldrà, i col·laboraren a l'execució de la «Cançó de cap d'any», d'En Francesc Pujol.

Les cobles que ja havem esmentat són ben conegudes. Palésaran un cop més, ja no cal dir-ho, llurs excel·lents i sovint aplaudides condicions. Hem de confessar, amb tot, que trobarem aquest cop la «Principat», de Perelada, un xic desafiada. I el nostre deure de fidels cronistes ens obliga també a confessar que l'execució de la bellíssima sardana: «Juny», d'En Juli Garreta, confiada a la cobla «Barcelona», constituï el nostre entendre, un dels més purs èxits de la sessió que comentem. L'obra d'En Garreta fou tocada de falsó perfecta. Rarament hem sentit una cobla més hàbilment i dolçament fusionada. Repetirem, però, que les tres ben conegudes i ben aplaudides cobles a les quals fou confiada la important i ben significativa sessió, lluren, una vegada més, llurs belles qualitats.

Dues foren les obres estrenades, el Palau de la Música, el dia de cap d'any: «Rosada d'estiu», d'En Català, i «Cançó de cap d'any», d'En Francesc Pujol. La producció d'En Català és certament escaient. Hom l'escolta amb gust. Però l'èxit franc, esclatant, de la tarda, passat en Pujol amb la seva bonica i ben sentida i ben oportuna «Cançó de cap d'any», d'En Pujol tradueix clarament els bonics versos (versos que ha escrit també el propi Pujol), i els versos són també oportuns.

«Cap d'any», Cap d'any!

Avui la processó dels jorns comença que el cicle d'una anyada complir, dit En Francesc Pujol. I ens parla, tot seguit, del «vall arruïnat», de «la via velleta», del «malalt reclos», del «capitane famolenc», dels camps i prats i pastures, del mariner que «enlla del mar una nau mena», del «jove amador que vol i no gosa», de la follia que arreu del món sembla regnar avui i dels dalters, en fi, de la terra nostra.

Tot això, com ja hem dit, ha estat musicat, traduït de falsó clara.

En Pujol és un músic que, amb tot i conèixer i fins sentir les palpitations més novelles, més arides, de l'hora actual, viu, amb tot (i fins escriu) alliberat de «cabories».

En l'obra que ens ocupa, En Pujol es serveix, d'altra banda, amb traça innegable, dels elements dels quals disposa. I les cobles i l'element coral són emprats, doncs, amb evident encert. Els interludis de les tres cobles sonaven amb bella i ben pastosa plenitud; en canvi, en acompanyar les pàgines cantades, les sonoritats instrumentals apareixien, tothora, certament exquisides i tot sonava deliciósament. Feia bonic. Tot acusava una mà experta d'artista delicat.

El públic acollí la «Cançó de cap d'any», com ja hem dit, amb vibrants i inlassables plaments de mans. Ova-

cionà a l'autor de l'obra i als executants.

La nova producció d'En Francesc Pujol hauria de quedar, creiem, de repertori, i hauria d'ésser cantada tots els anys (talment com el passat diürn), al final del concert ja esperat, ja tradicional, del dia de cap d'any.

Hom endevina que la sessió que havem ressenyat acaba... «normalment». Cantant-se, volem dir, (amb acompanyament i... ensenyament) de les tres cobles! La «Cançó aquellà»...

F. LL.

La Universitat

Han estat nomenats mestres en propietat de Costitx (Balears), Manuel Pineda Lozano; Aviant (Id.), Ferran Fluxa; de Sant Antoni Abat (Id.), Lluís Pérez; d'Olivet, Antoni Benito Vilasch; de Vilad, Josep Sirvent Baeza; de La Figuera (Tarragona), Josep Marian Castell; de Pasanant (Id.), Adolf Valera Cervera, i de Sant Josep (Balears), Rafael Marín Silvestre.

—El rector ha rebut 500 pessetes de la casa J. Uriach i C., perquè les destini als fins benèfics de l'Hospital Clínic.

També ha rebut 500 pessetes dels senyors Fills de Solà i Sert per al mateix objecte.

Vida religiosa

Avui: Sant Florenci, màrtir, i Santa Genoveva, verge. — Demà: Sants Tito i Rigobert, bisbes; Caio Aquili i Eugeni, màrtirs, i Santa Benedicta.

La missa de demà: Octava dels Sants Innocents, màrtirs, color vermell.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona dels Dolors, al Bouscuss.

Adoració nocturna: Demà, Torn de Sant Josep.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Sagrat Cor de Jesús, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de l'Immaculat Cor de Maria, a la mateixa capella.

—Santuari de Nostra Senyora de l'Ajuda, Baix de Sant Pere, 18. — L'Arxiconfraria del Dijous Eucarístic, amb el doble motiu d'honorar el Patró del primer chor de senyors, el beat Joan de Ribera, i beneir la bandera de l'Associació, celebrerà durant els dies 4, 5, 6 i 7 de gener els següents solemnis cultes a l'honor de Jesús Sagramentat:

Triduum de preparació per als dies 4, 5 i 6 de gener, a dos quarts de sis del vespre, exposició de S. D. M., Rosari, exercici de l'Hora Santa el primer dia, i Trisagi cantat els altres dos, amb sènnio pels següents predicadors:

Dia 4: reverend P. Tomàs de Barcelona.

Dia 5: reverend P. Joaquim del Port de La Selva.

Dia 6: reverend P. Salvador de Solsona.

El dia 4 s'estrenarà una nova catedralina d'un geovet eucarístic, a l'intenció del qual s'aplicaran els cultes d'aquell dia.

Solemne benedicció de la bandera del Centre Eucarístic de Nostra Senyora de l'Ajuda.

Diumenge, dia 7, al matí, a les deu, ofici solemne cantat per la capella de música Unió d'Escolars de Montserrat, amb acompanyament d'harmonium i instrument de corda. Farà el sènnio el P. Josep de Besalú, definidor provincial.

Acabat l'ofici, el P. director dels Dijous Eucarístics beneirà la formosa bandera d'aquest Centre, la qual serà apadrinada pels senyors En Jaume Agut Pla i Na Francisca Sèkman Gonzalbo, mentre es cantarà l'Himne a la Bandera.

Tarda, a dos quarts de set, exposició de S. D. M., Rosari, Trisagi cantat per la capella esmentada, sènnio pel P. Pere de Saló, guardià del convent d'Igualada, cerimònia de l'acceptació de la bandera en la forma ordenada pels Estatuts de l'Arxiconfraria, processó per l'interior del temple, estrenant-se un valuosíssim, obsequi que fan al Santuari els associats dels Dijous Eucarístics, Te Deum, benedicció, reserva i adoració de l'Incanit Jesús.

—Parroquia de Sant Jaume. — Demà, de cinc a sis, exercici d'Hora Santa.

A un quart de set, acabament del solemne Triduum, dedicat a la commemoració del Descens de la Verge del Pilar, amb sènnio pel senyor canonge magistral.

Divendres, primer del mes, a les vuit, Missa de Comunió general pels devots del Sagrat Cor, fent la plàtica el reverend En Marc Sanfeliu, prevere.

A dos quarts de dotze i a les dotze, exposat Nostramo, funció de reglament en els primers divendres de mes.

Bisbat

—Victima de llarga i penosa malaltia, ha mort a Verona (Itàlia), el reverendíssim pare Alfons Maria Andrioli, prefecte general de l'Orde de Sant Camil de Lelis, ministres dels mals.

Havia nascut a Verona l'any 1861. Ingressà a l'Orde a la tendra edat de dotze anys, i ordenat de sacerdot, es dedicà a la formació religiosa dels novics. Fou elegit en 1908 procurador general dels Camils; fou nomenat el 8 de desembre de 1910 rector de l'església de Sant Camil, de Roma, en qual càrrec continuà per voluntat expressa del Sant Pare; després d'haver alcançat en la seva Orde el més alt grau de dignitat, o sia el de prefecte general.

El pròxim dimarts es celebrerà en els Pares Camils, en sufragi de la seva ànima, un solemne funeral.

Descansi en pau el benemèrit sacerdot, les premes morals del qual eren el seu gran zel per l'Orde i la caritat per al pròxim.

—A l'Institut de les filles de Sant Josep s'ha celebrat la professió perpètua de la germana Maria Jesús García Monclús, apadrinant-la el senyor Luengo, delegat regi de Primera ensenyança, i la senyoreta Na Teresa Esteve, assistint-hi a l'acte diverses personalitats.

—El bisbe de Vich ha despatxat els següents nomenaments parroquials:

Don Jaume Santanach, ecònom de Tona; don Lluís Huix, id. de Vilanova d'Orís; don Benet Farró, id. de Salselles; don Mariano Mateu, coadjutor de Sabadell; don Josep Falguera, vicari d'Odena; don Josep Gallart, id. de Castellolí; don Josep Padró, id. de Taradell; don Ramon Giralt, id. de Prats de Rey; don Cosma Martí, id. d'Oristà; don Joan Graner, id. de Vilanova de Sau; don Vicens Mussach, id. de Sant Pere de Torelló; don Francesc Falguera, id. de Vilatorrada.

—Ha estat destinat a Amèrica el P. Serrabassa, de l'I. C. de M., el qual residia a la casa de Sabadell.

El P. Serrabassa era molt popular a l'esmentada població, en la qual dirigia, amb especial encert, la Congregació Mariana de Sant Lluís.

—Han estat confiats al popular jesuïta P. Josep M.ª Pijoan els sermons de la Quaresma d'enguany que s'han de predicar a la Catedral de Barcelona.

—Hem rebut el número corresponent al present mes de gener d'«Obra Cristiana», interessant butlletí del Casal Catòlic de Sant Andreu.

En aquesta Secretaria de Cambra s'han rebut per als nens russos: 78'50 pessetes, dels Pomells de Joventut, 20, d'una família catòlica; 10, de S. G.; 25, de M. E.; 100, de M. B. P.; 100, de X. X.; 50, d'un sacerdot; 5, de don Josep M.ª Puig.

—S'ha esgotat l'opuscle que conté els Aranzels funeraris d'aquesta diòcesi.

—Demà es beneirà amb tota solennitat una campana de la capella del Col·legi de les Religioses de la Sagrada Família de Masnou.

—Han constituït una imponent manifestació de dol els funerals celebrats a l'església dels PP. Camils d'aquesta ciutat, en sufragi del P. Alfons M.ª Andrioli, superior general de l'Orde.

—Després de passar uns dies prop de la família ha tornat a París, on té la seva residència, el doctor don Joan Tarré, secretari de monsenyor Bandillart, bisbe auxiliar de París.

—El Gremi de Fabricants de Sabadell ha confiat el sènnio de la seva festa patronal a l'il·lustre canonge de Barcelona doctor don Carles Cardo.

—Demà, al Monestir de Sant Pere de les Puels de Sarrià s'hi celebraran funerals en sufragi de donya Mercè Robert i Solà, Abadesa d'aquell Reial Monestir, la qual morí el darrer mes de desembre.

A l'esmentat acte oficià l'Abat de Montserrat, P. Marcet.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre's articles o notes suplicants, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma.

Els esports

FUTBOL

EL NUREMBERG A BARCELONA

L'únic Club que es pot vanter d'haver vençut al formidable Sparta, de Praga, al camp d'aquest, és el Primer Futbol Club Nuremberg, que ha jugar els dies 6 i 7 de gener contra Barcelona.

Compta, demés el Nuremberg en el haver amb victòries tan importants com les assolides sobre el R. M. d'Irún, per 5 gols a 0; sobre l'Atlètic Club de Bilbao, per 3 a 2; sobre la Societat de Sant Sebastià per 3 a 1; sobre l'Herta, de Viena, per 8 a 1. El Nuremberg ocupa, amb el Furt, l'avantguarda dels clubs alemanys, essent conceptuats els seus jugadors com a grans mestres del joc esportiu, passes curtes.

La campanya del Marroc

PADRINA DE GUERRA

El soldat del regiment de Bailen 24, de la campanya. En Roman Rico, sol·licita.

Gran Teatre del Liceu

SERATA D'ONORE I COMIAT D'HIPOLIT LAZARO

Un públic nombros acudí a aplaudir a Hipòlit Lazaro. Aquest ben notable tenor s'acompanya dels aficionats tant amb la seva veu inextinguible com amb la seva veu inextinguible, tres actes de «Gli Ugoletti», a més, la romanesca «O Parol», de «L'Africana», que hagué de petir.

Col·laboraren amb el ja popular tenor els coneguts artistes Poli-Randaccio, Cassani, Lucchi, Melnik, Sarobe, i altres, etc.

Dirigi l'orquestra el mestre Padellà.

El públic prodigà a Hipòlit Lazaro, tant tota la vetlla, xardorosos aplaudiments.

Justitia que, amb el pretext d'estar una veu bona, hom se senti lligat a escoltar, amb altres, relatiuament seriosos, una obra decididament massa buida!

Per a correspondre a les aclamacions. En Lazaro s'acompanya del públic, fent-ho amb la seva llengua catalana.

Concert a profit de «La Protectora»

Dimenge dia 7, a les onze del nit, tindrà lloc al Teatre Tivoli un concert que donarà l'eminent violonista N. Antoni Sala.

El profit d'aquest concert serà destinat a constituir el Premi Antoni Sala, que s'aplicarà a costejar estudis musicals.

Confiam que tots aquells que s'interessin de la nostra cultura no ducaran a la dita festa.

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Avui, 28 de propietat; abonament, les nou. Comiat de la celebrada soprano ALBERTINA CASSANI. Darrera presentació de l'òpera en quatre actes, el RIGOLETTO, presentant-hi part el gran artista SEGIMON ZALESKY i aplaudits artistes LUCCI, PINTOC, i OLAIZOLA. — Demà, presentació de les cèlebres artistes senyores SCHULLEN i OBER, i senyors LAUBENT, L. GREENEN, MAROWSKY, SCHUTENDORF, HENKE. Mestre FRITZ JEDRY, amb l'òpera EL MESSESIERS CANTORS. — El divendres: Debut de l'aplaudida soprano CARME U. BONAPLATA, amb l'òpera L'UST, presentant-hi part el cèlebre artista SEGIMON ZALESKY. — El dissabte: Serata d'Onore i comiat de la gran artista T. POLI-RANDACCIO. Aviat: Presentació del divo tenor RLO HACKET.

NOVETAT

ART

EMOCIÓ

TEATRE TIVOLI
BALLET SOBRE GEL

Grandios espectacle de l'Hipòdrom de Nova York que es representarà per primera vegada a l'escenari del teatre Tivoli de Barcelona

Pista de gel natural damunt la qual treballen els més notables artistes del món

LA CHARLOTTE KRECKOW, veritables reis del patí

Quaranta professors d'orquestra dirigits per l'eminent mestre compositor, Mr. GOETZL

Debut, aquesta primera desena de gener

Principal Palace

Plaça del Teatre, 214. Tel. 5125 i 4730

AVUI, DIMÈCRES, NIT, A LES DEU: demà, dijous, tarda i nit i divendres, nit.

DARRERS DIES

de l'actuació dels famosos dansarins russos

LYDIA JOHNSON i K. ALPEROFF

i de la deliciosa petita artista

LUCIE JOHNSON

en la revista de gran espectacle

ORI-ORI

en la qual segueix representant amb

EXIT EXTRAORDINARI

el nou quadre

IDIL·LI DE NINOTS

Dilluns, dia 8

GRAN ESDEVENIMENT ARTÍSTIC

100 REPRESENTACIÓ DE

ORI-ORI

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A. — Avui, dimecres, dia 3 de gener. Nit, Joventut Jordiana: el famós programa de la Innocència.

AVENTURA EXTRAORDINARIA D'UN COMTE I UNA HERBOLARIA (dos actes de gran broma). Varietats variadíssimes. Els excèntrics

MHINGO AND KIM

Gran pericó nacional argentí, per una troupe gairebé americana. — Demà, tarda: Espectacles per a infants: el més gran dels espectacles: EL PASTORET I L'ADVENTIMENT DE L'INFANT JESUS, amb l'arribada dels Sants Reis GASPÀR, MELCIOR I BALTASAR, els quals obsequiaran els nens i nenes que assisteixin a l'espectacle. Nit: Tertúlia a Catalanieta: El programa de la Innocència. — El dissabte: Diada dels Reis: A les tres: gran programa, a preu popular, quatre actes, 4. LA VENTAFORS I LES CONFIDENCIES DE NINETA, per la nena Costella; a dos quarts de sis: EL PASTORET, amb l'arribada dels Sants Reis, i obsequis als nens i nenes que concorrin a l'espectacle. Nit: Reposició de la magnífica obra d'En Frederic Soler, anys ha no representada, LA CREU DE LA MÀSIA I CIVILITZATS, TANMATEIXI. — Es despatxa a Comptaduria.

TIVOLI

Companyia lírica catalana i castellana. — Direcció: Josep Bergès. — Avui, dimecres, 3 de gener de 1923, nit, a les deu. Dos preciosos programes, a preus populars. Butaca, pessetes 2; entrada, 0'50. Únic dia que regiran aquests preus perquè tot Barcelona pugui admirar la grandiosa obra de M. Pual Aragall i del mestre Ribas, PEL TEU AMOR. La divertida sarsuela en un acte.

LA BANDA DE TROMPETES

per tota la Companyia, i el salnet en dos actes, de gran èxit.

PEL TEU AMOR

ROSO, senyoreta Villadoms; BLAI, (a la tarda), senyor Plineda; (a la nit), senyor VENDRELL. — Demà, dijous, tarda i nit: grans funcions en HONOR I BENEFICI de la primera triple Josefa Bugatto. Tarda: QUE ES GRAN BARCELONA; LA DOGARESA. Nit: QUE ES GRAN BARCELONA I MARINA (òpera), per la senyoreta Bugatto i senyors Sagibarba, Sampere, etcètera. — Es despatxa a comptaduria. — En aquest teatre hi ha calefacció central.

Teatre de Novetats
Circ Equestre

Gran Companyia de Mr. Ventura Ganhau. — Avui, dimecres, nit, a dos quarts de deu. Extraordinària funció a

BENEFICI

del simpàtic domptador, únic al món

BRECKERS

amb els seus

ÓSSOS COMEDIANTS

Patinadors, ciclistes, acrobates, tanguistes. — Demà, dijous, tarda, a dos quarts de cinc. — Nit, a dos quarts de deu: Dues grans funcions a BENEFICI dels molt aplaudits pallassos RICO i ALEX. Present record dels beneficiats. — El divendres, nit: BENEFICI de l'intrepíd domptador FORTUNIO. En obsequi seu s'ha ofert a entrar a la gavia dels LLEONS SELVATGES, una distingida senyoreta, que es presentarà amb carreta per a no ésser coneguda. Tots els dies, presentació dels Lleons salvatges. Darrera setmana. — Dissabte i diumenge, extraordinàries funcions i comiat de la Companyia.

ELDORADO

Companyia de sarsuela

ORTAS :: LEONIS :: GALLEGO

Avui, dimecres, dia 3 de gener. Programa selecte. Nit, a les deu. La divertida sarsuela en un acte, dividida en cinc quadros, de Sinisio Delgado: música del mestre Lleó. LA Balsa de Aceite. La joguina en dos actes, de Muñoz Seca i Pérez Fernández, grandios èxit de broma. EL GOYA. — Demà, dijous, tarda: LA NINA DE LAS PLANCHAS. EL GOYA i Cançons, per Roser Leonis. Nit, EL CAPRICHO. EL CUARTETO PONS I LA REINA MORA. — El divendres vinent, tarda i nit: Extraordinàries funcions: BENEFICI DE PACO GALLEGO.

Teatre Tivoli

Diumenge, 7 de gener, a les onze matí: CONCERT PEL VIOLONCEL·LISTA

ANTONI SALA

Vallebrera, pianista. A profit de L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA. Obres de Saint-Saëns, Strauss (R.), Beethoven, Saint-Saëns, Boellmann. — Localitat: Unió Musical Espanyola, 1 i 3, Portal de l'Àngel.

TEATRE NOU

Companyia d'òpera, sarsueles i revistes

dirigida per ENRIC BEUT

Avui, dimecres, dia 2. Nit, a tres quarts de deu. LA HOLANDESA.

TEATRE COMIC

Avui, dimecres, nit, a dos quarts de deu. Primer: GIORDANO BRUNO O EL MARTIR DE LA INQUISICIÓ; segon: LA TORNADA D'EN NANDU; tercer: la revista «PI».

Teatre Victòria

Nit, a tres quarts de deu. Primer: EL POBRE VALBUENA; segon: LA RELNA DE LAS PRADERAS.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia

Góell - Tudela - Asquerino - Cortés. Nit, a les deu. POPULAR. BUTACA PLATEA. DUES PESSETES. L'entremès de don Josep Fernández del Villar.

MARANITA DE SAN JUAN

i la comèdia en dos actes, de don Manuel Linares Rivas.

LO PASADO O CONCLUIDO

O GUARDADO

Demà, dijous. Moda popular. Tarda EL CLAVO. Nit, LOS FRESCOS.

Es despatxa a Comptaduria. — Telèfon 4134 A.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil, Pep Sampere.

Avui, a les deu de la nit. L'obra del dia. A L'OMBRA DE MONTJUICH.

TEATRE GOYA

Companyia MORANO

ULTIMA SETMANA

Avui, dimecres, nit, a les deu. Única representació, a la nit, de LA CASTELLANA. — Demà, dijous, tarda: (Preus econòmics. EL ALCALDE DE ZALAMEA (última). Nit: BENEFICI de FRANCESC MORANO. Representació de FRANZ-HALLERS, comèdia melodramàtica, d'intensa emoció.

TEATRE GOYA

Companyia de comèdia

COBENA - OLIVER

Dimecres, dia 10 de gener. Nit, a les deu. PRESENTACIÓ DE LA COMPANYIA. La comèdia en tres actes, de DARIO NICODEMI. RETAZO. La comèdia en un acte, dels germans Alvarez Quintero, SIN PALABRAS, en la qual obra triomfa excepcionalment CARME OLIVER COBENA, que ES PRESENTA COM A PRIMERA ACTRIU, A BARCELONA.

CIRC PALISSE

Marquès del Duero, cantonada Comte Asalto

L'exhibició de feres més gran del món

32 Ossos, 8 Elefants, 10 Lleons, 6 Tigres reals, 17 Simis, 32 Cavalls, Camells, Bufals, etc., etc.

Avui nit, gran funció a les deu. Exit creixent. Continuen les ovacions del número AERI més emocionant que es coneix.

ELS CODONAS

El valent domptador FISCHER amb els seus

Ferotges Tigres reals

El grup més emocionant del món

Els 20 óssos polars

i altres formidables atraccions. Exhibició permanent del GRAN PARC ZOOLOGIC. Entrada, una pesseta.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dimecres. Extraordinària i formosa programació. BALLARINA MILLONARIA. A COPS DE PUNY, comèdia; EL PRIMOGÈNIT, per l'admirable artista japonès Sessue Hayakawa, i la formosíssima pel·lícula d'emoció: «L'habitacle de la gran dama»; L'HABIT, per Mildred Harris, ESPOSA DIVORCIADA DE CHARLOT, de la marca First NACIONAL CIRCUIT.

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Notable sextet Jordà. — Avui, dimecres, grandiosa estrena del Programa Ajutia: «Del viu al pintat», creació de l'indimitable Douglas Fairbanks. Exits: «Disraeli» (Artistes Associats), pel·lícula d'art; «Revista d'Esports», amb les últimes actualitats; «Una bar-

beria model», còmica i la d'interès. «El Kaiser en el seu retir de Doorn» (Holanda). — Demà, dijous, dues estrenes: «El regal del Rei Baltasar», dedicada a les criatures; «Viatge del príncep de Gales a la India» (segona jornada). — Dissabte, estrena: «L'alegre mentider», per Kérigan. — Dilluns, gran exclusiva: «La dama de la flor», la més gran pel·lícula d'art, de producció nacional, serà un èxit grandios pel seu assumpte interessant i presentació enlluernadora. Preus corrents.

Fins ara no s'havia pres seriosament la producció de pel·lícules nacionals i, no obstant, quedarà ben demostrat que amb un bon operador i un bon director d'escena, també a Espanya es poden fer grans pel·lícules. El públic així ho reconeixerà aviat amb l'estrena de

La dama de la flor

que presentarà el REPERTORI M. de Miguel (L'Aristocràcia del Film), pròximament al

Saló Catalunya

Frontó Principal Palace

Nit, a un quart d'onze, dos extraordinaris partits de pilota a cistella. Primer: ONDARRES i ICHAZO contra MAZO i PALAU. Segon: CASTILLO i GASTANAGA contra GURUCEAGA i URQUIDI.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA

La sala de més confort de Barcelona. — Orquestra Suñé. — Avui, dimecres, insuperable programa, èxit colossal del primer llibre del sensacional cine-drama ROGER LA HONTE (exclusiva de les empreses reunites), segons la cèlebre novel·la de Jules Mary, magistralment interpretat pels eminents artistes G. Signoret, Rita Jolivet i la simpàtica nena Regina Dumien; gran èxit de la formosa comèdia CUPIDO D'INCOGNIT; BALLARINA MILLONARIA i A COPS DE PUNY NET, de gran broma, i altres. — Demà, dijous, programa extraordinari, amb quatre magnífiques estrenes: L'ATREUIT per Jordi Vals MAURET DINER i «Actualitats Gaumont».

EDEN CONCERT

Asalto, 12. — Grandios èxit de PAQUITA ALFONSO, MARY TERAN, LES ARTHOS i altres importants atraccions. Aperitif-Dancing i Gran Tàbarin Americà.

DIVERSIONS PARTICULARS

Joventut Jordiana

TEATRE CATALA ROMEA

Demà, dimecres, nit, formidable programa d'Innocents. — Varietats. — MHINGO and KIM, originals excèntrics. L'AVENTURA EXTRAORDINARIA D'UN COMTE I UNA HERBOLARIA (dos actes). Vals a casa Vinyolas, Portaferrissa, 18. Casa Masia, Fontanella, 7.

Tertúlia Catalanieta
TEATRE CATALA ROMEA

Demà, dijous, grandios programa d'Innocents: L'AVENTURA EXTRAORDINARIA D'UN COMTE I UNA HERBOLARIA. VARIETES VARIADISSIMES. MHINGO and KIM. GRAN PERICON NACIONAL ARGENTINO. Es despatxen vals: Sombreteria 601, Hospital, 16 i Rellogeria Muller, Davallada de la Presó, 8.

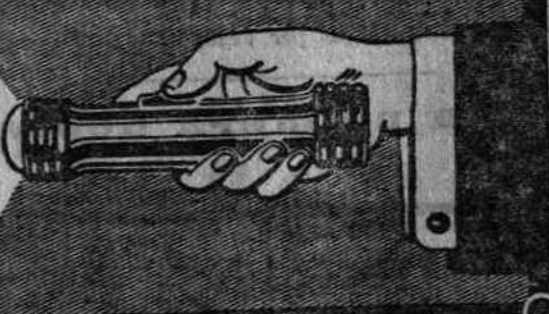
REIS, EL MILLOR PRESENT

Capsa necesser contenint un aparell ICA 4 1/2 x 6 amb accessoris Ptes. 30
Capsa necesser amb aparell ORION 6 1/2 x 9 amb accessoris 75
Capsa necesser amb aparell ORION 9 x 12 amb accessoris Ptes. 100
Capsa necesser amb aparell ICA 9 x 12 amb accessoris 125
Llanternes de projecció ICA, completes. Ptes. 115

CINEMES. Gran assortit en diversos models des de 100 ptes. - TRENS elèctrics ptes. 120 - MAQUINES de vapor ptes. 45 - MECANOS des de 12 ptes.
Projectoscòpis per a projectar postals i vistes, ptes. 70 - Gran assortit en tots els models d'aparells de totes marques.

Pérez i Sabat - Fontanella, 15 - Tel. A. 356

AL CAMP i a la CIUTAT
AMB UNA LAMPARA DE MA
I PILA ELÈCTRICA
LOT
TINDREU LLUM BLANCA I PERMANENT
A TOT ARREU

De venda en: «Suprema», Pelayo, 58. — E. Schilling, Fernando, 23. — Berstein i C.^a, Fernando, 1. — Laplana i C.^a, Fernando, 15. — Vicens Ferrer, Plaça Catalunya, 12. — A. Valverde, Comtal, 9. — Vilalta, Cucurulla, 2. — Lorés, Codina i Roig, Trafalgar, 3. — El Siglo, Rambla dels Estudis, 5. — E. Riba, Ronda Universitat, 37.

PIANOS

DE CORDES CREUADES
AMB MARC DE FERRO
Sublim marca
R. MARISTANY
Casa fundada el 1870
AL COMPTAT
PLASSOS I LLOGUER
18, Plaça Catalunya, 18

Herpetisme
Escrófula
Artritisme

LES MALALTIES ENCOMANADICES
VENEN EL DOBLE PERILL DE LLUR FÀCIL CONTAGI

RENTAR no és DESINFECTAR
A l'aigua de rentar-se les mans, tirada hi un raig de FENOL COMELERAN (perfumal), gran desinfectant, sense ésser corrossiu ni verinós, i quedareu lliurats d'encomenau-se ni tifus, ni verola, ni tuberculosi, ni grippe, etc.

DEMANEU-LO EN FARMACIES I CENTRES D'ESPECÍFICS
DIPOSITARIS: J. URIACH Y C^a Bruch, 49.

MAGATZEM
Just a la plaça d'Espanya, propi per a taller o indústria, amb un pati al costat, tot molt gran, es lloga per 50 diners al mes. Raó: Portal de l'Angel, 12, principal, 2^a, de 6 a 8. Telèfon 4428 A.

PER A REIS
Immens assortit en binocles per a TEATRE en nacre, pell i esmalt

Des de 35 Ptes.

Impertinents en xapa d'or, plata, conxa i galalithe, models variadíssims
Carles Tutusaus, Optic-Fabricant
Boqueria, 22. - Raurich, 2
BARCELONA

PICORS
Grans - Aonés - Granallades

Qui, en un i altre sexe, no desitja preservar-se per a sempre d'aquesta incessant necessitat de gratar-se? Qui no desitja tenir una pell irreprotxable, un cutis enterament net de tota erupció, de tota florescència? Quins són, en fi, els malalts atacats d'Eczema, Brians, Psoriasis, Sicosis, Varies, Llagues varicoses o de qualsevulla altra espècie, que no desitgin veure cessar les seves dolències tan depuratives com doloroses? Aquí afirmem, i ho repetim sempre a tothora, que tot el món, sigui quin sigui l'origen del mal, pot posar-se definitivament a cobert d'aquestes erupcions. Milenars de cures, que recordarem oportunament, obtingudes pel tractament repetit del moravellós

Depuratiu Richelet
confirment, científicament, l'absoluta eficàcia d'aquest poderós rectificador de la sang: la seva acció és enèrgica i ràpida. Ataca el mal en el seu origen. El líquid sanguini queda net de les impureses que el corrompen. L'excés d'humors es deté, la infecció desapareix, les llagues es cicatritzen i el malalt es guareix. És, doncs, el tractament ideal per a impedir totes les manifestacions d'Artritisme, l'origen del qual està íntimament lligat a les alteracions de la sang: Reumes, Gota, Dolors, Asma Enfemàtica, Morenes, Flèbits, Congestions, Arterio-Esclerosi, etc. En cap cas ha fracassat aquesta medicació.

Cada flascó va acompanyat d'un fascicle il·lustrat. De venda a totes les bones farmàcies i drogueries. Laboratori, L. RICHELLET, de Sedan, 6, rue de Belfort, Bayona (França).

Resultat segur

Per a **REIS**, present útil i agradable
Costurers i cadires de medul·la

Elegància i comoditat

Fàbrica: Passeig de Gràcia, 115 - Barcelona - Tel. 686 G.

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes
Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Pallà, 13 i 15, pral.

Vendes Joies d'ocasió
Safates i servors de plata, a pes. Compror or, plata, platí, brillants i perles.
Jewelry de J. Núñez
Rambla de les Flors, 8 A
i Cardenal Casañas, 8

Esla reina de les aigües de taula fa de la VALL DE SANT DANIEL
El seu representant: Josep Pagans, Ponent, 28

DESCOBRIMENT SENSACIONAL!

TUBERCULOSOS, NO DESESPEREU!
La vostra curació és un fet, si recordeu al mèdico que els fisiòlegs més eminents del món utilitzen com a tractament ULTRA-MODERN «antimicrobia», «antitòxic» i «antimolèstic» per a la defensa i immunització de l'organisme infectat, la darrera paraula de la ciència Bioquímica, o sigui el producte anomenat

«Serofimina Puig Jofré»
(Nom registrat en tots els països)
Medicació injectable, que pot i deu ésser aplicada en tots els períodes de la malaltia. — Efectes rapidíssims. Multiplicació immediata de les defenses naturals i equilibrament immediat del bacil de Koch i altres associacions patògenes.
Es troba de venda en totes les bones farmàcies del món.
Demaneu informació i prospectes als concessionaris per a Espanya: Senyors Pérez, Martín i Companyia, Alcalá, 9, Madrid, i Consell de Cent, 341, Barcelona.

Lloguers
Pianos de lloguer de varietats, a preu, a. 78, entresol. C. BIEGER.

Administració de Fimques
J. LLAMUSÍ
De 5 a 7
Muntaner, 28, principal.

SANROMA Balmes 62

Els monjos de Montserrat i la casa J. Fonollada Serra, de Barcelona
fan avinent que l'únic licor elaborat en aquell Monestir és el que es ven a tot arreu amb el nom de

AROMES DEL MONTSERRAT